

TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLANEN
OMRÅDEN FÖR LANDSBYGDS-
UTVECKLING I STRANDNÄRA
LÄGEN (LIS-områden)

TORSBY KOMMUN

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Arbetsgrupp

Malin Jonsson, miljö- och byggchef, Torsby kommun
Sara Johansson, samhällsplanerare, Torsby kommun
Torbjörn Almroth, stadsarkitekt, Torsby kommun
Kristina Grape, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter
Johan Stenson, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter
Klara Ågren, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter
Axel Lönnqvist, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter

Kartor

KLARA arkitekter

Översigtskartan kommer från Lantmäteriet och är bearbetad av Torsby kommun.

Kartsikt över planeringsförutsättningar kommer från Länsstyrelsens nationella och länsvisa geodata.

Fotografier

KLARA arkitekter

Layout

KLARA arkitekter

Godkänd av kommunstyrelsen

2020-05-04

Antagen av kommunfullmäktige

2020-05-25

Laga kraft

2020-06-23

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

SAMMANFATTNING

Torsby kommun är rik på sjöar och vattendrag, något som möjliggör goda förutsättningar för bostäder samt verksamheter för friluftslivet och turismen.

Varje kommun ska, enligt 3 kap. plan- och bygglagen, ha en aktuell översiktsplan där bl.a. områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen framgår. Kommunstyrelsens arbetsutskott i Torsby kommun tog 2017-01-16 beslut om att ta fram ett tillägg till översiktsplanen avseende områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Syftet med tillägget till översiktsplanen är att peka ut lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. De utpekade områdena är vägledande vid efterföljande prövning i det enskilda fallet, dvs. de kan utgöra ett särskilt skäl vid bedömningen av om ett upphävande av eller en dispens från strandskyddet avser ett område som uppfyller kriterierna i 7 kap. 18 e § MB.

Det är först vid prövningen i det enskilda fallet som det på ett rättsligt bindande sätt, med vägledning av tillägget till översiktsplanen, avgörs om den tänkta platsen för en åtgärd uppfyller kriterierna.

Tidshorisonten för tillägget till översiktsplanen sträcker sig fram till år 2030.

Utifrån bl.a. kommunens vision, styrmodell, översiktsplan, relevanta nationella, regionala och kommunala styrdokument samt övriga planeringsförutsättningar har ett planförslag tagits fram.

Metoden för att identifiera lämpliga LIS-områden har skett med utgångspunkt i begreppen landsbygd och landsbygdsutveckling samt Torsby kommuns definition av dessa begrepp. Därefter har ett antal urvalskriterier, som överensstämmer med översiktsplanens inriktning och intentioner, använts för att identifiera lämpliga områden.

Planförslaget omfattar 12 LIS-områden kring sju sjöar och vattendrag. Dessa sjöar och vattendrag är Höljessjön, Klarälven, Nedre Brocken, Rottnan, Röjdan, Övre Brocken och Övre Fryken.

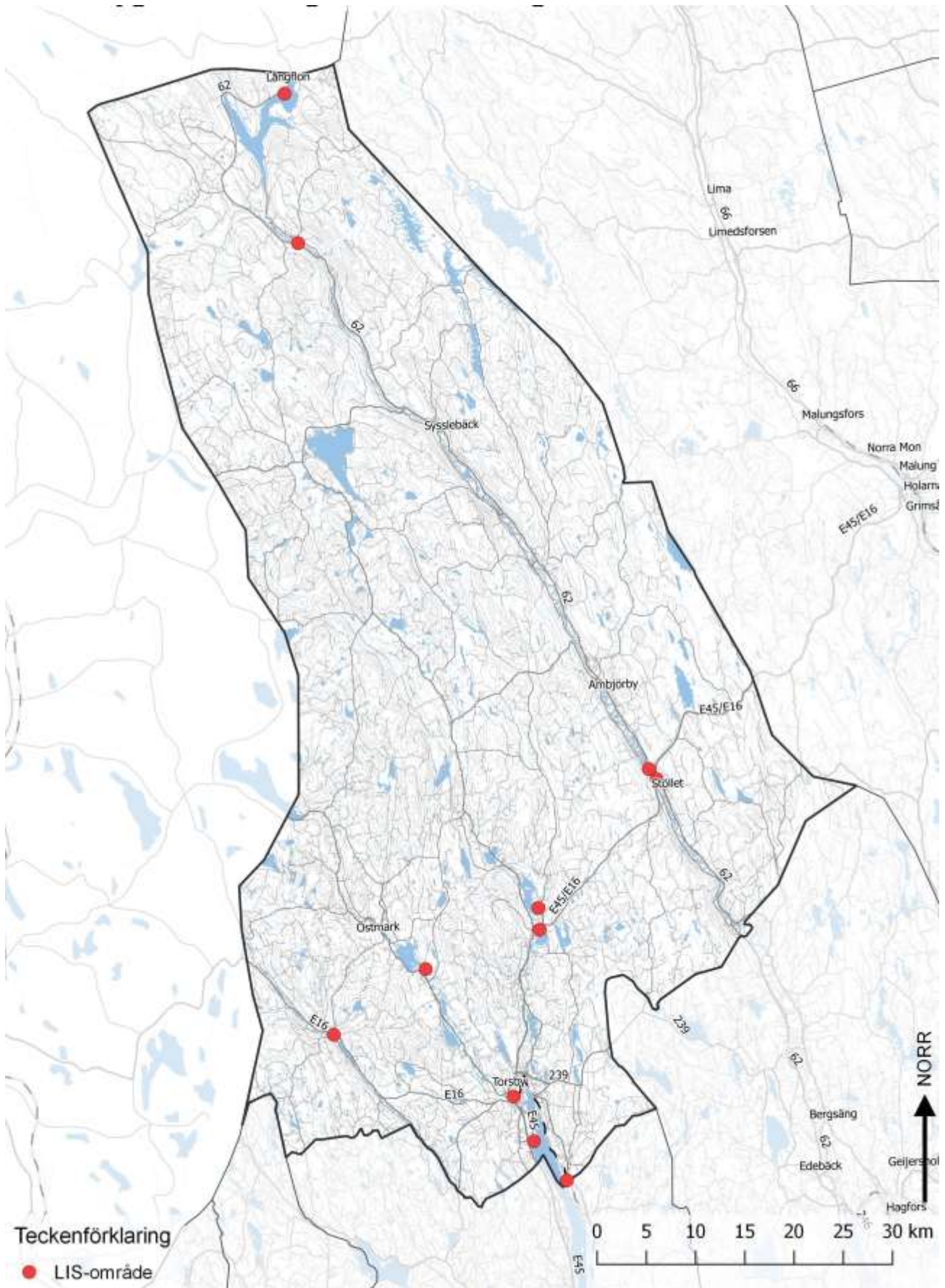
Behovet av landsbygdsutveckling kan tillgodoses inom flera olika områden kring de utvalda sjöarna och vattendragen, men inverkan på strandskyddet bedöms bli minst inom de föreslagna LIS-områdena. Inom LIS-områdena bedöms åtgärder kunna ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. LIS-områdena utgör sammantaget endast en begränsad del av de strandområden inom kommunen som omfattas av strandskydd.

Inom de utpekade områdena kan nya bostäder byggas samt nya och befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen utvecklas. Kommunen bedömer att dessa åtgärder kan bidra till att långsiktigt upprätthålla serviceunderlaget och ge positiva sysselsättningseffekter i kommunen samt i angränsande kommuner.

Kommunen bedömer att strandskyddets syften kan tillgodoses långsiktigt trots de lättnader som föreslås i planförslaget. LIS-områdena är lämpliga för utvecklingen av landsbygden samt är av sådana slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande långsiktigt tillgodoses.

LIS-områdena bedöms ha liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i och i närheten av kommunens tätorter. Vidare finns det fortfarande god tillgång till strandområden för allmänheten och förutsättningar för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet inom kommunen, både på land och i vatten. Sammantaget bedöms planförslaget innebära att det långsiktiga skyddet av stränderna upprätthålls

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

LÄSANVISNING

Tillägget till översiktsplanen är indelad i tre kapitel. I kapitlet *Inledning* beskrivs tilläggets bakgrund och syfte, planprocessen samt tidsplanen.

Kapitlet *Metod* innefattar kommunens definition av landsbygd och landsbygdsutveckling samt de urvalskriterier och planeringsförutsättningar som har legat till grund för urvalet av lämpliga LIS-områden. Här redovisas även resultatet av genomförd medborgardialog.

Kapitlet *Planförslag* beskriver de utpekade LIS-områdena samt planeringsförutsättningar och rekommendationer för respektive område.

FÖRKORTNINGAR

Följande förkortningar förekommer i tillägget:

DP	Detaljplan
FÖP	Fördjupning av översiktsplan
KML	Kulturmiljölagen (1988:950)
LIS	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
LIS-område	Område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen
MB	Miljöbalken (1998:808)
MKB	Miljökonsekvensbeskrivning
MKN	Miljö kvalitetsnormer
OB	Områdesbestämmelser
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
TÖP	Tillägg till översiktsplan
ÖP	Översiktsplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	8
Bakgrund.....	8
Syfte.....	10
Planprocessen.....	10
Tidsplan.....	11
METOD.....	12
Definition av landsbygd.....	12
Definition av landsbygdsutveckling.....	13
Urvalskriterier.....	13
Planeringsförutsättningar.....	18
Utökat strandskydd.....	18
Utpekade LIS-områden.....	18
PLANFÖRSLAG.....	20
Höljessjön - Storskärsudden, Långflon.....	22
Klarälven, Höljes.....	26
Klarälven - Värnäs camping, Värnäs.....	32
Klarälven - Klarälvens camping, Värnäs.....	39
Övre Brocken - Värmlands sjö- och fjällcamping, Vägsjöfors.....	46
Nedre Brocken - The Lodge (f.d.gästgivaregården), Vägsjöfors.....	51
Röjdan - Sörmarks camping.....	56
Rottnan - Lillhem, Lekvattnet.....	60
Röjdan - Björkängen, Torsby.....	64
Röjdan - Torsbyherrgård.....	70
Övre Fryken, Torsby camping.....	75
Övre Fryken, Badabruk.....	82

INLEDNING

Kommunstyrelsens arbetsutskott i Torsby kommun tog 2017-01-16 beslut om att ta fram ett tillägg till översiktsplanen avseende områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Riksdagen beslutade år 2009 om förändringar i miljöbalken (MB) samt plan- och bygglagen (PBL) avseende strandskyddet. De förändringar som avsåg områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) trädde i kraft 2010-02-01.

Förändringarna syftar till att, med utgångspunkt från ett fortsatt generellt strandskydd, bättre anpassa strandskyddet till de lokala förhållandena och förutsättningarna. Det differentierade strandskyddet skapar möjligheter till en ökad nybyggnation längs stränderna inom vissa områden som ska redovisas i den kommunala översiktsplanen. Avsikten är att främja utvecklingen av landsbygden i de delar av landet där bebyggelsestrycket är lågt och stränderna inte har exploaterats i hög grad.

Syftet med att redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden och där en viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts.

Bakgrund Översiktsplanering

Varje kommun ska, enligt 3 kap. PBL, ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan endast vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning och tillståndsprövning.

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. PBL ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB anges särskilt.

Av översiktsplanen ska framgå:

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket MB,
7. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra, och
8. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen.

Utöver lagregleringen styrs innehållet i översiktsplanen även av politiska beslut som kommit till uttryck i visioner, handlingsprogram, måldokument och liknande på nationell, regional och kommunal nivå.

En översiktsplan kan ändras dels för en viss del av kommunen, genom en fördjupning, och dels för att tillgodose ett särskilt allmänt intresse, genom ett tillägg.

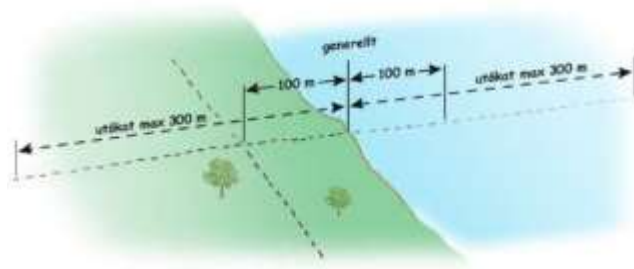
TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Förslaget till LIS-plan utgör en ändring genom tillägg av översiktsplanen för att tillgodose ett särskilt allmänt intresse, landsbygdsutveckling i strandnära lägen. För ett tillägg till översiktsplanen gäller samma krav på innehåll och förfarande som för en översiktsplan.

Denna LIS-plan är ett tillägg till gällande översiktsplan, Översiktsplan för Torsby kommun, som vann laga kraft 2011-03-25.

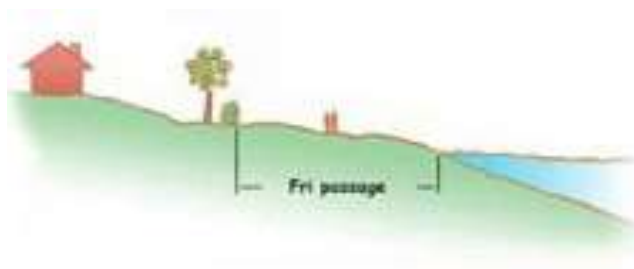
Strandskydd

Vid hav, sjöar och vattendrag gäller strandskydd. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt bevarandet av goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Illustration av generellt och utvidgat strandskydd, från Boverkets och Naturvårdverkets gemensamma skrift Strandskydd

Det generella strandskyddet omfattar både land- och vattenområdet inom 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Inom ett strandskyddsområde får bl.a. inte nya byggnader uppföras eller vissa andra åtgärder vidtas utan att strandskyddet upphävs eller att särskilt tillstånd har beviljats, s.k. strandskyddsdispens. Särskilda skäl enligt MB krävs för att upphäva eller få dispens inom ett strandskyddsområde.

Som särskilda skäl får beaktas om området:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Som särskilda skäl får även beaktas om området utgör ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-område) om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Illustration av fri passage, från Boverkets och Naturvårdverkets gemensamma skrift Strandskydd

Med område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses ett område som:

1. är lämpligt för utvecklingen av landsbygden,
2. är av ett sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt, och
3. endast har en liten betydelse för att tillgoda strandskyddets syften i eller i närheten av tätorter.

En översiktsplan ska ge vägledning vid bedömning om en plats ligger inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Ett upphävande av eller dispens från strandskyddet ska inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detta gäller inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnadernas eller anläggningarnas funktion.

Området för fri passage bör inte vara smalare än några tiotal meter, men dess bredd kan variera beroende på förhållandena på platsen såsom topografi och vegetation. Passagen ska vara så bred att den upplevs som tillräckligt bred för att människor inte ska avhålla sig från att vistas på platsen eller passera.

Syfte

Syftet med tillägget till översiktsplanen är att peka ut lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. De utpekade områdena är vägledande vid efterföljande prövning i det enskilda fallet, dvs. de kan utgöra ett särskilt skäl vid bedömningen av om ett upphävande av eller en dispens från strandskyddet avser ett område som uppfyller kriterierna i 7 kap. 18§ MB. Det är först vid prövningen i det enskilda fallet som det på ett rättsligt bindande sätt, med vägledning av tillägget till översiktsplanen, avgörs om den tänkta platsen för en åtgärd uppfyller kriterierna.

Tidshorisonten för tillägget till översiktsplanen sträcker sig fram till år 2030.

Planprocessen

I planprocessen vägs olika samhällsintressen mot varandra i en demokratisk process samtidigt som enskildas rättigheter beaktas. Innan kommunen antar ett tillägg till översiktsplanen ska kommunen, enligt PBL, samråda med myndigheter, kommuner och andra som är berörda samt ställa ut planförslaget och låta det granskas.

Syftet med *samrådet* är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Länsstyrelsen, berörda kommuner, andra myndigheter, kommunens invånare och sammanslutningar samt enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av planförslaget ges möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget. Efter samrådet sammanställs inkomna synpunkter och eventuella förändringar av planförslaget till följd av dessa redovisas i en samrådsredogörelse.

Efter eventuella förändringar av planförslaget ska kommunen ställa ut planförslaget under minst två månader. *Utställningen* utgör ytterligare ett tillfälle för myndigheter, kommunens invånare m.fl. att lämna synpunkter på planförslaget och eventuella förändringar som har gjorts sedan samrådet. Efter utställningen sammanställs inkomna synpunkter och redovisas eventuella förändringar av planförslaget som synpunkterna har föranlett i ett utlåtande. Planförslaget kan med hjälp av de inkomna synpunkterna komma att revideras igen och en antagandehandling arbetas fram. Om planförslaget ändras väsentligt efter utställningen ska dock kommunen ställa ut planförslaget på nytt.

Kommunstyrelsen (KS) godkänner översiktsplanen innan kommunfullmäktige (KF) fattar beslut om *antagande*. Tre veckor efter att det justerade protokollet har anslagits på kommunens anslagstavla vinner tillägget till översiktsplanen *laga kraft*, om ingen överklagar.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Om tillägget till översiktsplanen överklagas vinner det istället laga kraft när överklagandet slutgiltigt prövats och avslagits.

Tidsplan

Framtagande av samrådshandling: jan 2018 - april 2019

Samråd: maj-juni 2019

Utställning: nov-dec 2019

Antagande av kommunfullmäktige: maj 2020

Laga kraft: juni 2020

Höljessjön

METOD

Metoden för att identifiera lämpliga LIS-områden har skett med utgångspunkt i begreppen landsbygd och landsbygdsutveckling samt Torsby kommuns definition av dessa begrepp.

Därefter har ett antal urvalskriterier använts för att identifiera lämpliga områden.

Nedre Brocken

Definition av landsbygd

Det finns i dag inte en utan flera vedertagna definitioner av vad som menas med landsbygd. Gleshet, avstånd och tillgänglighet används ofta som indikatorer för att avgränsa och indela landsbygden. Bland annat har OECD, Statistiska centralbyrån (SCB) och Jordbruksverket definierat vad som menas med landsbygd. En jämförelse mellan definitionerna visar att det finns stora skillnader i fråga om hur stor andel av befolkningen i Sverige som anses bo på landsbygden, från 16 till 70 procent.

Enligt propositionen *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden* (2008/09:119) bör det inte krävas att någon av de angivna definitionerna av landsbygd används vid redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i den kommunala översiktsplanen.

Vid behov kan någon av definitionerna väljas som utgångspunkt för bedömning om ett visst område är lämpligt för lättnader i strandskyddet i syfte att utveckla landsbygden. Enligt propositionen är det dock upp till kommunen att bedöma

vilka områden som har sådan karaktär att de kan vara lämpliga för en utveckling av landsbygden.

Enligt EU:s statistikbyrås, Eurostat, definition bodde år 2011 ca 22 procent av Sveriges befolkning på landsbygden. Eurostat definierar urbaniseringsgraden genom att dela upp områden i tre olika klasser: storstäder, mindre städer och förorter samt glest befolkade områden. Enligt denna definition räknas hela Torsby kommun till kategorin glest befolkade områden.

OECD definierar landsbygden utifrån en befolkningstäthet som är lägre än 150 personer/kvadratkilometer, vilket för Sveriges del skulle innebära att omkring 99 procent av landets totala yta definieras som landsbygd, och att runt 70 procent av Sveriges befolkning räknas som landsbygdsboende. Även enligt OECD:s definition utgör hela Torsby kommun landsbygd.

I Jordbruksverkets webbpublikation *Allt om landet* definieras landsbygd genom att Sveriges kommuner delas in i fyra olika regiontyper: storstadsområden, stadsområden, landsbygd och gles landsbygd. Enligt definitionen bor ca 34 procent av Sveriges befolkning på landsbygden. Enligt Jordbruksverkets definition ingår hela Torsby kommun i regiontypen gles landsbygd.

Enligt SCB:s definition har en tätort minst 200 invånare och består av en kärna med max 150 meter mellan huskropparna. Kärnan knyts ihop med annan bebyggelse om avståndet mellan huskropparna inte överstiger 200 meter. Dock kan flera tätortskärnor slås samman även om avståndet är större än 200 meter, om tillräckligt många bor och arbetar i de olika delarna.

I Sverige bodde år 2015, enligt SCB, ca 13 procent av befolkningen utanför tätort. I Värmlands län bodde samma år ca 24 procent utanför tätort och i Torsby kommun var motsvarande siffra ca 54 procent. Samtidigt har folkmängden i Torsby kommun respektive Värmlands län minskat med ca 20 respektive två procent de senaste 25 åren,

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

medan den under samma tidsperiod har ökat med ca 15 procent i Sverige.

Utifrån detta och ovanstående definitioner görs bedömningen att hela Torsby kommun utgör landsbygd.

Definition av landsbygdsutveckling

Det finns i dag inte heller någon definition i lagstiftningen av vad som menas med landsbygdsutveckling. Enligt propositionen *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden* (2008/09:119) avses med åtgärder som främjar landsbygdsutvecklingen bl.a. sådana åtgärder som långsiktigt kan antas ge positiva sysselsättningseffekter och som kan bidra till att upprätthålla serviceunderlaget i landsbygder. Sådana situationer kan exempelvis uppstå i samband med etablering av en turistanläggning för en verksamhet där tillgång till stränder är en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Det kan även tänkas handla om tillkomst av bostäder för permanent- och fritidsboende i syfte att upprätthålla ett ekonomiskt och personellt underlag för olika former av kommersiell och offentlig service.

Utsikt mot Röjdan i Sörmark

I propositionen anges samtidigt att kriterierna för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen bör vara förhållandevis öppna. Samtidigt kommer kommunerna vid redovisningen att vara begränsade av syftet med områdena, dvs. att genom bostäder, verksamheter, anläggningar eller åtgärder främja utvecklingen av landsbygden.

Ett strandnära läge ger konkurrensfördelar som direkt och indirekt kan bidra till landsbygdsutvecklingen. Genom att öka förutsättningarna för att bo och arbeta på landsbygden skapas attraktiva livs- och företagsmiljöer som kan stimulera utvecklingen på landsbygden. Dessa miljöer kan långsiktigt bidra till ökad ekonomisk aktivitet i både kommunen och regionen. Vidare kan miljöerna stärka kommunens och regionens attraktivitet.

Med landsbygdsutveckling avses i Torsby kommun:

- nya bostäder som kan bidra till att upprätthålla serviceunderlaget, och
- utvecklingen av befintliga och nya verksamheter för friluftslivet och turismen som kan ge positiva sysselsättningseffekter.

Nya bostäder för permanent- och fritidsboende kan upprätthålla både ett ekonomiskt och personellt underlag för den kommersiella och offentliga servicen i kommunen samt i angränsande kommuner. Bostäder i strandnära lägen är eftertraktade och en ökad folkmängd har stor betydelse för att både behålla och utveckla serviceutbudet i kommunen samt i angränsande kommuner.

För utvecklingen av befintliga och nya verksamheter för friluftslivet och turismen är tillgången till stränder och vattenområden en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Verksamheter i strandnära lägen skapar fler arbetstillfällen som kan generera fler besökare till kommunen och bidra till en levande landsbygd. Fler besökare till kommunen kan i sig bidra till att upprätthålla och stärka serviceunderlaget i kommunen. Sådana verksamheter kan även i sig generera viss service för närliggande bostäder, exempelvis i form av en kiosk eller en restaurang.

Urvalskriterier

Nedanstående urvalskriterier har legat till grund för urvalet av lämpliga LIS-områden. Då förutsättningarna för landsbygdsutveckling för bostäder respektive verksamheter för friluftslivet och turismen skiljer sig åt har olika urvalskriterier tagits fram för respektive ändamål.

Bostäder

För bostäder ska samtliga urvalskriterier uppfyllas för att ett område ska vara lämpligt för LIS.

1. Strandskyddsområden inom 500 meter från befintliga vägar, med högst 30 minuters restid med bil eller buss till service.

Strandskyddsområden som ligger inom 500 meter från befintliga vägar främjar en hållbar bebyggelseutveckling och skapar ett ökat underlag för kollektivtrafik. Vidare minimerar det behovet av nya investeringar för kommunikationer.

Med service avses kommersiell och offentlig service i tätorterna Torsby, Oleby, Stöllet och Sysseleback samt i Långflon.

2. Strandskyddsområden med bebyggelsestryck.

För att utpekandet av LIS-områden och föreslagna utveckling inom dessa ska realiseras krävs att områdena anses attraktiva och att det finns intresse av att uppföra nya bostäder inom dem.

Med bebyggelsestryck avses tidigare förfrågningar, ansökningar om förhandsbesked eller bygglov.

Verksamheter

För verksamheter för friluftslivet och turismen räcker det att något av urvalskriterierna uppfylls för att ett område ska vara lämpligt för LIS.

1. Strandskyddsområden med intilliggande befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen.

2. Strandskyddsområden med goda förutsättningar för nya verksamheter för friluftslivet och turismen.

Med goda förutsättningar avses strandskyddsområden där det finns goda förutsättningar för nya verksamheter för friluftslivet och turismen, utifrån tidigare förfrågningar.

Urvalskriterium 1 för bostäder

Strandskyddsområden inom 500 meter från befintliga vägar, med högst 30 minuters restid med bil eller buss till service har behållits. De strandskyddsområden som inte uppfyller urvalskriteriet har tagits bort. Majoriteten av strandskyddsområdena inom kommunens mellersta delar uppfyller urvalskriterium 1 för bostäder.

Urvalskriterium 2 för bostäder

Strandskyddsområden med bebyggelsestryck har behållits. De strandskyddsområden som inte uppfyller urvalskriteriet har tagits bort. Strandskyddsområden vid två sjöar och två vattendrag uppfyller urvalskriterium 2 för bostäder. Dessa är Höljesjön, Klarälven, Röjdan och Övre Fryken.

Urvalskriterium 1 för verksamheter

Strandskyddsområden med intilliggande befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen har behållits. De strandskyddsområden som inte uppfyller urvalskriteriet har tagits bort. Strandskyddsområden vid tre sjöar och fyra vattendrag uppfyller urvalskriterium 1 för verksamheter. Dessa är Höljesjön, Klarälven, Övre Brocken, Nedre Brocken, Rottnan, Röjdan, Övre Fryken.

Urvalskriterium 2 för verksamheter

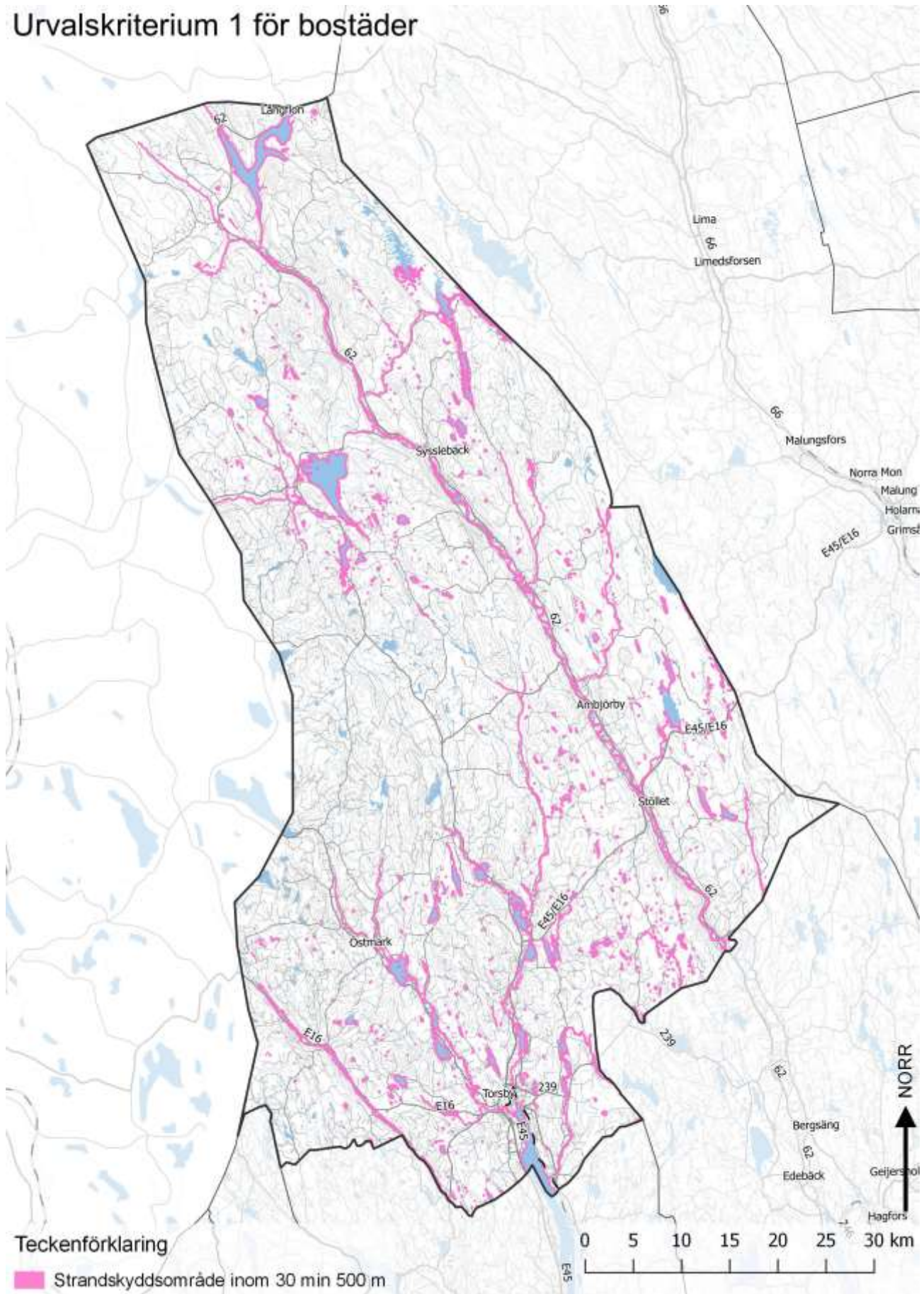
Strandskyddsområden med goda förutsättningar för nya verksamheter för friluftslivet och turismen har lagts till. Strandskyddsområden vid tre sjöar och fyra vattendrag uppfyller urvalskriterium 2 för verksamheter. Dessa är Höljesjön, Klarälven, Övre Brocken, Nedre Brocken, Rottnan, Röjdan, Övre Fryken.

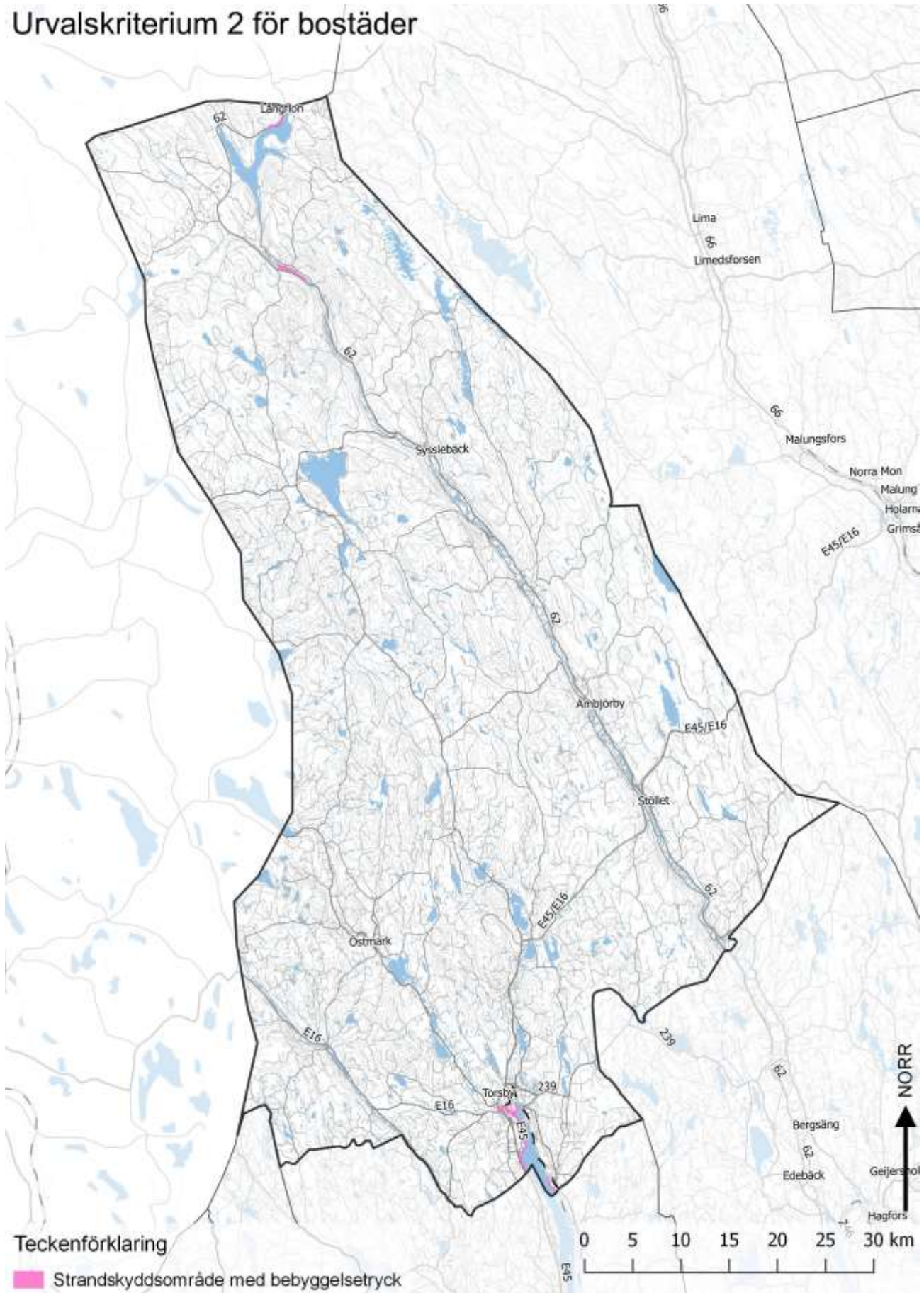
Värmlands sjö- och fjällcamping, Övre Brocken

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Urvalskriterium 1 för bostäder

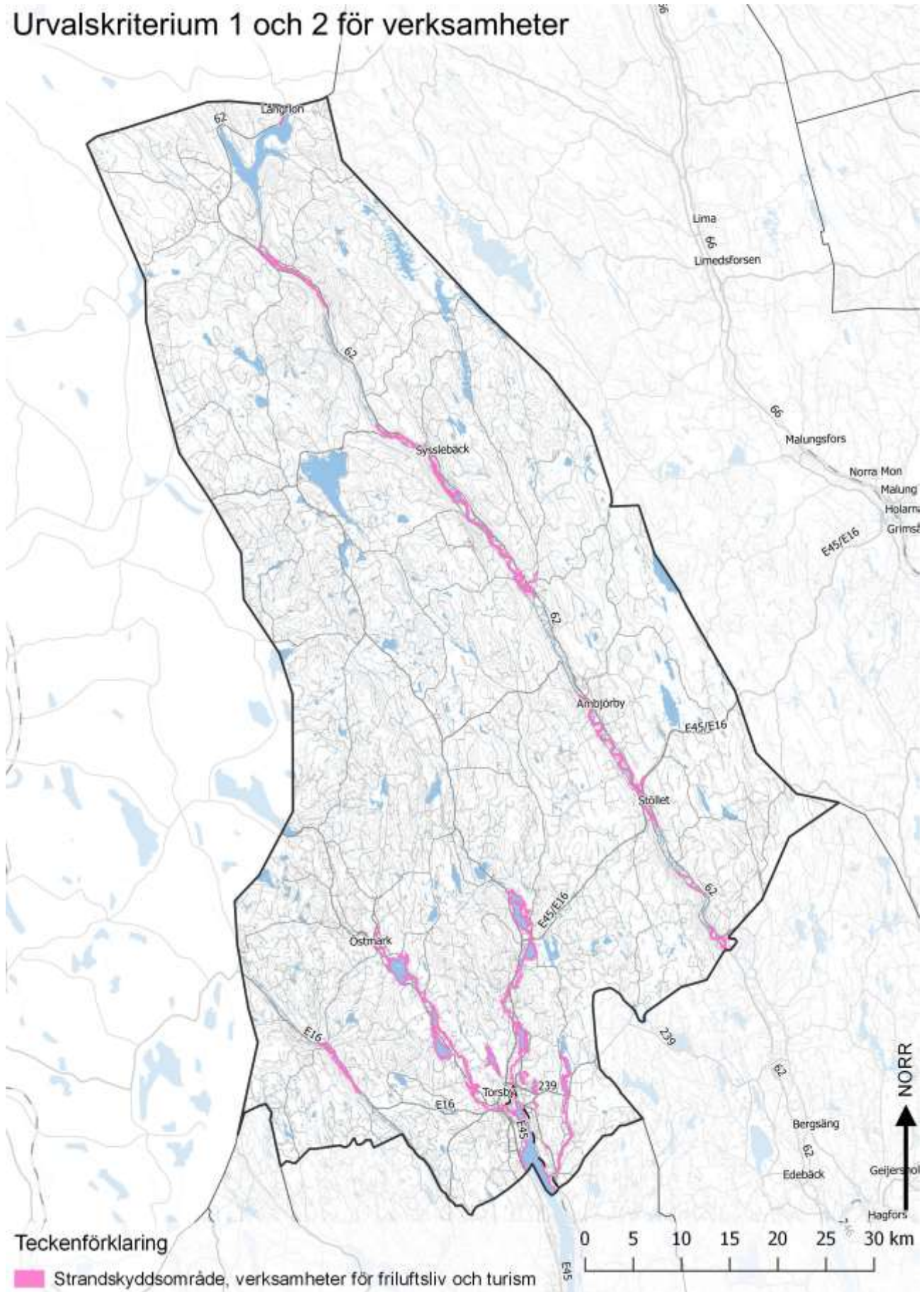

Urvalskriterium 2 för bostäder

Urvalskriterium 1 och 2 för verksamheter

Planeringsförutsättningar

För att slutligen kunna peka ut och avgränsa lämpliga LIS-områden inom de strandskyddsområden som uppfyller urvalskriterierna har områdena inventeras i fält. Under sommaren år 2018 har både en övergripande natur- och faunainventering samt en inventering av bra boplatser genomförts.

Milsten vid Björkängen, Torsby

Vidare har nationellt, regionalt och lokalt planeringsunderlag gått igenom för de sjöar och vattendrag som uppfyller ovanstående urvalskriterier.

Följande planeringsunderlag har tillsammans med fältinventeringarna legat till grund för det slutliga urvalet av lämpliga LIS-områden:

- riksintressen,
- naturreservat,
- biotopskyddsområden,
- naturvårdsavtal,
- utvidgat strandskydd,
- landskapsbildsskydd,
- värdefulla vatten,
- ängs- och hagmarksinventeringen,
- nyckelbiotoper,
- naturvärden,
- sumpskogar,
- våtmarker,
- fornlämningar,
- kulturhistoriskt värdefulla miljöer,
- rekommenderade vägar för farligt gods,
- översvämningsrisk,
- potentiellt förorenade områden,
- miljöfarliga verksamheter,
- ras- och skredrisk,

- skyddsområde för vattentäkt, och
- miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten samt vattenförvaltning.

Utökat strandskydd

Det beslut om utökat strandskydd vid vissa sjöar och vattendrag i Värmland som fattades i december 2014 överklagades av bland annat Torsby kommun. Överklagandet ledde till att det utökade strandskyddet upphävdes i förvaltningsdomstolen. Länsstyrelsen kommer dock att gå ut med nya förslag till utökat strandskydd men fram tills nytt beslut är fattat gäller det generella strandskyddet på 100 meter i Torsby kommun.

Vissa av de föreslagna LIS-områdena (Bada bruk vid Övre Fryken och Klarälvens camping i Värnäs) berörs delvis av det tidigare utökade strandskyddet. För att ta höjd för att det utökade strandskyddet åter kan komma att gälla har dessa LIS-områden utökats så att de även omfattar områden som ligger mellan 100 och 300 meter från stranden där detta bedömts nödvändigt.

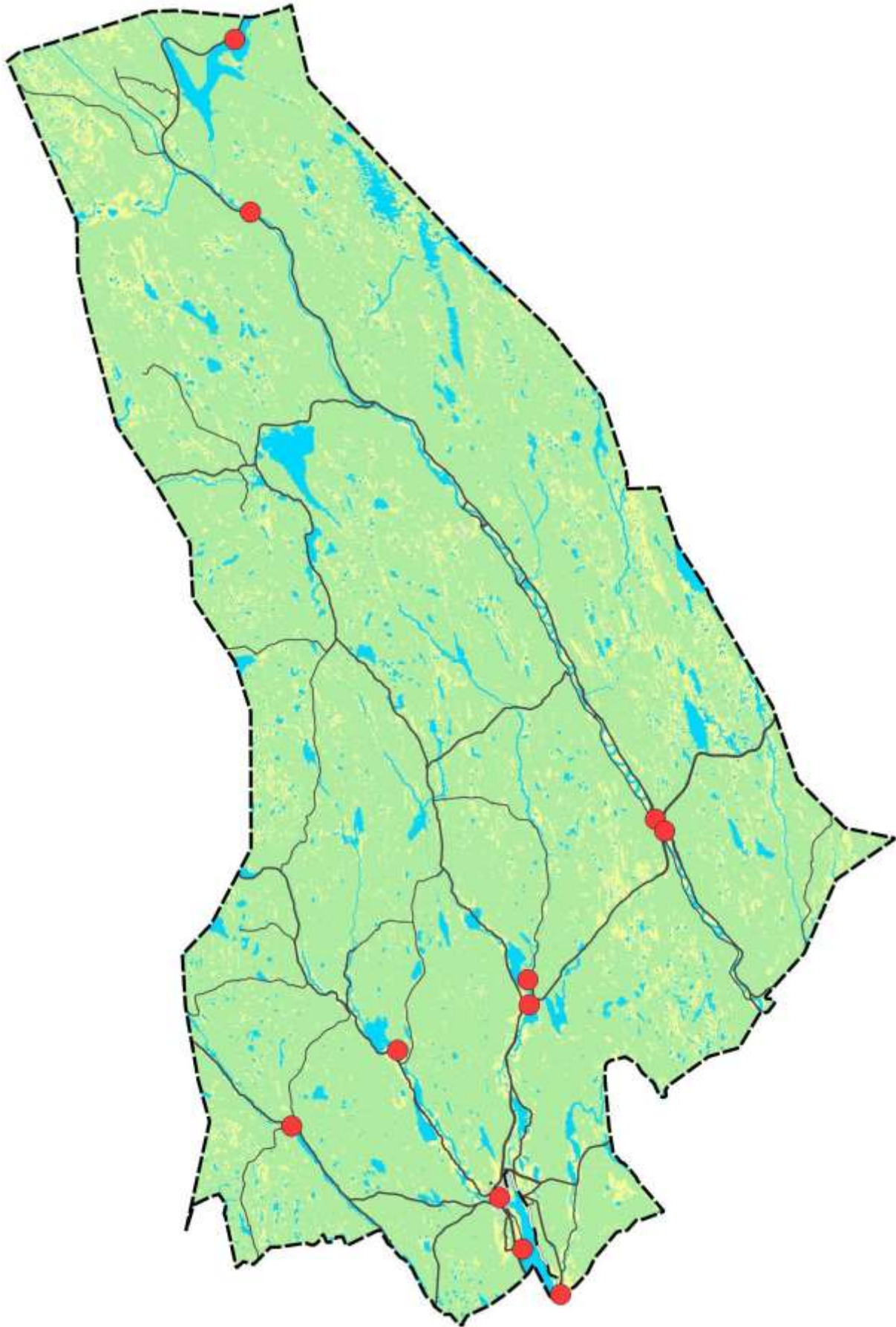
Utpekade LIS-områden

Efter genomförda fältinventeringar och genomgång av ovanstående planeringsunderlag har ett slutligt urval gjorts vilket resulterat i 12 lämpliga LIS-områden kring sju sjöar och vattendrag i Torsby kommun. Dessa sjöar och vattendrag är:

- Höljessjön,
- Klarälven,
- Nedre Brocken,
- Rottnan,
- Röjdan,
- Övre Brocken, samt
- Övre Fryken.

LIS-områdenas läge i Torsby kommun visas i nedanstående karta.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

PLANFÖRSLAG

Planförslaget omfattar 13 LIS-områden kring sju sjöar och vattendrag. Dessa är Övre och Nedre Brocken, Höljessjön, Klarälven, Rottnan, Röjdan och Övre Fryken.

Klarälven vid Höljes

Behovet av landsbygdsutveckling kan tillgodoses inom flera olika områden kring de utvalda sjöarna och vattendragen, men inverkan på strandskyddet bedöms bli minst inom de föreslagna LIS-områdena. Inom LIS-områdena bedöms åtgärder kunna ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. LIS-områdena utgör sammantaget endast en begränsad del av de strandområden inom kommunen som omfattas av strandskydd.

Inom de utpekade områdena bedöms sammanlagt cirka 150 nya bostäder kunna byggas. Vidare bedöms drygt tio nya och befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen kunna utvecklas. Kommunen bedömer att dessa åtgärder kan bidra till att långsiktigt upprätthålla serviceunderlaget och ge positiva sysselsättningseffekter i kommunen samt angränsande kommuner.

Kommunen bedömer att strandskyddets syften kan tillgodoses långsiktigt trots de lättnader som föreslås i planförslaget. LIS-områdena är lämpliga för utvecklingen av landsbygden samt är av sådana slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande långsiktigt tillgodoses.

LIS-områdena bedöms ha liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i och i närheten av kommunens tätorter. Vidare finns det fortfarande god tillgång till strandområden för allmänheten och förutsättningar för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet inom kommunen, både på land och i vatten. Sammantaget bedöms planförslaget innebära att det långsiktiga skyddet av stränderna upprätthålls.

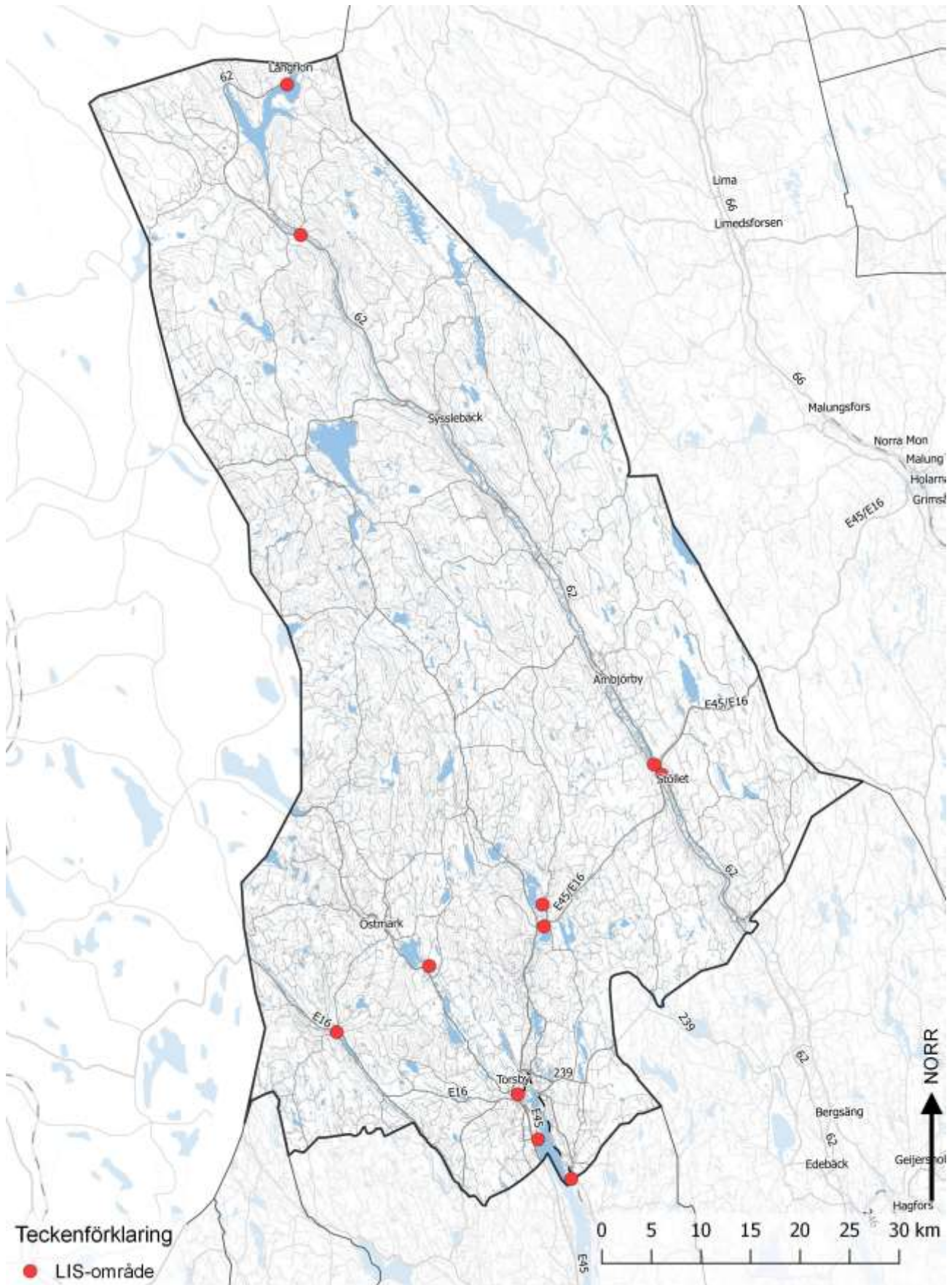
För de utpekade LIS-områdena följer en beskrivning samt planeringsförutsättningar och rekommendationer för föreslagen utveckling.

Övre Fryken vid Torsby camping

Inom eller i närheten av de utpekade LIS-områdena kan det utifrån de vattennära lägena finnas okända fornlämningar och föroreningar, risk för höga vattenstånd, dammhaverier samt ras- och skredrisk. Vidare kan det finnas värdefulla livsmiljöer och arter som inte har identifierats i den översiktliga naturvärdesbedömningen. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning ska detta klargöras. Dessutom ska fri passage, där det är möjligt, säkerställas inom de utpekade LIS-områdena.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Höljessjön - Storskärsudden, Långflon

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i norra delen av kommunen vid Höljessjön, ca fem mil norr om Sysseleback. Området nås enklast med bil eller buss via riksväg 62 som sträcker sig väster om området. Redan när de första planerna på ett köpcentrum i Långflon presenterades fanns planer på att utveckla området till ett besöksområde med ett bredare utbud av upplevelser och möjlighet till övernattnig.

Ägaren till Storskärsudden, ett markområde strax söder om Långflon med fin utsikt över sjön, har uttryckt en vilja att exploatera området med bostäder/fritidshus. Att göra området till ett LIS-område har bedömts vara den mest framkomliga vägen att möjliggöra den önskade exploateringen. Höljessjön är en reglerad sjö med stora och regelbundna variationer i vattentytans nivå. I och med detta har det varit svårt att fastslå normal medelvattennivån och därmed strandskyddets faktiska utbredning.

Att peka ut området som ett LIS-område bedöms förenkla efterföljande detaljplaneläggning.

I öster och söder begränsas området av Höljessjön. I övrigt begränsas det av strandskyddets utbredning på 100 meter från stranden samt av riksväg 62 där denna ligger närmre än 100 meter från stranden.

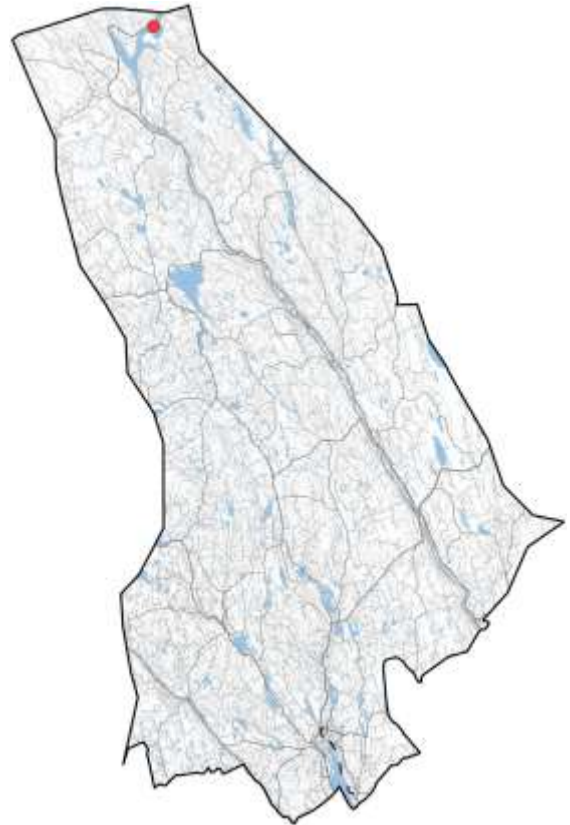
Området är inte planlagt.

Områdets syfte

Syftet med LIS-området är att möjliggöra en exploatering av området med ett femtiotal bostäder/ fritidshus.

Riksintressen

Riksväg 62 Karlstad-Hagfors-riksgränsen är av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap.8 § MB. Vägen bedöms vara av särskild betydelse för regional och interregional trafik. Vidare gäller utökad tillståndspliktig zon utmed riksvägen på 30 meter från vägområdet. Hänsyn behöver tas till riksintresset och den tillståndspliktiga zonen, särskilt vid anläggande av väganslutning.

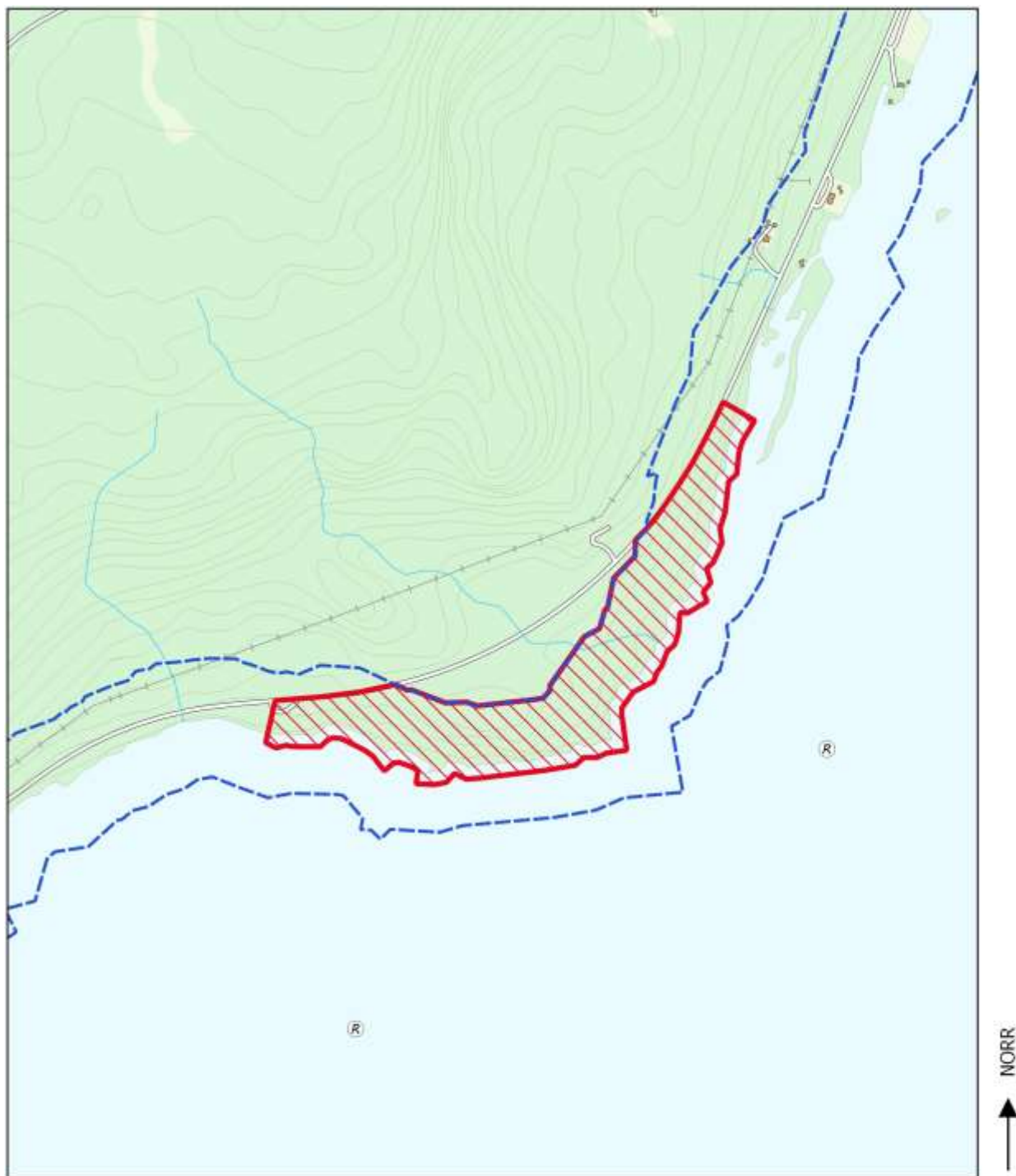
En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksvägen.

Övre delen av Klarälven i Torsby kommun är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § MB. där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintressets natur- och kulturvärden, då det endast omfattar en mycket begränsad del av riksintresset.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-10-04) har Höljessjön otillfredsställande ekologisk potential. Dock uppnås god kemisk status med undantag för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område

— Gräns för strandskydd

Ⓡ Fornlämning

Hela LIS-området ingår i område av riksintresse för det rörliga friluftslivet.

0 100 200 300 400 m

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Anledningen till den otillfredsställande ekologiska potentialen är att Höljessjön definieras som ett kraftigt modifierat vatten på grund av att sjön till stora delar är skapad i samband med att Höljesdammen byggdes.

Beslutad miljökvalitetsnorm är god ekologisk potential år 2027 och god kemisk status med undantag för de överallt överskridande ämnena.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnormer.

Naturmiljö

Udden består av produktionsskog i småkuperad och relativt blockig mark. Större delen av området har nyligen avverkat. I norr består vegetationen av tät ungskog. I södra delen av området är slutningen ner mot vattnet förhållandevis brant.

Längs Höljessjön gäller det generella strandskyddet på 100 meter.

Enligt den översiktliga naturvärdesbedömningen finns inga naturvärden inom LIS-området som är så höga att de har naturvärdesklassats.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett stort antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området.

Under de senaste tio åren har tio rödlistade arter observerats, se tabellen nedan..

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Buskskvätta	Nära hotad	1
Gråtrut	Sårbar	4
Kungsörn	Nära hotad	1
Nötkråka	Nära hotad	1
Smålom	Nära hotad	6
Spillkråka	Nära hotad	3
Storspov	Nära hotad	1
Svarttärna	Sårbar	1
Sånglärka	Nära hotad	1
Vinterhämling	Sårbar	1

Vid en utveckling ska hänsyn tas till de rödlistade arterna. En utbyggnad av området kräver detaljplan och i den processen kommer en mer specifik prövning av planens påverkan på arternas livsmiljö att ske.

Kulturmiljö

Det finns inga kända fornlämningar eller andra kulturvärden inom det föreslagna LIS-området eller i dess omedelbara närhet.

Rekreation och friluftsliv

Områdets läge med Höljessjön i öster och söder samt stora skogar i väster ger utmärkta möjligheter till naturnära friluftsliv hela året.

Utsikt över Höljessjön

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Allmänhetens tillgång till stränderna är god inom LIS-området. En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt.

Nya bostäder och/eller fritidshus med tillhörande kommunikationer och eventuell anordning av bryggor bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

LIS-området är inte anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger heller inte i närheten av kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms inte kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten. Här bör istället främst gemensamma lösningar eftersträvas.

Stenbunden mark inom området

Fiber finns vid Långflons köpcentrum cirka en och en halv kilometer norr om området.

Service och kommunikationer

Området ligger i direkt anslutning till riksväg 62. En anslutning behöver anordnas. Anslutningen till LIS-området får inte försvåra tillkomsten till eller nyttjandet av vägen. Närmaste busshållplats, Långflon, finns cirka en och en halv kilometer norr ut och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 211, Värnäs- Syssele- Långflon med cirka fyra avgångar per dag i var riktning.

En ny busshållplats är möjligt att anordna i anslutning till området.

I Långflon ligger även Långflons köpcentrum med större livsmedelsbutik. Närmaste drivmedelsstation finns i Höljes cirka 25 kilometer söderut.

Förskola samt skola årskurs F-9 finns i Syssele- bäck cirka fem mil söder om området. Till gymnasiet i Torsby är det cirka tolv och en halv mil.

Övrig service och närmaste sjukhus finns i Torsby tätort.

Miljö, hälsa och säkerhet

Av SGU:s karteringar framgår att marken inom området främst består av morän. Marken karaktäriseras som fastmark och det bedöms inte heller finnas några risker för skred inom området.

Det föreslagna området, utom delen närmast strandlinjen, ligger högt över till Höljessjöns högsta dämmningsgräns. Den mark där bebyggelse är aktuellt riskerar därför inte att översvämmas.

Rekommendationer

Området planläggs för bostäder. I planarbetet tas särskild hänsyn till:

- Klarälvens som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet,
- Riksväg 62 som är av riksintresse för anläggningar för kommunikationer,
- den tillståndspliktiga zonen utmed riksväg 62,
- vatten- och spillvattenlösningar samt
- buller från riksväg 62.

Klarälven - Höljes

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i norra delen av kommunen vid Klarälven, ca två och en halv mil norr om Sysseleback. Området nås enklast med bil eller buss, via riksväg 62. Från riksvägen finns anslutningsvägar till LIS-området.

Torsby kommun anser att det är viktigt att även mindre orter på landsbygden, där det ännu finns tillgång till handel, ska kunna fortsätta leva och utvecklas genom att man kan bevilja exempelvis ändrad användning av befintliga byggnader.

Inom Höljes tätort har det varit problematiskt att medge ändrad användning av befintliga byggnader på grund av att stora delar av tätorten ligger inom strandskyddat område. Vid prövning av ärenden har det framkommit att de särskilda skäl som angetts för att upphäva strandskyddet inte varit tillräckliga. För få ett giltigt skäl för att kunna upphäva strandskyddet föreslås därför att området pekats ut som LIS-område. Viss förtätning blir då också möjlig inom området.

Det föreslagna LIS-området ligger mellan riksväg 62 och Klarälven. Områdets utbredning begränsas av Klarälven i norr, väg 970 i väster, samt i söder av strandskyddets utbredning på 100-meter från stranden. Mot öster sträcker sig området fram till Höljesvägens anslutning till riksväg 62.

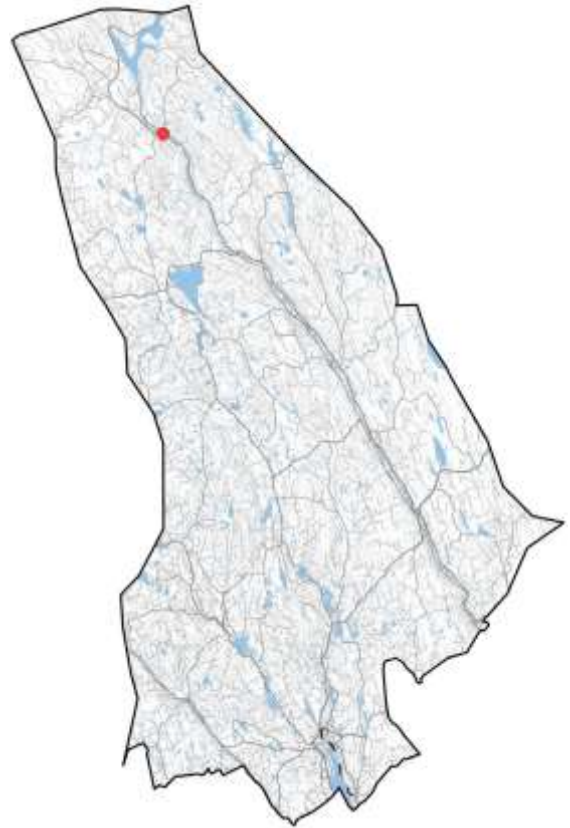
Området omfattas delvis av områdesbestämmelser. Områdesbestämmelserna syftar till att bevara kulturmiljön och kulturvärdena kring Norra Finnskoga kyrka.

Områdets syfte

Syftet med LIS-området är att underlätta ändrad användning av bebyggelsen inom redan ianspråktagna områden.

Riksintressen

Klarälven med omgivande strandområden är utpekade som riksintresse för friluftslivet enligt MB 3 kap. 6 §. Även Klarälvdalen-Sunnemodalen med strandområden är utpekade som riksintresse för naturvärden enligt MB 3 kap. 6 §.

Området utmed övre delen av Klarälven i Torsby kommun betraktas som område där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön enligt MB 4 kap. 2 §.

En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintressenas natur- och kulturvärden, utan kan snarare bidra till att stärka riksintressena ytterligare då förslaget bidrar till utveckling av rekreation och friluftsliv i området.

Klarälven vid Höljes

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Endast en begränsad del av riksintressena berörs och inga höga naturvärden finns inom LIS-området.

Klarälven är av riksintresse för skyddade vattendrag enligt 4 kap. 6 § MB. Riksintresse innebär att vattenkraftverk, vattenreglering och vattenöverledning för kraftändamål inte för utföras i Klarälven.

Övre delen av Klarälven från Edebäck till Höljesdammen är Natura 2000-område enligt habitatdirektivet, bland annat för att bevara arter som lax, utter och ävjepilört. En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada Natura 2000-området då det i förhållande till Natura 2000-områdets storlek endast är en mycket liten del som berörs av förslaget. Eventuella bryggor ska anläggas gemensamt för att så liten påverkan som möjligt ska ske på vattenområdet.

Den höga strandbrinken vid älven

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-16) har Klarälven nedströms utloppskanalen från Höljes kraftstation måttlig ekologisk status. Dock uppnås god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Anledningen till att god ekologisk status inte uppnås kan främst kopplas till vattenkraftsbyggnaden och den tidigare flottningen. Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status år 2021 och god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena.

Det föreslagna LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer.

Området ligger även över grundvattenförekomsten Höljes. Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-16) har förekomsten god kvantitativ status men otillfredsställande kemisk status. Anledningen till den otillfredsställande kemiska statusen är förekomst av bekämpningsmedlet BAM (2,6-diklorbensamid). Beslutad miljö kvalitetsnorm är god kvantitativ och kemisk status.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

Området består till största delen av tomtmark. Insprängt mellan tomterna finns mindre ytor av jordbruks- och naturmark. I norr sluttar marken relativt brant ner mot vattnet. I övrigt är marken mestadels plan.

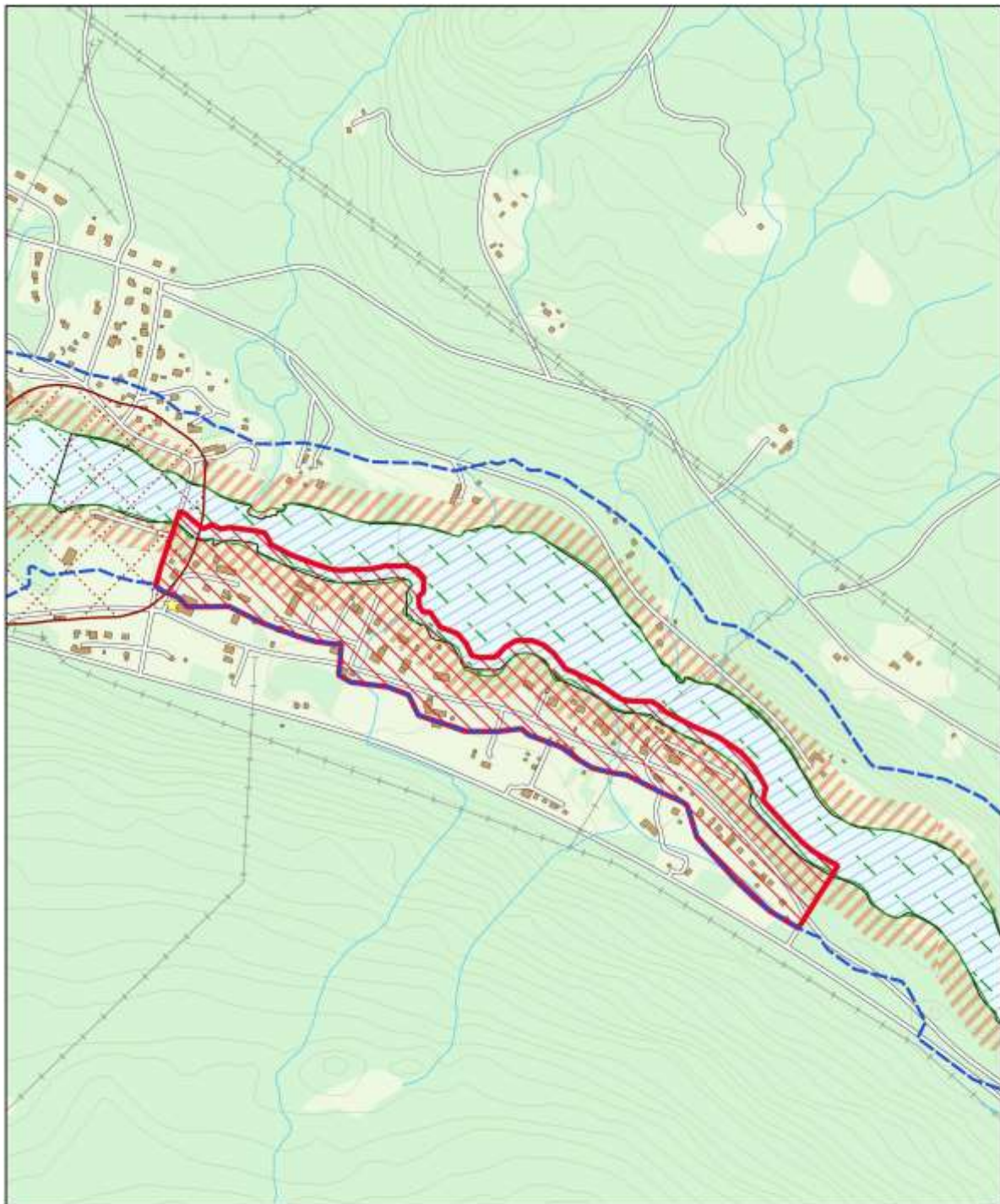
Klarälven med biflöden och strandområden är, från Edebäck upp till norska gränsen inklusive Sunnemodalen, utpekad av Havs- och vattenmyndigheten som särskilt värdefullt vatten då det är reproduktionsområde för Klarälvens stammar av vänerlax och -öring samt stationär öring och harr.

Klarälven mellan Edebäck och Höljes är även utpekad både som värdefullt och särskilt värdefullt vatten av Havs- och vattenmyndigheten på grund av sjövandrande öringstam samt ursprungliga lax- och harrstammar.

Klarälven ingår i Naturvårdverkets förteckning över fisk- och musselvatten som ska skyddas. Klarälven är utpekad som fiskvatten.

Enligt den översiktliga naturvärdesbedömningen finns inga naturvärden inom LIS-området som är så höga att de har naturvärdesklassats.

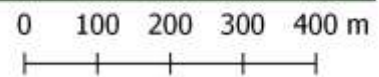
TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Natura 2000
Gräns för strandskydd	Kraftledning
Riksintresse skyddade vattendrag	Potentiellt förorenat område
Kulturmiljöprogram Ditt Värmland	Aktsamhetsområde för skred (strandnära)

Hela LIS-området ingår i områden av riksintresse för friluftslivet, naturvården och det rörliga friluftslivet

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Stugor vid Höljes camping

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett stort antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har åtta rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Buskskvätta	Nära hotad	2
Gråtrut	Sårbar	1
Gröngöling	Nära hotad	2
Gulspurv	Sårbar	2
Hussvala	Sårbar	1
Silltrut	Nära hotad	1
Spillkråka	Nära hotad	4
Utter	Nära hotad	5

Då syftet med LIS-området i huvudsak är att möjliggöra förändrad användning av befintlig bebyggelse inom det redan ianspråktagna området samt att området har låga naturvärden bedöms LIS-området inte försämrats livsmiljön för de rödlistade arter som observerats i anslutning till området. Jordbruksmark föreslås tas i anspråk.

För att jordbruksmark ska kunna tas i anspråk ska det utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Syftet med LIS-området är underlätta ändrad användning av befintlig bebyggelse, både för verksamheter och bostäder. Förtätning möjliggörs också i och med förslaget. En utveckling av verksamheter bedöms bidra till landsbygdutvecklingen i kommunen genom att skapa fler arbetstillfällen och generera fler besökare.

Nya bostäder i strandnära läge är eftertraktade och en ökad folkmängd har betydelse för att behålla och utveckla serviceutbudet i kommunen och bedöms på så sätt bidra till landsbygdutvecklingen i kommunen. Utifrån ovanstående bedöms planläggningen tillgodose ett väsentligt samhällsintresse som inte bedöms kunna tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Kulturmiljö

Precis väster om det planerade LIS-området ligger Norra Finnskoga kyrka med tillhörande begravningsplats. Såväl kyrkan som begravningsplatsen är utpekad i länsstyrelsens kulturmiljöprogram *Ditt Värmland* för Höljes (miljö 381). Begravningsplatsen och kyrkans exteriör är skyddad enligt KML 4 kap.

Rekreation och friluftsliv

I naturområdena kring Höljes finns goda möjligheter till naturnära friluftsliv året runt.

Allmänhetens tillgång till stränderna är begränsad vid den befintliga bebyggelsen. I öster är tillgången till stränderna god. En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. Ändrad användning, nya bostäder, och eventuell anordning av bryggor bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

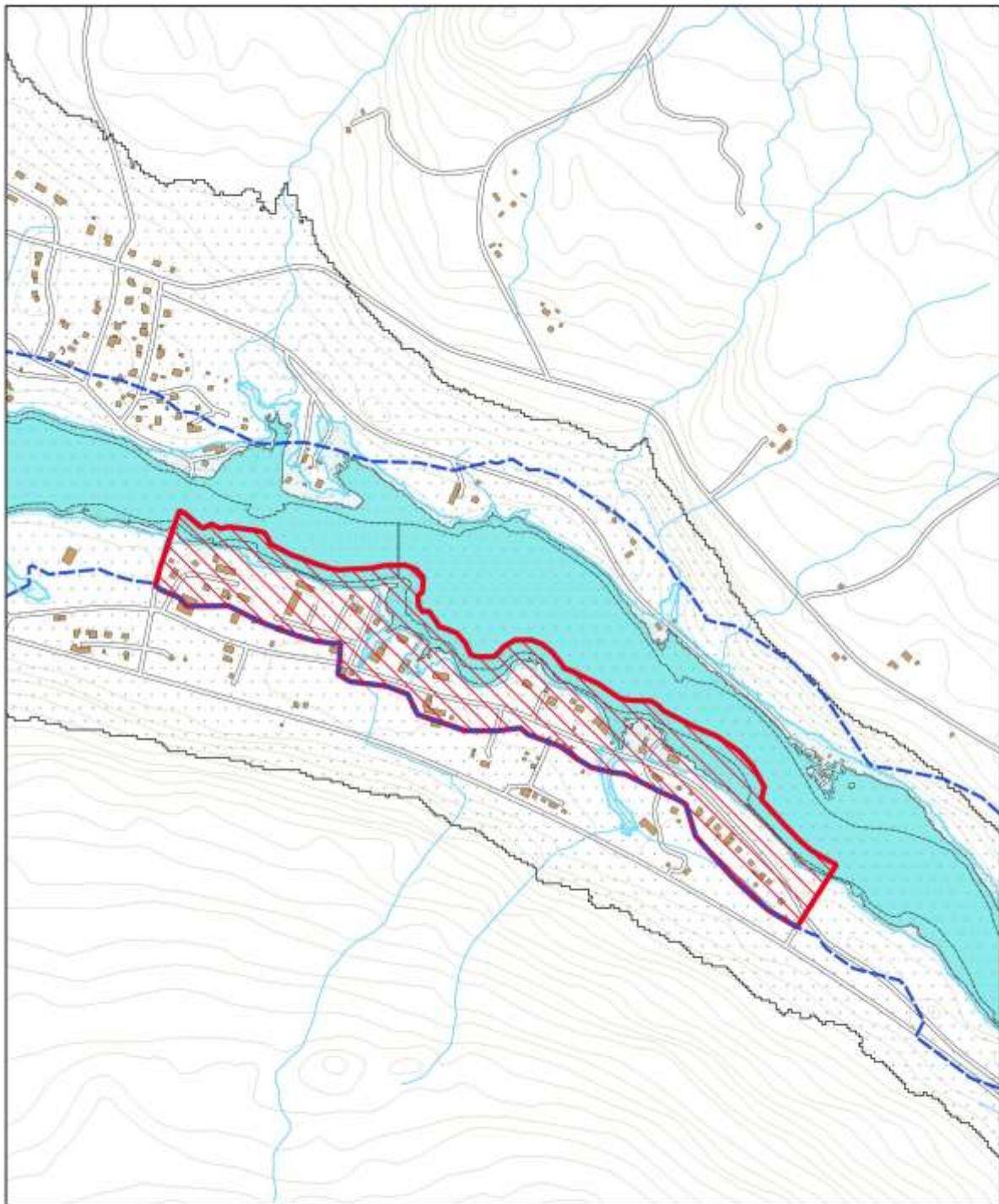
Befintliga fastigheter inom LIS-området är anslutna till de kommunala ledningsnäten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Eventuell ny bebyggelse inom LIS-området bedöms kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten.

Fiber finns i anslutning till området.

Service och kommunikationer

Området ligger i direkt anslutning till riksväg 62. Närmaste busshållplats, Höljes handel, återfinns i norra delen av LIS-området och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 211, Värnäs-Sysslebäck-Långflon med cirka fem avgångar per dag i var riktning.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIS-område	100-årsflöde
Strandskyddslinje	200-årsflöde
Normalt vattenstånd	Beräknat högsta flöde
Svenska kraftnät dammhaveri	

0 100 200 300 400 m

NORR
↑

Höljes handel

I Höljes finns livsmedelsbutik och drivmedelsstation.

Förskola samt skola årskurs F-9 finns i Syslebäck cirka två och en halv mil söder om Höljes. Till gymnasiet i Torsby är det cirka tio mil.

Övrig service och närmaste sjukhus finns i Torsby tätort.

Miljö, hälsa och säkerhet

Längs hela strandlinjen finns risk för stranderosion och det betraktas som ett strandnära aktsamhetsområde. Förväntade klimatförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken. Marken i strandlinjen består enligt SGI i huvudsak av grov- och finsand/isälvs sediment. Marken klassas som fastmark.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utflackning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

LIS-området ligger relativt högt i förhållande till älven och det är endast mindre delar av LIS-området som ligger inom riskområde för höga vat-

tenstånd, enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps översvämningskartering från år 2016. Vid klimatanpassat 100- och 200-årsflöde är det mycket små delar som ligger inom riskområdet. Kompletterande bebyggelse bör placeras över nivån för ett uppskattat 200-årsflöde. Enstaka enklare byggnader ska kunna tillåtas på nivåer ner till ett uppskattat 100-årsflöde.

Norr om LIS-området ligger Höljesdammen. Dammen har klassificerats med högsta säkerhetsklass A vilket innebär att ett dammhaveri kan leda till en nationell kris som drabbar många människor och stora delar av samhället samt hotar grundläggande värden och funktioner. Hela området kommer att översvämmas vid ett eventuellt dammhaveri i Höljes.

Rekommendationer

Dispens från strandskyddet lämnas för åtgärder som syftar till att utveckla nya eller befintliga verksamheter eller komplettera bostadsbebyggelsen.

Särskild hänsyn tas till:

- Natura 2000-område enligt habitatdirektivet för Klarälven,
- riksintresse för naturvärden för Klarälvdalen-Sunnemodalen,
- riksintresse för friluftslivet för Branäsberget,
- riksintresse för det rörliga friluftslivet för Klarälven,
- riksintresse för skyddade vattendrag för Klarälven,
- kulturmiljön kring Norra Finnskoga kyrka,
- vatten- och spillvattenlösningar,
- risken för översvämnning i samband med höga flöden i Klarälven,
- den risk för skred/stranderosion som finns längs älven,
- risk för dammhaveri, samt
- verksamheternas eventuella påverkan på kringliggande bostadsbebyggelse

Klarälven - Värnäs camping, Värnäs Allmän beskrivning

LIS-området ligger i östra delen av kommunen vid Klarälven, norr om Stöllet. Området nås enklast med bil eller buss via riksväg 62, öster om området. Från riksvägen finns anslutningsväg till LIS-området. Området ligger cirka en kilometer norr om korsningen mellan riksväg 62 och väg E16/E45.

Värnäs camping är den andra campingen i Värnäsområdet. Förutom campingen finns här även två dammar för put-and-take-fiske. Campingen har visat intresse för att utöka sin verksamhet och kommunen har därför bedömt att det är lämpligt att peka ut området som ett LIS-område.

Området avgränsas av riksväg 62, Klarälven och Vårån samt i nordväst av angränsande fastighet.

Området är inte planlagt.

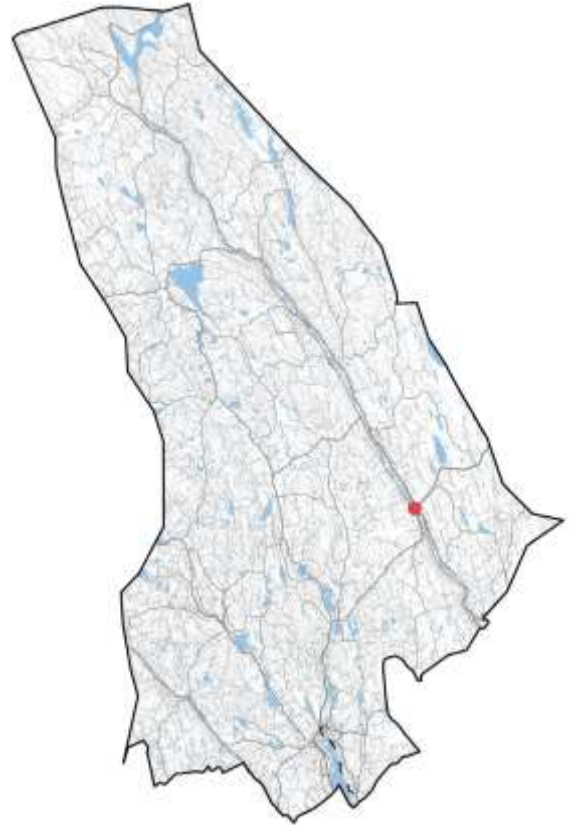
Stugor vid Värnäs camping

Områdets syfte

LIS-områdets syfte är att underlätta en utveckling av campingens verksamhet.

Riksintressen

Klarälvdalen-Sunnemodalen, med strandområden är utpekade som riksintresse för naturvärden enligt MB 3 kap. 6 §. Klarälven med omgivande strandområden är även utpekade som riksintresse för friluftslivet enligt MB 3 kap. 6 §.

Övre delen av Klarälven i Torsby kommun är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § MB. där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

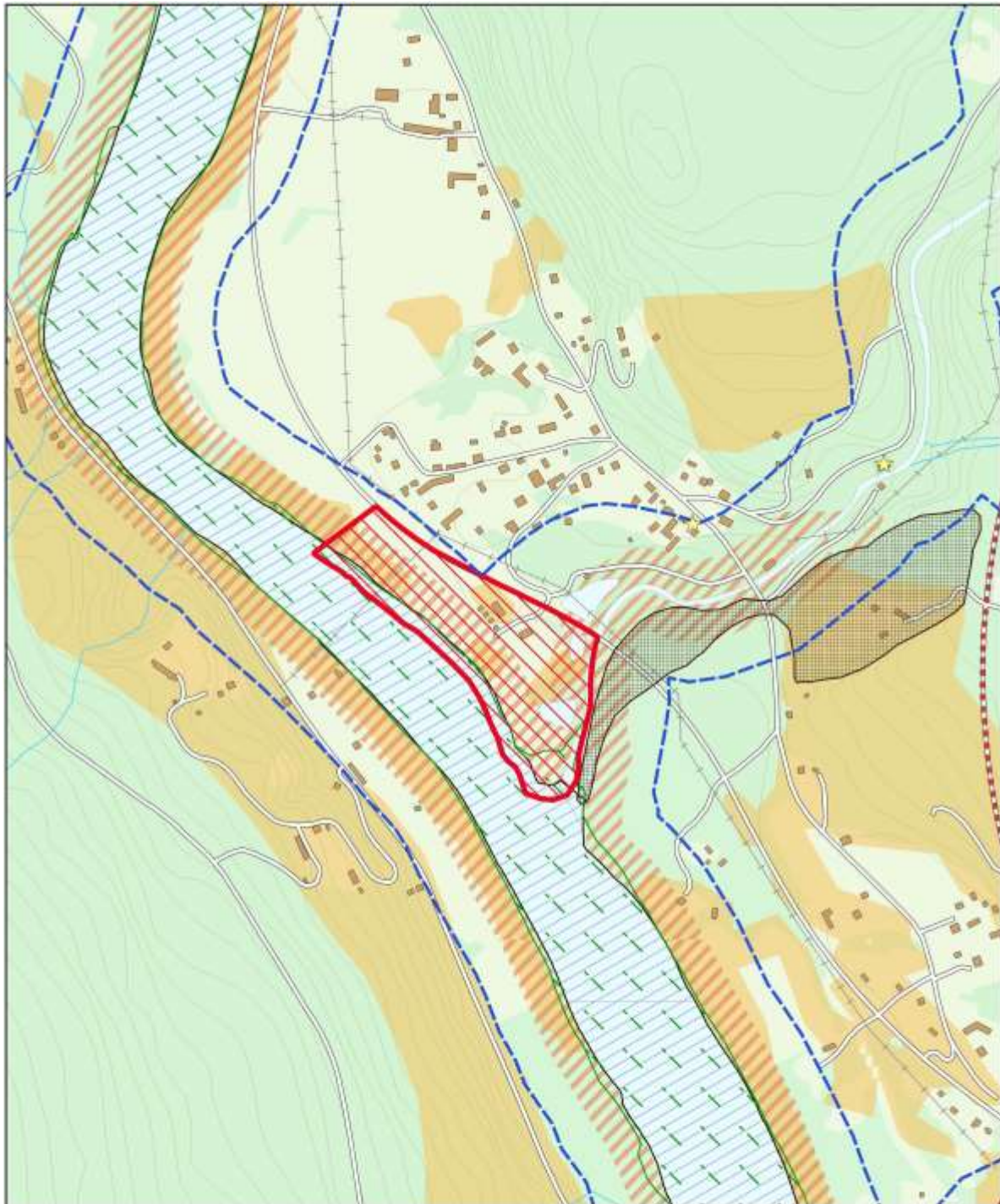
En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintressenas natur- och kulturvärden, utan en utveckling kan snarare stärka riksintressena ytterligare då förslaget bidrar till utveckling av rekreation och friluftsliv i området. Endast en begränsad del av riksintressena berörs och inga höga naturvärden finns inom LIS-området.

Klarälven är av riksintresse för skyddade vatten drag enligt 4 kap. 6 § MB. Riksintresse innebär att vattenkraftverk, vattenreglering och vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras i Klarälven.

Riksväg 62 är riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap.8 § MB. Vägen bedöms vara av särskild betydelse för regional och interregional

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

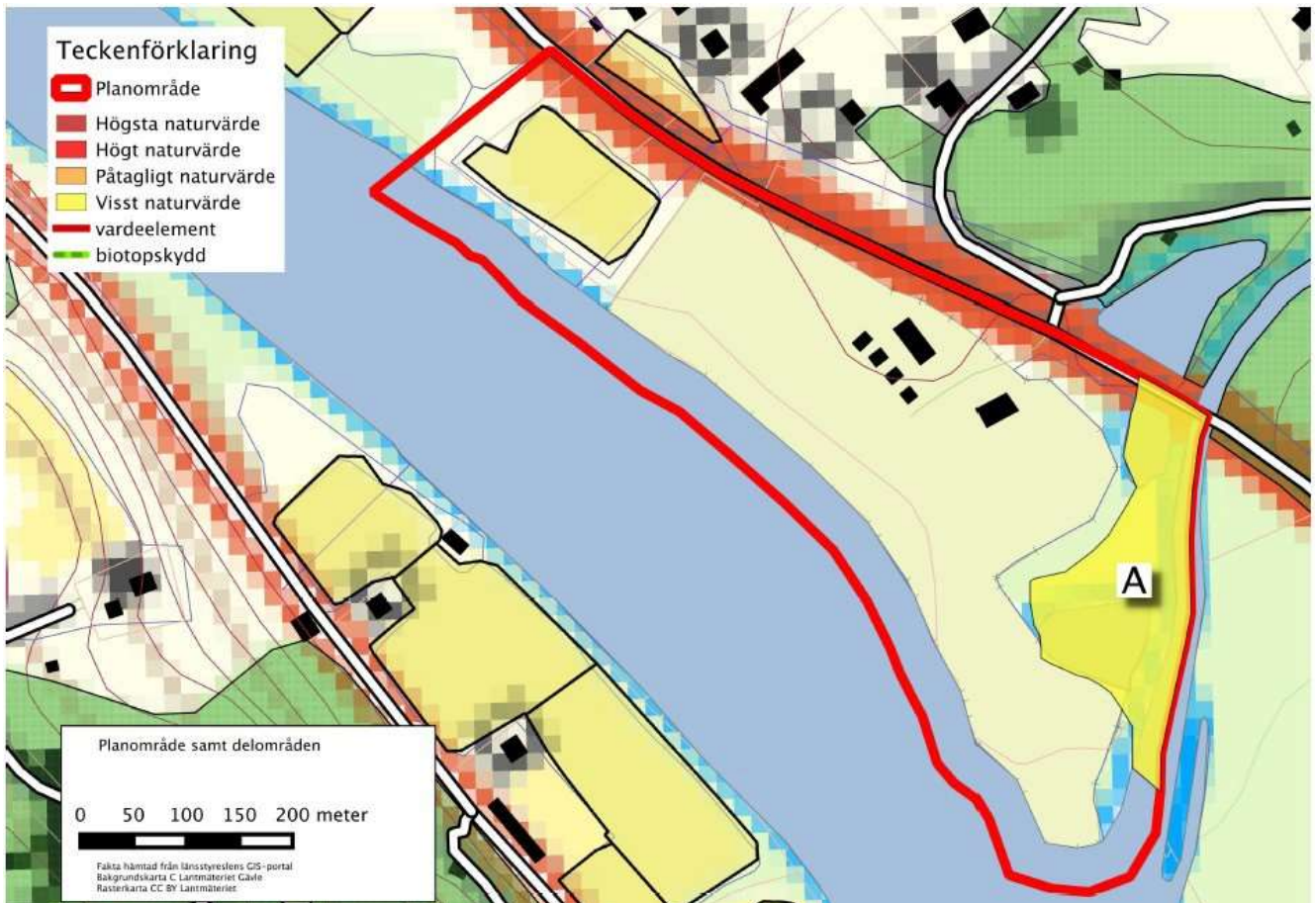

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Kraftledning
Gräns för strandskydd	Potentiellt förorenat område
Riksintresse skyddade vattendrag	Primär transportväg för farligt gods
Natura 2000	Aktsamhetsområde för skred (strandnära)
Skansområde	Aktsamhetsområde för skred

Hela LIS-området ingår i områden av riksintresse för friluftslivet, naturvården, det rörliga friluftslivet samt med särskilt behov av hinderfrihet.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Karta: naturvärdesobjekt inom LIS-området (utdrag ur naturvärdesinventeringen)

trafik. För vägen gäller även en utökad tillståndspliktig zon på 30 meter från vägområdet. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksvägen.

Övre delen av Klarälven från Edebäck till Höljesdammen är Natura 2000 område enligt habitatdirektivet, bland annat för att bevara arter som lax, utter och ävjepilört. En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada Natura 2000-området då det i förhållande till Natura 2000-områdets storlek endast är en mycket liten del som berörs av förslaget. Bryggor ska anläggas gemensamt för att så liten påverkan som möjligt ska ske på vattenområdet.

Hela området ligger inom område av riksintresse för Försvarsmakten "Område med särskilt behov av hinderfrihet; lågflygningsområde". För att kunna bevaka lågflygningsområdet och för att säkerställa att ingen skada sker på de

riksintressen som omfattas av sekretess och som inte kan redovisas öppet på karta, behöver Försvarsmakten få in remisser som gäller objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort. LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintresset då inga höga byggnader eller anläggningar medges.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-16) har Klarälven nedströms Fämtan måttlig ekologisk status. Dock uppnås god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Anledningen till att god ekologisk status inte uppnås kan främst kopplas till vattenkraftsutbyggnaden och den tidigare flottningen.

Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status år 2027 och god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande äm-

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

nen. Det föreslagna LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer.

Området ligger över grundvattenförekomsten Fastnäs-Likenäs. Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-16) har förekomsten god kvantitativ och kemisk status vilket även är beslutad miljö kvalitetsnorm.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

I sydöst mot Våråns utlopp i Klarälven finns en mindre damm för bad samt ett område med lövvegetation. Själva campingdelen i mitten av området består av gräsbevuxna ytor som delvis är terrasserade. Mot nordväst ligger ett mindre område med åkermark.

Klarälven med biflöden och strandområden är, från Edebäck upp till norska gränsen inklusive Sunnemodalen, utpekad av Havs- och vattenmyndigheten som särskilt värdefullt vatten då det är reproduktionsområde för Klarälvens stammar av vänerlax och -öring samt stationäröring och harr.

Klarälven utanför campingen

Klarälven mellan Edebäck och Höljes är även utpekad både som värdefullt och särskilt värdefullt vatten av Havs- och vattenmyndigheten på grund av sjövandrande öringstam samt ursprungliga lax- och harrstammar.

Klarälven ingår i Naturvårdverkets förteckning över fisk- och musselvatten som ska skyddas. Klarälven är utpekad som fiskvatten.

Vid naturvärdesinventeringen identifierades ett naturvärdesobjekt (A). Se ovanstående karta. Naturvärdesobjektet A i östra delen av området består av ovan nämnda lövvegetation samt Våråns strandbrink. Objektet är av naturvärdesklass 4, visst naturvärde.

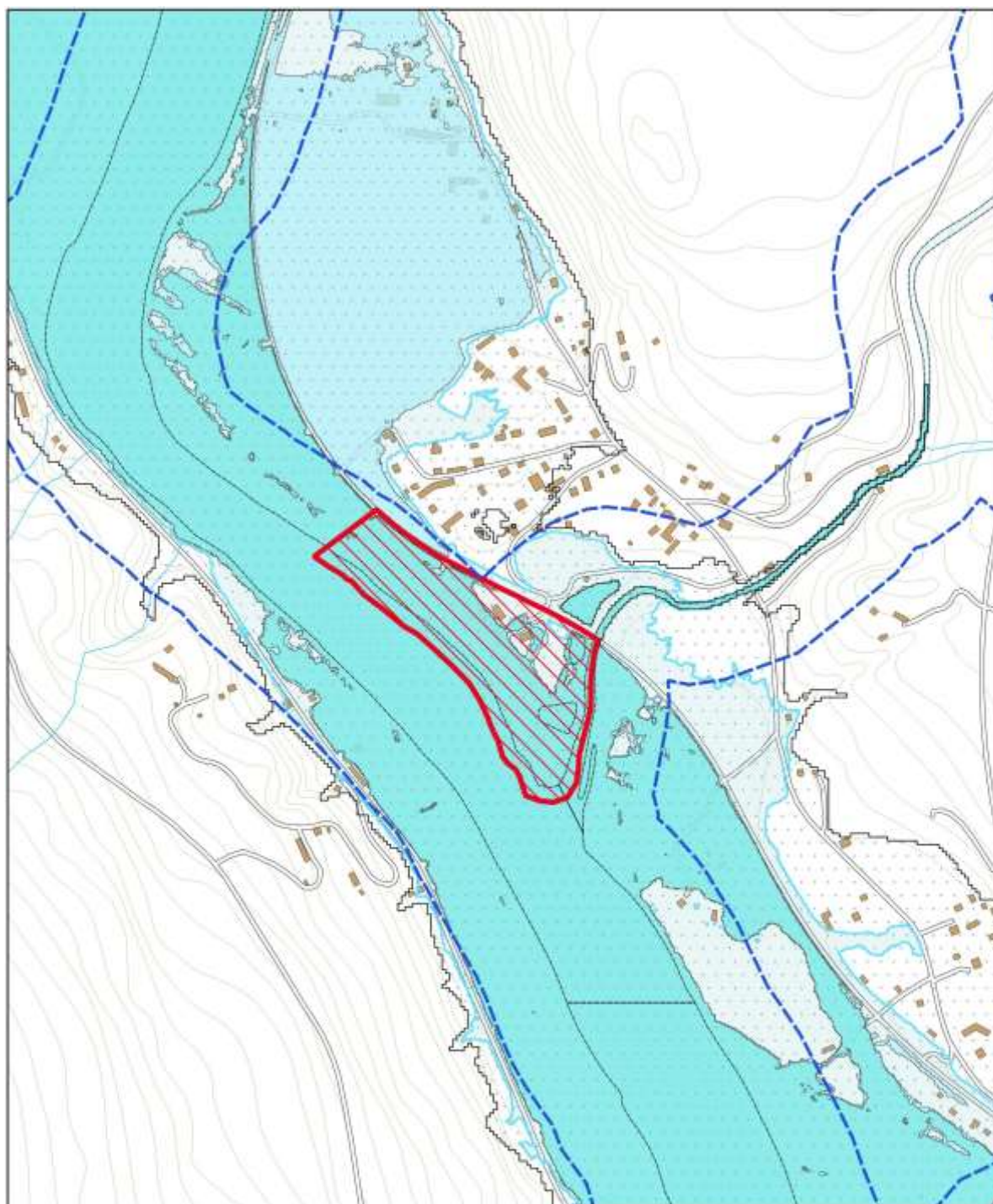
I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har två rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Guldsandbi	Nära hotad	1
Utter	Nära hotad	9

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Hän syn måste dock tas till lövvegetationen, Våråns strandbrink samt rödlistade arter. Vidare bör nya byggnader inte tillkomma inom det naturvärdesklassade området. Jordbruksmark föreslås även tas i anspråk.

För att jordbruksmark ska kunna tas i anspråk ska det utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Syftet med LIS-området är främst att utveckla befintlig verksamhet. En utveckling av befintlig verksamhet bedöms bidra till landsbyggdutvecklingen i kommunen genom att skapa fler arbetstillfällen och generera fler besökare. För utvecklingen av befintlig verksamhet är tillgången till stränder och vattenområden en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Utifrån ovanstående bedöms planläggningen tillgodose ett väsentligt samhällsintresse som inte bedöms kunna tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

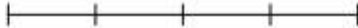

NORR
↑

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIS-område	100-årsflöde
Strandskyddslinje	200-årsflöde
Normalt vattenstånd	Beräknat högsta flöde
Svenska kraftnät dammhaveri	

0 100 200 300 400 m

Kulturmiljö

På Väråns södra strand ligger ett skansområde vilket inventerats i Skogsstyrelsens projekt *Skog och historia*. Enligt beskrivningen finns skansen beskriven i *Skansar i Värmland* och ska betraktas som fast fornlämning. Den finns dock inte med i RAÄ:s Fornsök.

Rekreation och friluftsliv

De rekreations- och friluftslivsvärden som finns inom LIS-området är främst kopplade till Klarälven. Inom LIS-området finns även två dammar för put-and-take-fiske.

Allmänhetens tillgång till stränderna är begränsad inom campingen. I övrigt är tillgången till stränderna god. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. Eventuell anordning av badplats samt ytterligare övernattningssmöjligheter bedöms snarare kunna öka tillgången.

Damm för put-and-take-fiske

Teknisk försörjning

Befintlig camping är ansluten till de kommunala ledningsnäten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom campingen bedöms kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten.

Fiberutbyggnad pågår.

Service och kommunikationer

Området ligger i direkt anslutning till riksväg 62. Närmaste busshållplats, Värnäs camping, återfinns i direkt anslutning till föreslaget LIS-område och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 211 (Värnäs-Sysslebäck-Långflon). Värnäs bytespunkt vid Värmlandsporten, en dryg kilometer söder om området, trafikeras av linjerna 209 (Torsby-Värnäs-Malung), 211 (Värnäs-Sysslebäck-Långflon) och 600 (Karlstad-Hagfors-Ekshärad-Värnäs). Linjerna trafikeras med fyra till sex turer per dag i var riktning.

I Stöllet cirka två och en halv kilometer söder om LIS-området ligger en livsmedelsbutik. Drivmedelsstation finns vid Värmlandsporten.

Övrig service och närmaste sjukhus finns i Torsby tätort drygt fyra mil söder om LIS-området.

Miljö, hälsa och säkerhet

Längs hela strandlinjen finns risk för stranderosion och det betraktas som ett strandnära aktsamhetsområde. Förväntade klimattförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken. Enligt jordartkartan består marken av svämsediment av sand. Huvuddelen av marken klassas inte som fastmark.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utfläckning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

Större delen av området översvämmas redan vid ett klimatanpassat 100-årsflöde, enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps kartering från år 2016. Vid beräknat högsta flöde är hela området översvämmat enligt karteringen. Kompletterande bebyggelse bör

placeras över nivån för ett uppskattat 200-årsflöde. Enstaka enklare byggnader och säsongscamping ska kunna tillåtas på nivåer ner till ett 100-årsflöde.

Norr om LIS-området ligger Höljesdammen. Dammen har klassificerats med högsta säkerhetsklass A vilket innebär att ett dammhaveri kan leda till en nationell kris som drabbar många människor och stora delar av samhället samt hotar grundläggande värden och funktioner. Hela området kommer att översvämmas vid ett eventuellt dammhaveri i Höljes.

Rekommendationer

Dispens från strandskyddet lämnas för åtgärder som syftar till att utveckla befintlig campingverksamhet. Särskild hänsyn tas då till:

- Natura 2000-område enligt habitatdirektivet för Klarälven,
- riksväg 62 som är av riksintresse för anläggningar för kommunikationer,
- den tillståndspliktiga zonen utmed riksväg 62,
- riksintresse för naturvården för Klarälvdalen-Sunnemodalen,
- riksintresse för det rörliga friluftslivet för Klarälven,
- riksintresse för skyddade vattendrag för Klarälven,
- riksintresse för försvarsmakten för område med särskilt behov av hinderfrihet, lågflygningsområde,
- naturvärdena i sydöstra delen av område,
- risker förknippade med översvämning i samband med höga flöden i Klarälven,
- de risker för skred/stranderosion som finns längs älven,
- risk för dammhaveri, samt
- områdets närhet till riksväg 62, vad gäller buller.

Klarälven - Klarälvens camping, Värnäs

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i östra delen av kommunen vid Klarälven, norr om Stöllet. Området nås enklast med bil eller buss via E16/E45, väster om området. Från väg E16/E45 finns anslutningsväg till LIS-området.

Klarälvens camping är den ena av två etablerade campingverksamheter i Värnäsområdet. Området ligger i anslutning till korsningen mellan riksväg 62 och väg E16/E45. Förutom campingen finns här även Klarälvens fiskecenter, Älvens hus, samt en damm för put-and-take-fiske. Campingen är också utgångspunkt för flottfärder längs älven.

Campingen har visat intresse för att utöka sin verksamhet och kommunen har därför bedömt att det är lämpligt att peka ut området som ett LIS-område.

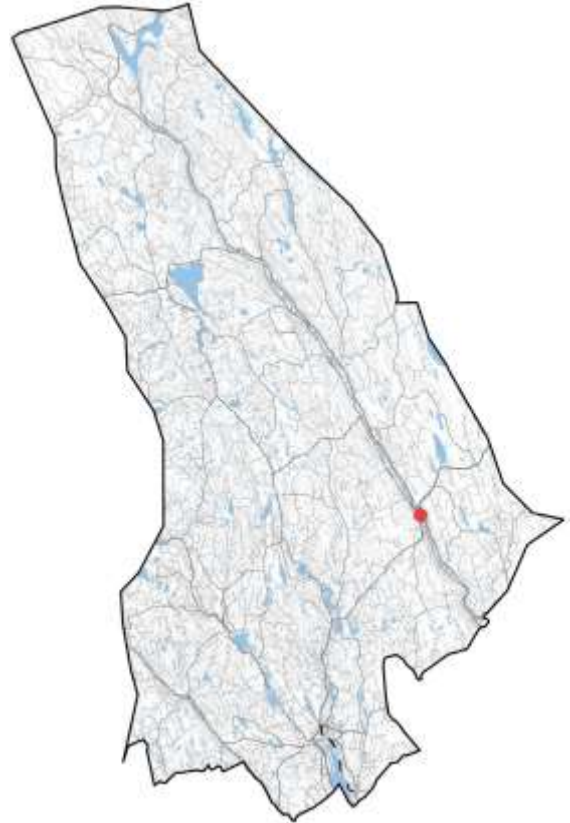
Vid Klarälven gäller det generella strandskyddet på 100 meter. Innan beslutet om utökat strandskydd upphävdes berördes LIS-området av utökat strandskydd på 300 meter. Då det utökade strandskyddet eventuellt kan komma att återinföras tas höjd för detta genom att LIS-området också omfattar området som kan komma att beröras av det utökade strandskyddet.

LIS-området begränsas av väg E16/E45 i väster, riksväg 62 i öster samt av Klarälven i söder.

Området är inte planlagt.

Stugor vid Klarälvens camping

Områdets syfte

LIS-områdets syfte är att underlätta en utveckling av campings verksamhet.

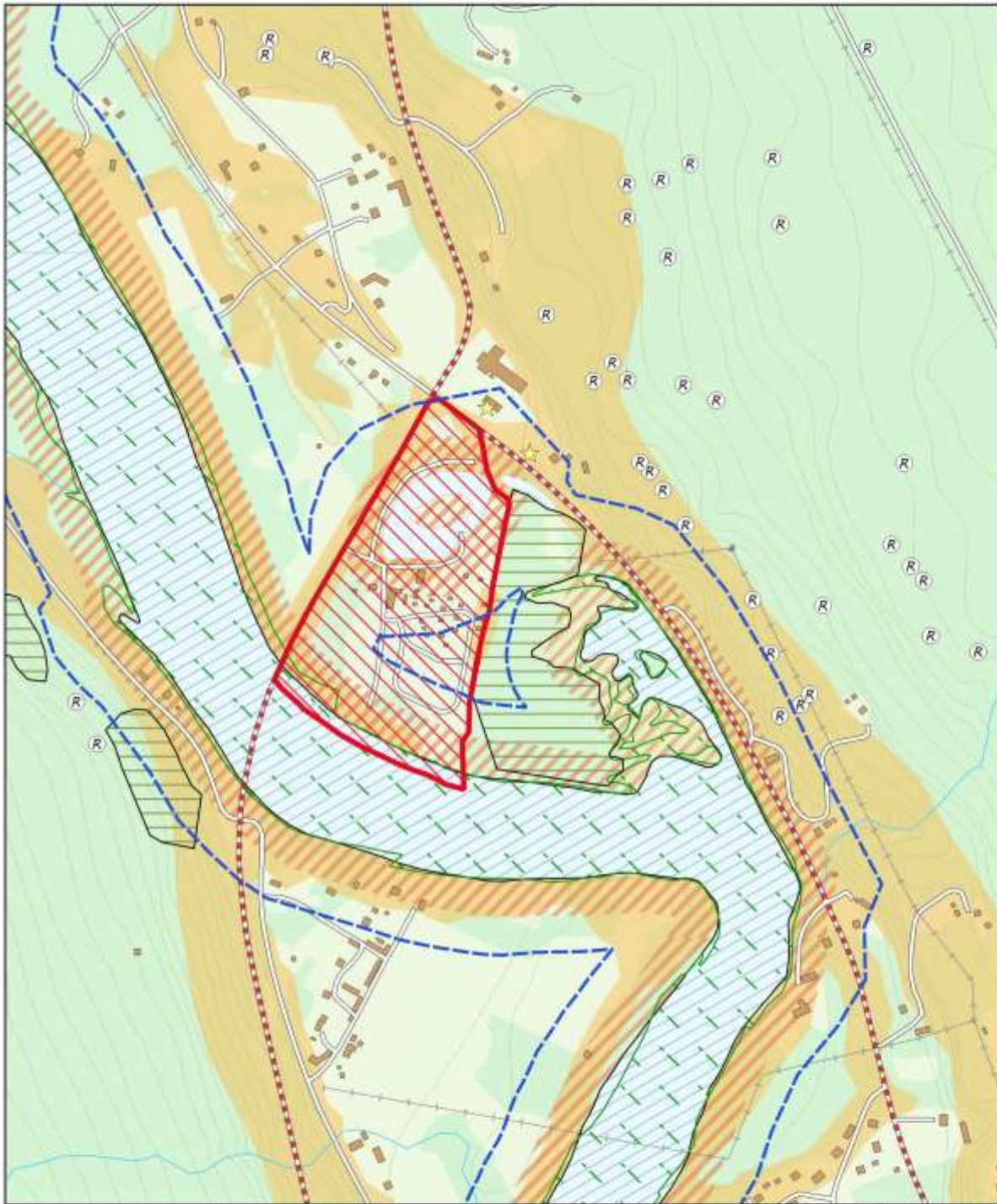
Riksintressen

Klarälvdalen-Sunnemodalen med strandområden är utpekad som riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB. Värnäsmon, dvs. större delen av det föreslagna LIS-området, är ett särskilt utpekat delområde inom det större området. Området är redan ianspråktaget och inga höga naturvärden finns inom LIS-området.

Klarälven med omgivande strandområden är utpekad som riksintresse för friluftslivet enligt MB 3 kap. 6 §.

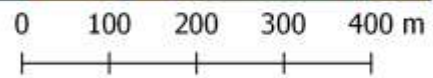
Övre delen av Klarälven i Torsby kommun är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § MB. där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Kraftledning
Gräns för strandskydd	Potentiellt förorenat område
Riksintresse skyddade vattendrag	Primär transportväg för farligt gods
Nyckelbiotop	Akksamhetsområde för skred (strandnära)
Natura 2000	Akksamhetsområde för skred
Fornlämning	

Hela LIS-området ingår i områden av riksintresse för friluftslivet, naturvården, det rörliga friluftslivet samt med särskilt behov av hinderfrihet.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintressenas natur- och kulturvärden, utan en utveckling kan snarare stärka riksintressena ytterligare då förslaget bidrar till utveckling av rekreation och friluftsliv i området.

Både väg E 16/E45 och riksväg 62 är riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap 8 § MB.

Vägarna bedöms vara av särskild betydelse för regional och interregional trafik. För båda vägarna gäller en utökad tillståndspliktig zon på 30 meter från vägområdet. Hänsyn behöver tas till riksintresset och den tillståndspliktiga zonen. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksvägen.

Klarälven är av riksintresse för skyddade vattendrag enligt 4 kap. 6 § MB. Riksintresse innebär att vattenkraftverk, vattenreglering och vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras i Klarälven.

Övre delen av Klarälven från Edebäck till Höljesdammen är Natura 2000-område enligt habitatdirektivet bland annat för att bevara arter som lax, utter och ävjepilört. En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada Natura 2000-området då det i förhållande till Natura 2000-områdets storlek endast är en mycket liten del som berörs av förslaget. Bryggor ska anläggas gemensamt för att så liten påverkan som möjligt ska ske på vattenområdet.

Älvkanten strax norr om området

Hela området ligger inom område av riksintresse för Försvarsmakten "Område med särskilt behov av hinderfrihet; lågflygningsområde". För att kunna bevaka lågflygningsområdet och för att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och som inte kan redovisas öppet på karta, behöver Försvarsmakten få in remisser som gäller objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort. En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintresset då inga höga byggnader eller anläggningar medges.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-16) har Klarälven nedströms Vårån måttlig ekologisk status. Dock uppnås god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter.

Anledningen till att god ekologisk status inte uppnås kan främst kopplas till vattenkraftsutbyggnaden och den tidigare flottningen.

Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status år 2027 och god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena. Det föreslagna LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer.

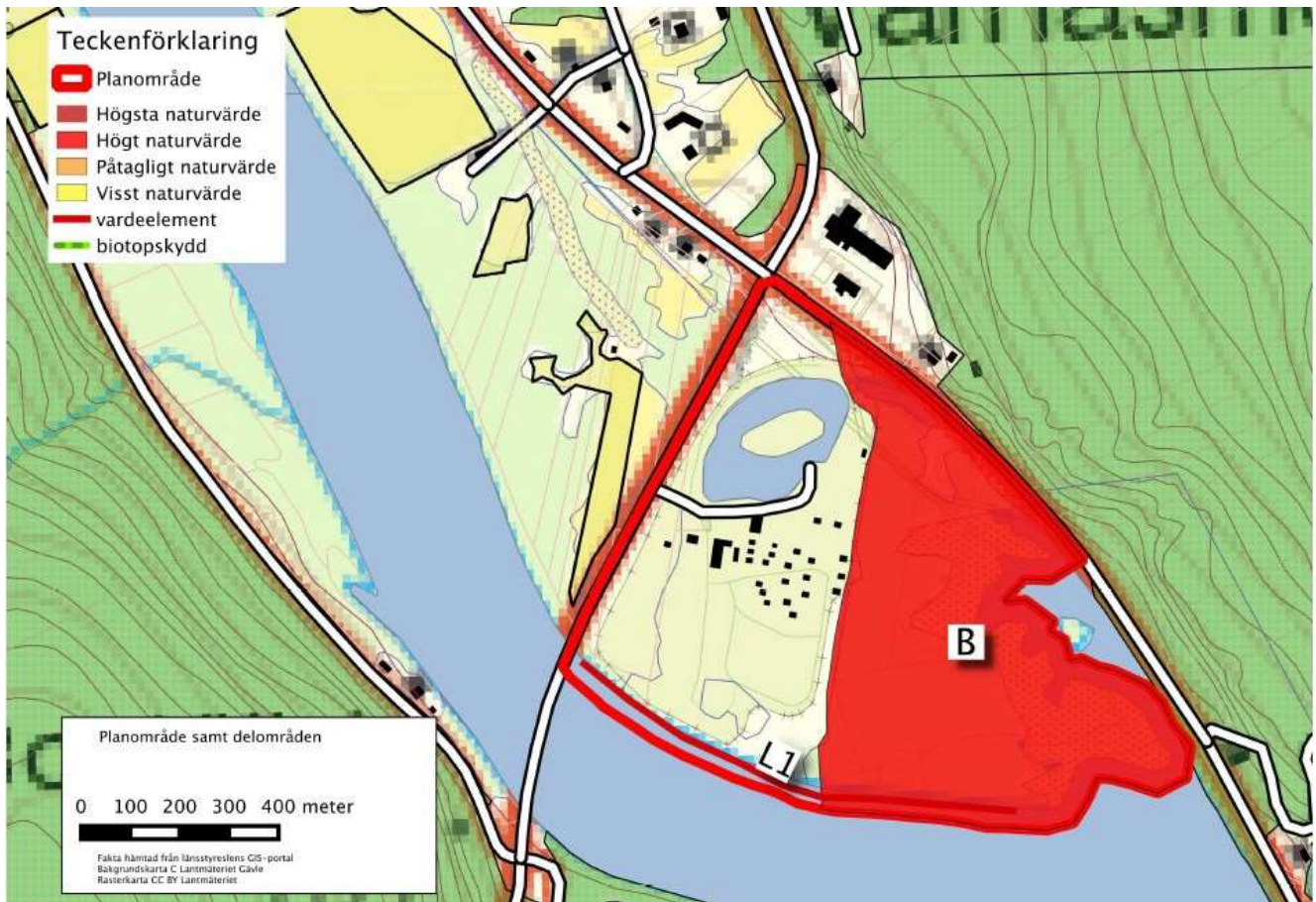
Området ligger över grundvattenförekomsten Fastnäs-Likenäs. Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-16) har förekomsten god kvantitativ och kemisk status vilket även är beslutad miljö kvalitetsnorm.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

Området ligger utmed Klarälven och utgörs av ett näs med en korvsjö. Den östra delen utgörs av en fuktig lövskog med stor andel död ved. Hela området är ianspråktaget av campingen.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Karta: naturvärdesobjekt inom LIS-området (utdrag ur naturvärdesinventeringen)

Klarälven med biflöden och strandområden är, från Edebäck upp till norska gränsen inklusive Sunnemodalen, utpekad av Havs- och vattenmyndigheten som särskilt värdefullt vatten då det är reproduktionsområde för Klarälvens stammar av vänerlax och -öring samt stationär öring och harr.

Klarälven mellan Edebäck och Höljes är även utpekad både som värdefullt och särskilt värdefullt vatten av Havs- och vattenmyndigheten på grund av sjövandrande öringstam samt ursprungliga lax- och harrstammar.

Klarälven ingår i Naturvårdverkets förteckning över fisk- och musselvatten som ska skyddas. Klarälven är utpekad som fiskvatten.

Området öster om LIS-området är biotopskyddat (strand- eller svämskog) enligt Skogsstyrelsen som även har pekat ut det som nyckelbiotop. Biotopskyddet gäller delat och det stora antal gamla lövträd som finns i området.

Vid naturvärdesinventeringen identifierades ett landskapsobjekt (L1), se nedanstående karta. Angränsande till området finns även ett naturvärdesobjekt (B).

Landskapselementet L1 utgörs av sandrev med inslag av videsnår och utsätts för kontinuerlig störning av älvens varierande nivåer.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett stort antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har 21 rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Artnamn	Rödliste-kategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Backsvala	Nära hotad	1
Bivråk	Nära hotad	2
Bokstrandlöpare	Sårbar	2
Borsttagging	Sårbar	1
Buskskvätta	Nära hotad	3
Duvhök	Nära hotad	1
Gråtrut	Sårbar	3
Gröngöling	Nära hotad	6
Guldsandbi	Nära hotad	3
Gulsparv	Sårbar	6
Hussvala	Sårbar	6
Kungsfågel	Sårbar	2
Mindre hackspett	Nära hotad	1
Spillkråka	Nära hotad	4
Stare	Sårbar	2
Storspov	Nära hotad	3
Svämmossa	Sårbar	1
Sävspurv	Sårbar	1
Tornseglare	Sårbar	4
Utter	Nära hotad	2
Äkta daggvide	Sårbar	8

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Hänsyn måste dock tas till de gamla lövträden, sandrevet med videsnår samt rödlistade arter.

Kulturmiljö

Det finns inga kända fornlämningar eller andra kulturvärden inom det föreslagna LIS-området eller i dess omedelbara närhet.

Rekreation och friluftsliv

De rekreations- och friluftslivsvärden som finns inom LIS-området är främst kopplade till Klarälven. Inom LIS-området finns Klarälvens fiskecenter, Älvens hus, samt en damm för put-and-take-fiske. Campingen är också utgångspunkt för flottfärder längs älven.

Allmänhetens tillgång till stränderna är begränsad inom campingen. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. Eventuell anordning av badplats samt övernattningsmöjligheter bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

Befintlig camping är ansluten till de kommunala ledningsnäten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration.

Ny bebyggelse inom campingen bedöms kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten.

Fiberutbyggnad pågår.

Service och kommunikationer

Området ligger i direkt anslutning till både E16/E45 och riksväg 62. Närmaste busshållplats, Värnäs bytespunkt, ligger vid Värmlandporten i direkt anslutning till föreslaget LIS-område. Hållplatsen trafikeras av Värmlandstrafiks linje 209 (Torsby-Värnäs-Malung), 211 (Värnäs-Sysslebäck-Långflon) och 600 (Karlstad-Hagfors-Ekshärad-Värnäs). Linjerna trafikeras med fyra till sex turer per dag i var riktning.

Timmerflottar vid campingens badplats

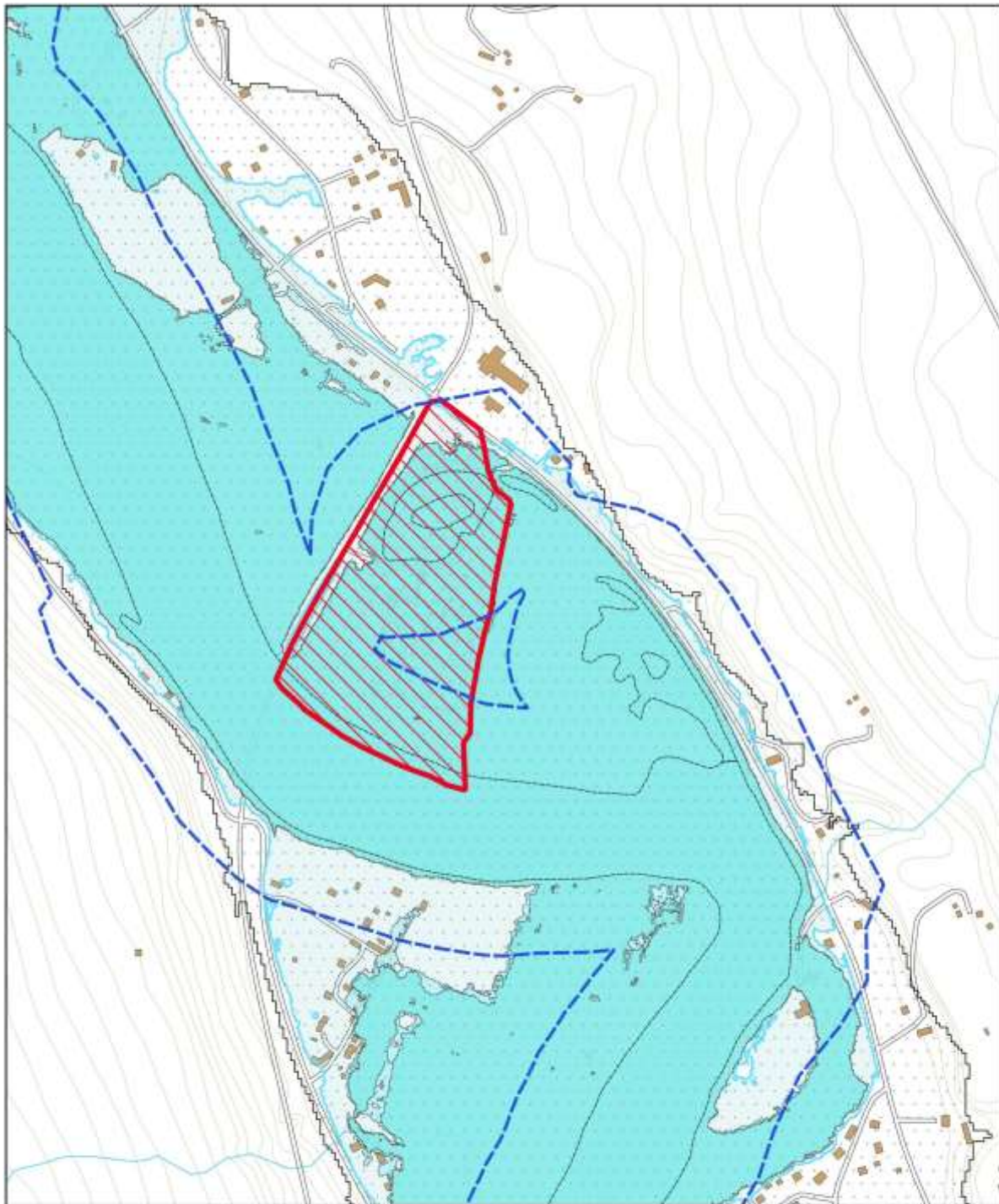
I Stöllet cirka en och en halv kilometer söder om LIS-området ligger en livsmedelsbutik. Drivmedelsstation finns vid Värmlandporten i anslutning till området.

Övrig service och närmaste sjukhus finns i Torsby tätort cirka fyra mil söder om LIS-området.

Miljö, hälsa och säkerhet

Väg E16/E45 samt riksväg 62 söder ut från Värnäs är rekommenderade vägar för transport av farligt gods. Vid Värmlandporten finns även en uppställningsplats för farligt gods.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIS-område	Svenska kraftnät dammhaveri
Strandskyddslinje	100-årsflöde
Upphävt utvidgat strandskydd	200-årsflöde
Normalt vattenstånd	Beräknat högsta flöde

0 100 200 300 400 m

NORR
↑

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Vid Värmlandsporten finns två platser för drivmedelsförsäljning som är utpekade som potentiellt förorenade områden i länsstyrelsens MIFO-arbete. Objekteten är inte riskklassificerade.

Längs hela strandlinjen finns risk för stranderosion och det bedöms vara ett strandnära akt-samhetsområde. Förväntade klimatförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken.

Enligt jordartkartan består marken huvudsakligen av sväm- och älv sediment bestående av grovsilt/finsand. Det finns även mindre områden av svämsediment bestående av grus. Huvuddelen av marken klassas inte som fastmark. Geotekniska undersökningar har utförts vid campingen.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utfläckning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

Huvuddelen av området översvämmas redan vid ett klimatanpassat 100-årsflöde, enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps kartering från år 2016. Vid beräknat högsta flöde är hela området översvämmat enligt karteringen. Kompletterande bebyggelse bör placeras över nivån för ett uppskattat 200-årsflöde. Enstaka enklare byggnader och säsongscamping ska kunna tillåtas på nivåer ner till ett uppskattat 100-årsflöde.

Norr om LIS-området ligger Höljesdammen. Dammen har klassificerats med högsta säkerhetsklass A vilket innebär att ett dammhaveri kan leda till en nationell kris som drabbar många människor och stora delar av samhället

samt hotar grundläggande värden och funktioner. Hela området kommer även att översvämmas vid ett eventuellt dammhaveri i Höljes.

Rekommendationer

Området planläggs för tillfällig vistelse, camping och friluftsliv samt besöksanläggning. I planarbetet tas särskild hänsyn till:

- Natura 2000-område enligt habitatdirektivet för Klarälven,
- riksväg 62 och väg E16/E45 som är av riksintresse för anläggningar för kommunikationer,
- den tillståndspliktiga zonen utmed riksväg 62 och väg E16/E45,
- riksintresse för naturvärden för Klarälvdalen-Sunnemodalen,
- riksintresse för det rörliga friluftslivet för Klarälven,
- riksintresse för skyddade vattendrag för Klarälven,
- riksintresse för försvarsmakten för område med särskilt behov av hinderfrihet, lågflygningsområde,
- grundvattenförekomsten,
- de utpekade naturvärdena längs stranden,
- risken för översvämning i samband med höga flöden i Klarälven,
- de risker för skred/stranderosion som finns längs älven,
- risk för dammhaveri, samt
- närheten till väg E16/E45 och riksväg 62 vad gäller buller och transporter av farligt gods.

Övre Brocken - Värmlands sjö- och fjällcamping, Vägsjöfors

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i södra delen av kommunen vid Övre Brocken, ca 15 kilometer norr om Torsby. Området nås enklast med bil eller buss via väg 956, öster om området. Från länsvägen finns anslutningsväg till LIS-området.

Värmlands sjö- och fjällcamping har nya ägare sedan några år och det finns en vilja att vidareutveckla campingen, bland annat genom att satsa mer på vinterturism. Läget med närhet till Hovfjället är en av anledningarna till att campingen ser möjligheter att fortsätta växa. Kommunen ser positivt på en utveckling av verksamheten varför området föreslås som ett LIS-område.

Entrén till Värmlands sjö- och fjällcamping

Området avgränsas av omgivande vatten i väster och söder. I norr och öster avgränsas det av angränsande fastigheter

Campingens omfattas idag av detaljplan. Planen anger i huvudsak camping, dels utan precisering och dels med preciseringarna stugor, servicebyggnader samt vandrarhem och tjänstebostad för kvartersmarken inom strandskyddsområdet. För ett mindre område anges bostäder.

Områdets syfte

Syftet med LIS-området är att göra det enklare för campingens att utveckla sin verksamhet genom att förtäta och komplettera befintlig bebyggelse med ytterligare bebyggelse som till exempel servicebyggnader, stugor eller säsonsplatser för uppställning av husvagnar.

Riksintressen

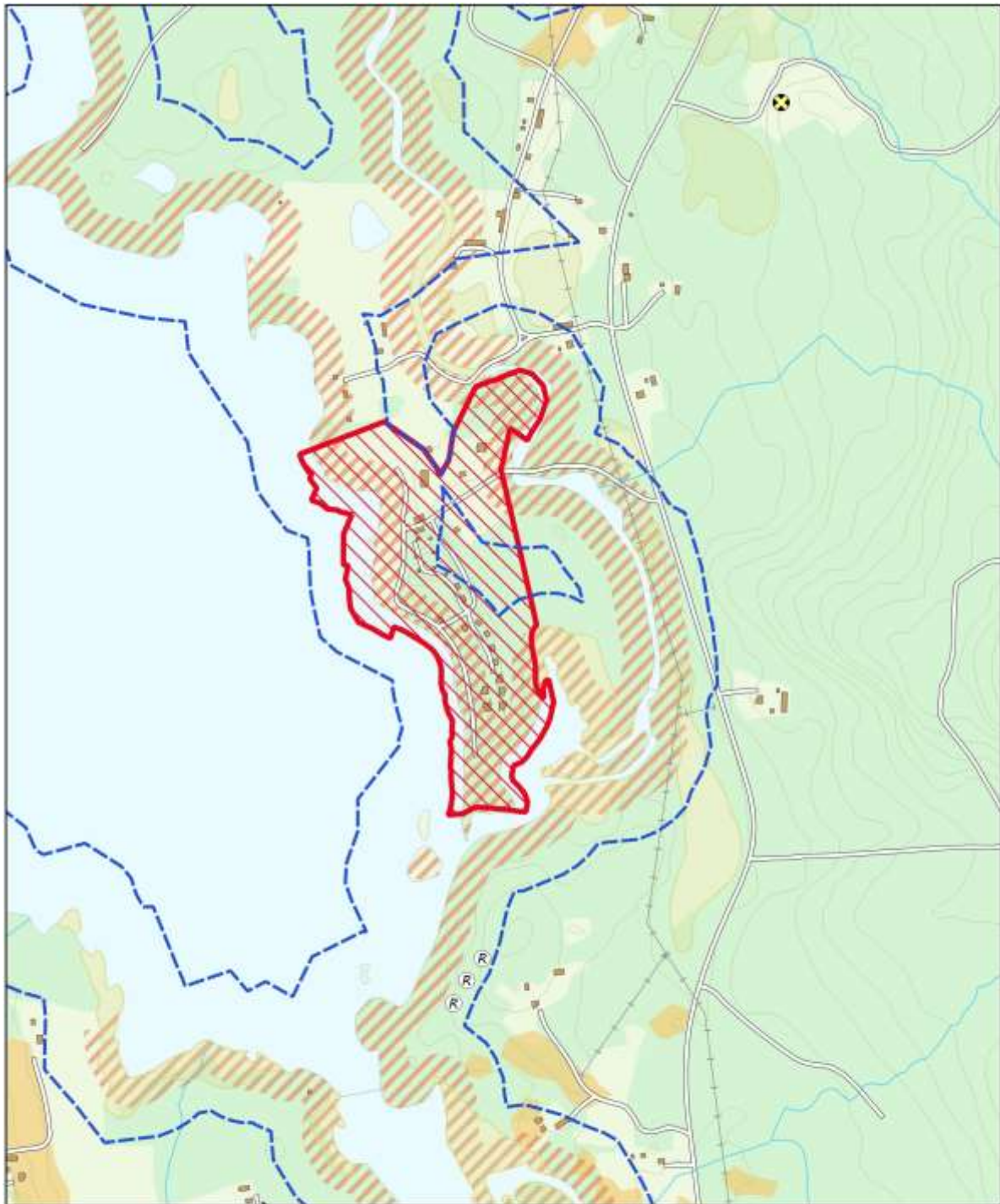
Området ligger inom riksintresse Hovfjällsområdet som är av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB. En utveckling av LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som påtagligt kan skada riksintressets förutsättningar utan kan snarare stärka riksintresset ytterligare då förslaget bidrar till utveckling av rekreation och friluftsliv i området.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-10-03) har sjön god ekologisk och kemisk status. Den kemiska statusen gäller dock med undantag för de överallt överskridande ämnena, det vill säga kvicksilver, kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter. Övre Brocken är även påverkad av förorening.

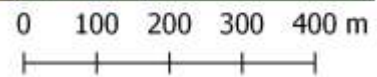
Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk och kemisk status med undantag för halterna av kvicksilver, kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Miljöfarlig verksamhet
Gräns för strandskydd	Aktsamhetsområde skred (strandnära)
Sankmark	Aktsamhetsområde skred

Hela LIS-området ingår i område av riksintresse för friluftslivet.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Området ligger över grundvattenförekomsten Ljusnadalen. Enligt VISS (registerutdrag 2019-09-16) har förekomsten god kvantitativ och kemisk status.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnormer, varken för Övre Brocken eller för grundvattenförekomsten.

Naturmiljö

Områdets södra delar består av en grusås beväxten med gles barrskog. Längst i söder avslutas området med en sandrevel ut i vattnet. Mot norr är området flackare och här finns öppna sand- och gräsytor för bad och camping. Mot öster finns inslag av mossmark och sankpartier.

Runt Övre Brocken gäller det generella strandskyddet på 100 meter.

Badplatsen

Vid naturvärdesinventeringen ett landskapsobjekt (1). Se karta på nästa sida.

Landskapselementet 1 utgörs av stranden i öster. Strandremsan består omväxlande av vassbevuxen mark och bar sedimenterad sand.

Inga rödlistade arter finns registrerade i Artportalen (registerutdrag 2018-11-19).

En utbyggnad enligt förslaget bedöms inte påverka naturmiljön negativt. Hänsyn behöver dock tas till strandremsan.

Kulturmiljö

I nordöstra delen av LIS-området finns en husgrund efter en tidigare linbastu som uppmärksammas i samband med Skogsstyrelsens inventering.

I övrigt finns inga andra kända kulturvärden inom eller i direkt anslutning till det föreslagna LIS-området.

Rekreation och friluftsliv

Kring Vägsjöfors finns goda möjligheter till rekreation och friluftsliv då området ligger inom Hovfjällsområdet. Avståndet från campingen till Hovfjället är cirka fem kilometer.

I direkt anslutning till området finns goda möjligheter till bland annat paddling, fiske, cykling, vandring och skoteråkning.

En utökning av campingen bedöms ge ökade möjligheter att bedriva rekreation och friluftsliv, både i närområdet och kring Hovfjället.

Allmänhetens tillgång till stränderna är begränsad inom campingen. Dock finns en badplats inom området som är tillgänglig för allmänheten. En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. Eventuell anordning av övernattningsmöjligheter bedöms snarare kunna öka tillgången.

Bryggor vid Brockens strand

Karta: naturvärdesobjekt inom LIS-området (utdrag ur naturvärdesinventeringen)

Teknisk försörjning

LIS-området är inte anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger heller inte i närheten av kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms inte kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten. Här bör istället främst gemensamma lösningar eftersträvas.

Fiber finns i anslutning till området.

Service och kommunikationer

Närmaste busshållplats, Nötövägen, finns cirka två kilometer söder om området och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 209, Torsby-Värnäs (-Malung) med cirka fem avgångar per dag i var riktning.

I Vägsjöfors drygt två och en halv kilometer mot sydväst finns en drivmedelsstation med kiosk.

Övrig service, så som handel, sjukhus, skola med mera finns i Torsby tätort drygt 15 kilometer söder om området.

Miljö, hälsa och säkerhet

Av SGU:s karteringar framgår att de mer höglänta partierna av området främst består av isälvs sediment medan övrig, lite flackare, mark klassificeras som isälvs sediment med främst sand. Där marken består av isälvs sediment klassas den som fastmark medan övrig mark inte klassas som fastmark.

Närmast vattnet är marken utpekad som strandnära aktsamhetsområde med förutsättningar för skred i finkornig jordart. Förväntade klimatförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt

anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utfläckning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

Övre Brocken är inte karterad vad gäller översvämning och höga flöden. Kompletterande bebyggelse bör placeras över nivån för ett uppskattat 200-årsflöde. Enstaka enklare byggnader och säsongscamping ska kunna tillåtas på nivåer ner till ett uppskattat 100-årsflöde. En översvämningsskartering bör tas fram.

Rekommendationer

Ny detaljplan tas fram om önskad utveckling inte ryms inom befintlig plan. Vid bygglov och eventuellt planarbete tas hänsyn till:

- Hovfjällsområdet som är av riksintresse för friluftsliv,
- landskapselementet längs stranden i öster
- vatten- och spillvattenlösningar,
- risk för översvämning, samt
- förutsättningarna för skred längs stranden.

Nedre Brocken - The Lodge (f.d. gästgivaregården), Vägsjöfors Allmän beskrivning

LIS-området ligger i södra delen av kommunen vid Nedre Brocken, ca 15 kilometer norr om Torsby. Området nås enklast med bil eller buss, via väg E16/E45 norr om området. Från europavägen finns anlutningsväg till LIS-området. Inom och i anslutning till LIS-området finns Vägsjöfors Herrgård, The Lodge (gamla gästgivaregården) och stugbyn Lillvik vilka alla har potential att växa och bidra till att området utvecklas och får en ökad attraktivitet för turism, både sommar- och vintertid.

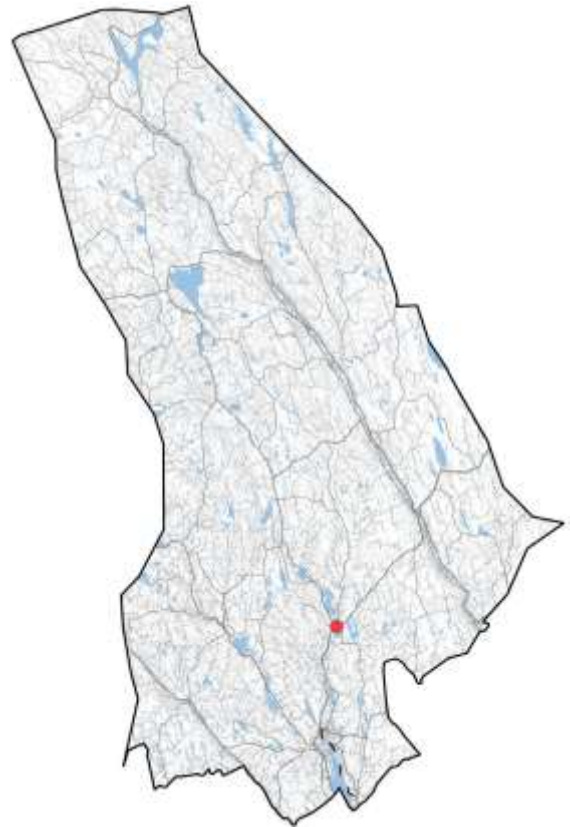
Tillväxtpotentialen bedöms finnas både genom utveckling av de egna verksamheterna men också genom det ökande behovet av boenden för besökare till Hovfjällets skid- och friluftsanläggning. Genom att peka ut området som LIS-område kommer en framtida utveckling av området att underlättas. Området vid Nedre Brocken sträcker sig från väg E16/E45 i norr till strax söder om stugbyn Lillvik och omfattar all mark inom strandskyddat område.

Detaljplan finns för verksamheten vid stugbyn Lillvik. Planen anger fritidsbostäder boendeanläggning, kontor och boende samt båtbygggar och bastu för kvartermarken inom strandskyddsområdet.

Områdets syfte

Syftet med LIS-området är i huvudsak att göra det enklare för The Lodge att utveckla sin verksamhet med förtäta och komplettera befintlig bebyggelse med ytterligare byggnader eller genom att omvandla befintliga ekonomibyggnader för annan användning så att de kan utnyttjas för den verksamhet som bedrivs.

LIS-området kommer även att göra det enklare att förändra/utvidga verksamheten vid Lillviks stugby samt att uppföra nya byggnader i östra delen av herrgårdsområdet. Även i dessa fall rör det sig om förtätning och komplettering av befintlig bebyggelse.

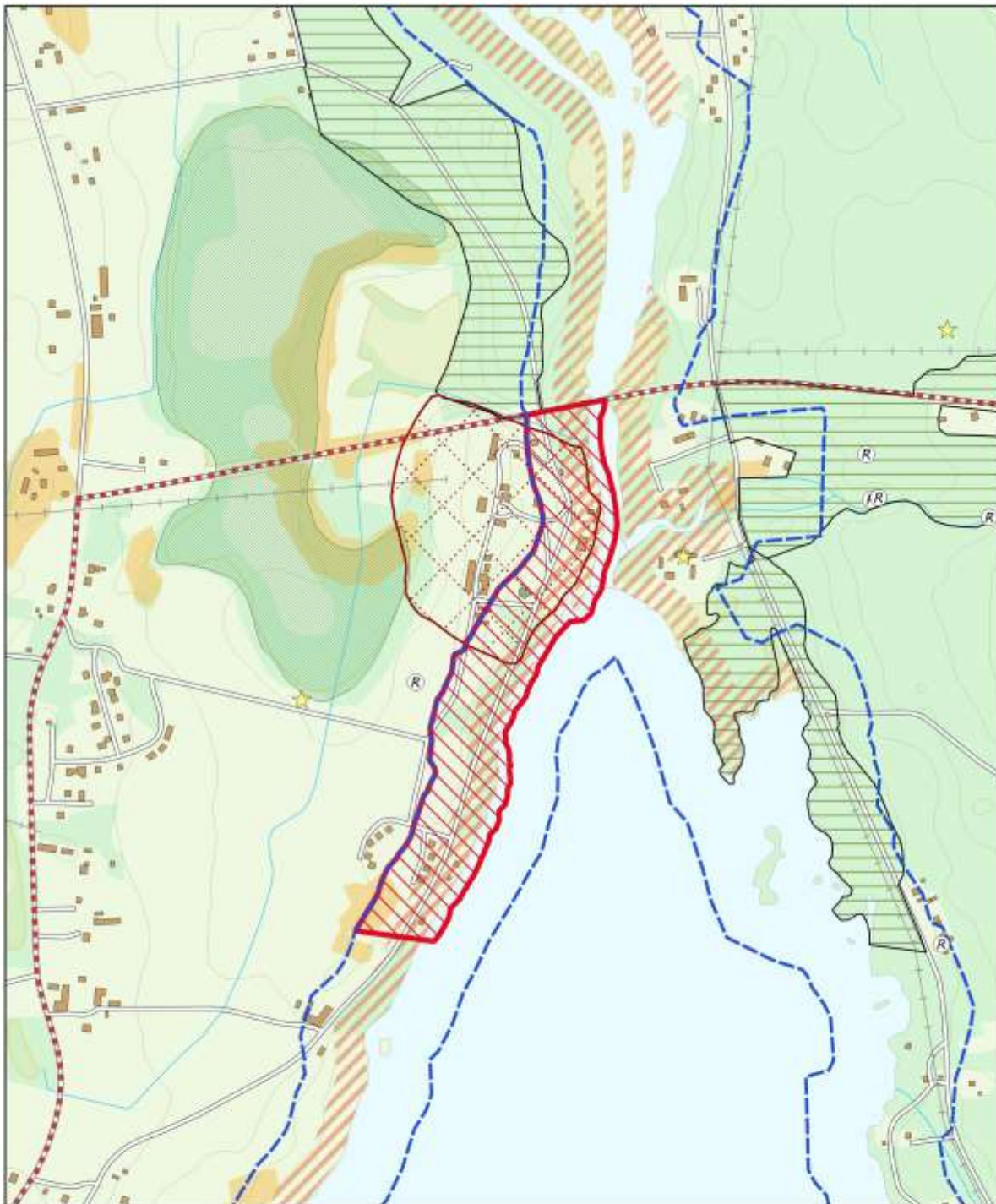

Riksintressen

Området ligger inom riksintresse Hovfjällsområdet som är av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB. En utveckling av LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som påtagligt kan skada riksintressets förutsättningar för berikande friluftaktiviteter och berikande upplevelser i natur- och kulturmiljö, utan snarare stärka riksintresset ytterligare.

Väg E16/E45, strax norr om området, är av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap.8 § MB. Vägen bedöms vara av särskild betydelse för regional och interregional trafik. Vidare gäller utökad tillståndspliktig zon utmed europavägen på 30 meter från vägområdet. Hänsyn behöver tas till riksintresset och den tillståndspliktiga zonen. En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av europavägen.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Fornlämning
Gräns för strandskydd	Skans
Sankmark	Primär transportväg för farligt gods
Kulturmiljöprogram Ditt Värmland	Potentiellt förorenat område
Sumpskog	Aktsamhetsområde skred (strandnära)
Nyckelbiotop	Aktsamhetsområde skred

Hela LIS-området ingår i område av riksintresse för friluftslivet.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-10-03) har sjön god ekologisk status men uppnår inte god kemisk status. Anledningen till att god kemisk status inte uppnås är att sjön är påverkad av luftburet nedfall av kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Nedre Brocken är också påverkad av försurning.

Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk och kemisk status med undantag för halterna av kvicksilver, kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter.

Området ligger över grundvattenförekomsten Ljusnadalen. Enligt VISS (registerutdrag 2019-10-09) har magasinet god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status vilket även är beslutad miljö kvalitetsnorm.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

På västra sidan av sjön finns ett öppet jordbrukslandskap medan skogsmarken går ända ner till strandkanten på den östra sidan.

Utsikt över Nedre Brocken

Längs strandkanten finns dels tomtmark och dels sträckor med relativt tät vegetation bestående av bland annat större tallar och granar. I området kring herrgården finns partier av tätare lövvegetation med rikligt inslag av buskar. Norr om stugbyn Lillvik finns ett mindre område med jordbruksmark, vilket är utpekade som jordbruks-

block av länsstyrelsen i Värmland. Området är en del av jordbrukslandskapet på västra sidan av Nedre Brocken.

Runt Nedre Brocken gäller det generella strandskyddet på 100 meter.

Enligt den översiktliga naturvärdesbedömningen finns inga naturvärden inom LIS-området som är så höga att de har naturvärdesklassats.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett stort antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har nio rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Bivråk	Nära hotad	1
Hussvala	Sårbar	1
Kungsfågel	Sårbar	1
Mindre hackspett	Nära hotad	1
Smålom	Nära hotad	1
Stare	Sårbar	1
Storspov	Nära hotad	1
Utter	Nära hotad	3
Ängsplomlärka	Nära hotad	1

En utbyggnad enligt förslaget bedöms inte påverka naturmiljön negativt. Hänsyn ska dock tas till de rödlistade arterna. Jordbruksmark föreslås även tas i anspråk.

För att jordbruksmark ska kunna tas i anspråk ska det utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Syftet med LIS-området är främst att utveckla befintlig verksamhet. En utveckling av befintlig verksamheten bedöms bidra till landsbyggdutvecklingen i kommunen genom att skapa fler arbetstillfällen och generera fler besökare. För utvecklingen av befintlig verksamhet är tillgången till stränder och vattenområden en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Utifrån ovanstående bedöms planläggningen tillgodose ett väsentligt samhällsintresse som inte bedöms kunna tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Kulturmiljö

Miljön kring Vägsjöfors Herrgård är uppmärksam i länsstyrelsens kulturmiljöprogram *Ditt Värmland* från år 1989. Där omnämns miljön som en bebyggelsemiljö med bruks- och herrgårdsanläggning samt övriga tidstypiska och välbevarade byggnader från 1800- och 1900-talen. Det kulturhistoriska värdet anses ligga dels i den sammanhållna miljöbilden och dels i befintlig bebyggelses utformning, utförande, materialval och färgsättning. Av programmet framgår att vård och underhåll av byggnader bör ske med varsamhet och hänsynstagande till bebyggelsemiljöns och de enskilda byggnadernas kulturhistoriska kvaliteter.

Strax söder om herrgården, på vägens västra sida, finns en skanslämning från andra världskriget. Anläggning finns beskriven i rapporten *Skansar i Värmland* från år 1999.

För att en utbyggnad inte ska påverka kulturmiljön negativt krävs att ombyggnader och nya byggnader utförs med hänsyn till befintliga kulturmiljövärden utifrån utformning, utförande, materialval och färgsättning.

Vägsjöfors herrgård

Rekreation och friluftsliv

Kring Vägsjöfors finns goda möjligheter till rekreation och friluftsliv. Området ligger inom Hovfjällsområdet, vilket är utpekad som område av riksintresse för friluftslivet. Anledningen till utpekandet är att området bedöms ha särskilt goda förutsättningar för berikande friluftsviteter och berikande upplevelser i natur- och kulturmiljö. Avståndet från The Lodge till Hovfjället är cirka fem kilometer.

I direkt anslutning till området finns goda möjligheter till bland annat paddling, fiske, cykling, vandring och skoteråkning. Aktivitetsytorna finns på de öppna ytorna mellan herrgården och stugbyn Lillvik.

En utbyggnad enligt förslaget bedöms ge ökat underlag för möjligheten att bedriva rekreation och friluftsliv, både i närområdet och kring Hovfjället.

Allmänhetens tillgång till stränderna är begränsad inom området. En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. Eventuell anordning av övernattningsmöjligheter bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

LIS-området är inte anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger heller inte i närheten av kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. För stugbyn Lillvik finns en gemensam VA-anläggning. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms inte kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten. Här bör istället främst gemensamma lösningar eftersträvas.

Fiber finns i anslutning till området.

Service och kommunikationer

Området ligger strax söder om väg E16/E45. Närmaste busshållplats. Nötövägen, finns cirka 500 meter nordöst om området och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 209, Torsby-Värnäs (-Malung) med cirka fem avgångar per dag i var riktning.

I Vägsjöfors drygt en och en halv kilometer mot sydväst finns drivmedelsstation med kiosk.

Övrig service, så som handel, sjukhus, skola med mera finns i Torsby tätort drygt 15 kilometer söder om området.

Miljö, hälsa och säkerhet

Området avgränsas i norr av E16/E45 som är rekommenderad transportväg för farligt gods. Befintlig huvudbyggnad för The Lodge (gamla gästgivaregården) ligger mer än 200 meter från vägen.

Länsstyrelsen i Värmland tillämpar vägledning-
en *Farligt gods – riskhantering i fysisk plane-
ring*, utgiven av länsstyrelsen i Dalarna. I denna
anges att det utan särskilda riskhanteringsåtgär-
der går att lokalisera bostäder i högst två plan,
mindre samlingslokaler, handel, mindre kontor
(ej hotell) samt kultur- och fritidsanläggningar
utan betydande åskådarplats inom ett avstånd
mellan 70-150 meter från en rekommenderad
transportväg för farligt gods. På ett avstånd av
150 meter är praktiskt taget alla former av be-
byggelse möjlig. Detta innebär att viss försiktig-
het behöver iakttas i norra delen av området.

Av SGU:s karteringar framgår att marken inom
herrgårdsområdet främst består av lera-silt men
att den betraktas som fastmark. Närmast vatt-
net, öster om körvägen längs sjön där The
Lodge ligger, är marken utpekad som strand-
nära aktsamhetsområde med förutsättningar för
skred i finkornig jordart. Förväntade klimatför-
ändringar, med bl.a. ökad nederbörd och för-
ändrade flöden, ökar skredrisken.

Ny bebyggelse inom områden med förutsätt-
ningar för ras och skred ska föregås av geotek-
niska undersökningar som klargör riskerna samt
anger eventuella åtgärder som krävs för att
undvika ras och skred.

The Lodge huvudbyggnad (f.d. gästgivaregården)

Områden med förutsättningar för ras- och
skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgär-
der såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyll-
ning, avschaktning och utflackning av slän-
ter, jordspikning samt etablering av vegetation
vidtas.

Nedre Brocken är inte karterad vad gäller över-
svämning och höga flöden. Dock ligger stora
delar av det föreslagna LIS-området låglänt och
riskerar drabbas av översvämning vid höga
flöden i Nedre Brocken. En översvämningkar-
tering bör tas fram.

Rekommendationer

Dispens från strandskyddet lämnas för åtgärder
som syftar till att utveckla verksamheten vid
The Lodge (f.d. gästgivaregården) och Vägsjö-
fors Herrgård. Vid tillståndsgivning tas särskild
hänsyn till:

- Hovfjällsområdet som är av riksintresse för friluftsliv,
- E16/E45 som är av riksintresse för anläggningar för kommunikationer,
- den tillståndspliktiga zonen utmed E16/E45,
- kulturmiljön kring Vägsjöfors Herrgård samt skanslämningen,
- vatten- och spillvattenlösningar,
- närheten till E16/E45 vad gäller buller och transporter av farligt gods,
- risken för översvämning i de låglänta partierna närmast vattnet, samt
- risken för skred längs stranden.
- Utveckling av stugbyn Lillvik kan kräva ny detaljplan då gällande plan är utformad kring ett specifikt, ej längre aktuellt projekt. Vid eventuellt planarbete eller tillståndsgivning tas särskild hänsyn till:
- Hovfjällsområdet som är av riksintresse för friluftsliv, samt
- risken för skred längs stranden.

Röjdan - Sörmarks camping

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i västra delen av kommunen vid Röjdan, ca fem kilometer söder om Östmark. Området nås enklast med bil via väg 948, öster om området. Från länsvägen finns anslutningsväg till LIS-området.

I Sörmark, öster om Röjdan, finns idag en camping med ett så kallat eventområde för aktiviteter riktade till naturintresserade.

Ägaren har visat intresse för att utvidga sin verksamhet med ytterligare aktivitetsområden och en större camping. Det föreslagna LIS-området ingår i ett större område som är utpekade som utredningsområde i ÖP 2010.

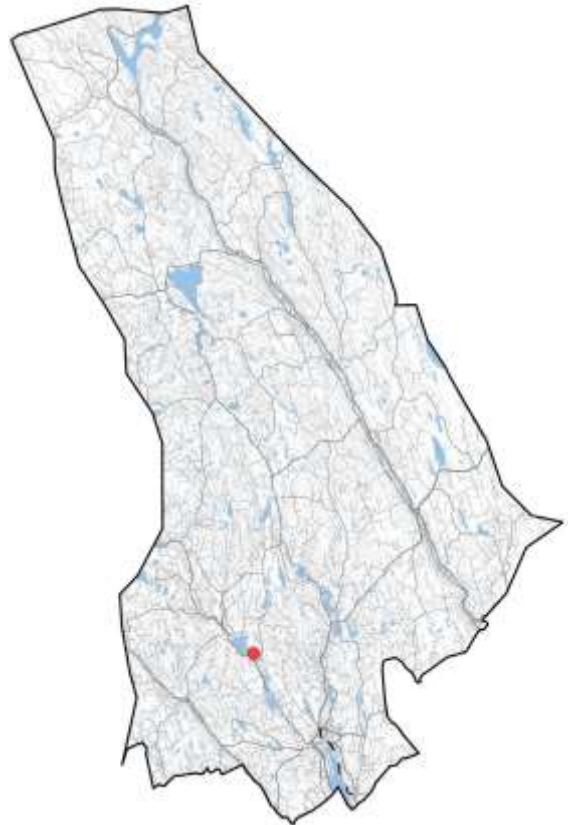
Detaljplan finns för campingdelen av området och inkluderar camping och boende i stugor.

Områdets syfte

Syftet med det föreslagna LIS-området är att underlätta en utveckling av de delar av event och aktivitetsområdet som ligger i anslutning till vattnet. I ett längre perspektiv kan även en utökning av campingens område vara aktuellt.

Riksintressen

LIS-området omfattas inte av några områden av riksintresse enligt 3 eller 4 kap. MB.

Miljö kvalitetsnormer

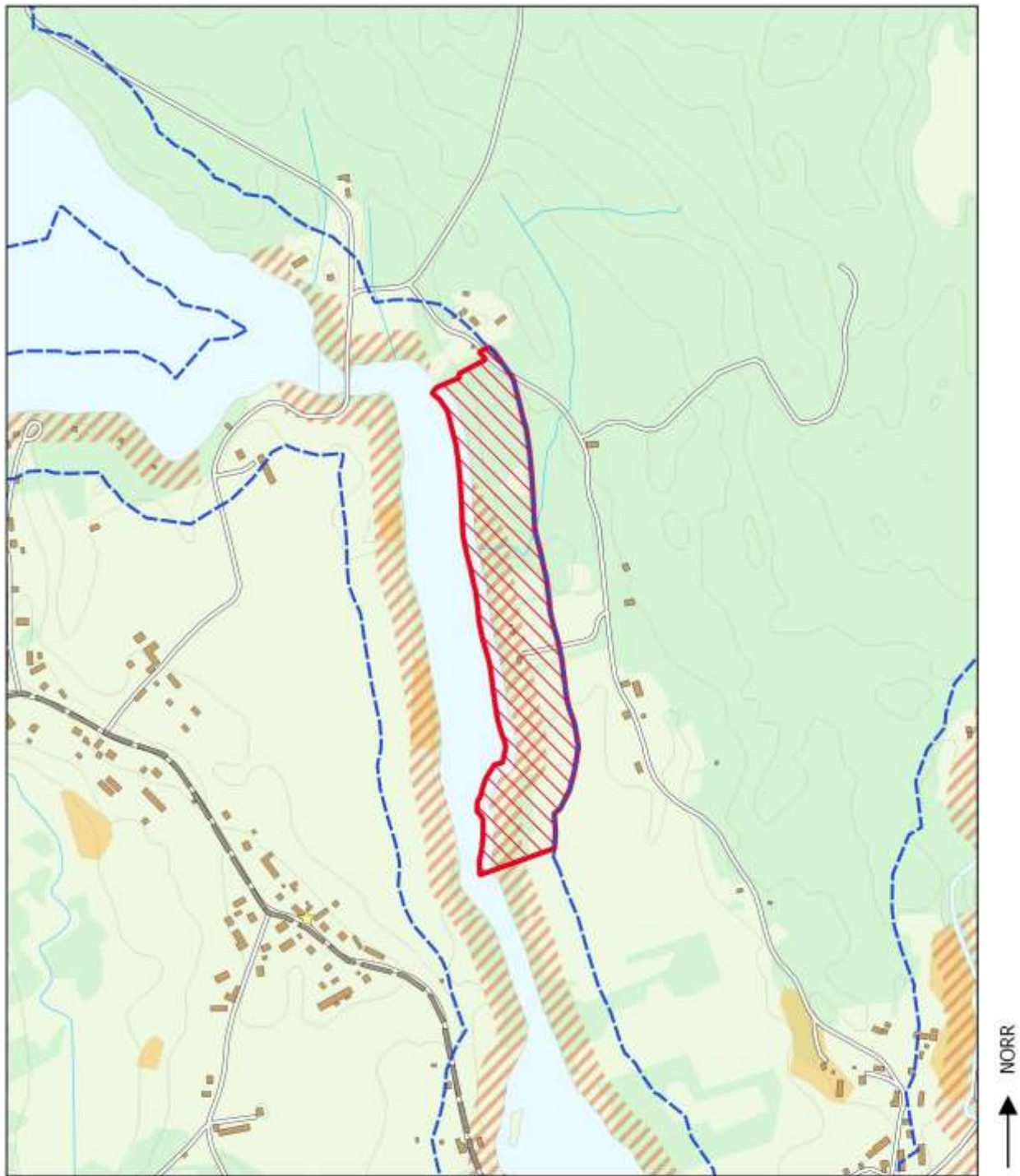
Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-19) har Röjdan i anslutning till LIS-området måttlig ekologisk status. Röjdan uppnår inte heller god kemisk på grund av de överallt överskridande ämnena kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Anledningen till att god ekologisk status inte uppnås kan främst kopplas till vattenkraftsutbyggnaden. Röjdan är även påverkad av förorening.

Utsikt över Röjdan från väster

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

- LIS-område
- Gräns för strandskydd
- Kulturväg
- Potentiellt förorenat område
- Aktsamhetsområde skred (strandnära)
- Aktsamhetsområde skred

0 100 200 300 400 m

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status år 2027 och god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena. Det föreslagna LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer.

Området ligger även över grundvattenförekomsten Torsby-Rådom. Magasinet har god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status vilket även är beslutad miljö kvalitetsnorm.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

Campingen ligger på en före detta idrottsplats vid Röjdans strand. Norr om campingen finns ett större hygge. I söder, på de flacka partierna längs Röjdans östra strand, ligger ett sammanhållet område med jordbruksmark. Längst i söder, mellan jordbruksmarken och Röjdan, finns ett område med sumpiga partier och fuktig lövvegetation.

Enligt den översiktliga naturvärdesbedömningen finns inga naturvärden inom LIS-området som är så höga att de har naturvärdesklassats.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett stort antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har 17 rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Bivråk	Nära hotad	1
Havsörn	Nära hotad	2
Fjällvråk	Nära hotad	1
Storspov	Nära hotad	13
Tornseglare	Sårbar	1
Gröngöling	Nära hotad	1
Spillkråka	Nära hotad	1
Sånglärka	Nära hotad	13
Ängspiplärka	Nära hotad	3
Kungsfågel	Sårbar	1
Buskskvätta	Nära hotad	1

Nötkråka	Nära hotad	1
Stare	Sårbar	16
Rosenfink	Sårbar	6
Lappsparv	Sårbar	1
Gulspurv	Sårbar	2
Såvsparv	Sårbar	1

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Hänsyn ska dock tas till de rödlistade arterna. Jordbruksmark föreslås även tas i anspråk.

För att jordbruksmark ska kunna tas i anspråk ska det utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Syftet med LIS-området är främst att utveckla befintlig verksamhet. En utveckling av befintlig verksamhet bedöms bidra till landsbygdutvecklingen i kommunen genom att skapa fler arbetstillfällen och generera fler besökare. För utvecklingen av befintlig verksamhet är tillgången till stränder och vattenområden en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Utifrån ovanstående bedöms planläggningen tillgodose ett väsentligt samhällsintresse som inte bedöms kunna tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Infarten till Sörmarks camping

Kulturmiljö

Det finns inga kända fornlämningar eller andra kulturvärden inom det föreslagna LIS-området eller i dess omedelbara närhet.

Röjdan norr om området

Rekreation och friluftsliv

Campingen har inriktning mot friluftsliv och naturupplevelser. Omgivningarna lämpar sig för bland annat jakt, cykling, fiske och skidåkning.

Allmänhetens tillgång till stränderna är god inom LIS-området. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. En utveckling av event och aktivitetsområdet bedöms snarare kunna öka tillgången. En utveckling av övernattningsmöjligheter bedöms också kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

LIS-området är inte anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger heller inte i närheten av kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms inte kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten. Här bör istället främst gemensamma lösningar eftersträvas.

Fiber finns inom området.

Service och kommunikationer

Närmaste busshållplats, Sörmark, återfinns cirka två kilometer söder om området och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 206, Torsby-Röjdåfors med cirka fyra avgångar per dag i var riktning.

Livsmedelsbutik och drivmedelsstation finns i Östmark cirka fem kilometer norr om Sörmark. Övrig service, så som handel, sjukhus, skola med mera finns i Torsby tätort drygt 15 kilometer sydost om LIS-området.

Miljö, hälsa och säkerhet

Marken består i huvudsak av morän och lera/silt. Längs vattnet i söder finns inslag av torvmark. Moränmarken i norr räknas som fastmark medan ler- och torvmarken inte räknas som fastmark. Strandlinjen längs ler- och torvmarken är klassificerad som strandnära aktsamhetsområde med förutsättningar för skred. Förväntade klimatförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utflackning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

Röjdan är inte karterad vad gäller översvämning och höga flöden. Marken närmast vattnet är låglänt på sina ställen och bedöms kunna översvämmas vid höga flöden i Röjdan. En översvämningsskartering bör tas fram.

Rekommendationer

Utanför planlagt område lämnas dispens från strandskyddet för åtgärder som syftar till att utveckla event- och aktivitetsverksamheten. Särskild hänsyn tas till allmänhetens tillgång till stranden.

Vid en utökning av campingens område bör ny detaljplan tas fram. I planarbetet tas särskild hänsyn till:

- allmänhetens tillgång till stranden,
- påverkan på naturmiljön,
- grundvattenförekomsten,
- vatten- och spillvattenlösningar, samt
- närheten till vattnet vad gäller risken för översvämning och risk för skred.

Rottnan - Lillhem, Lekvattnet

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i sydvästra delen av kommunen vid Rottnan, söder om Lekvattnet. Området nås enklast med bil eller buss via väg E16, öster om området. Från väg E16 finns anslutningsvägar till LIS-området.

I Lekvattnet finns Torsby Finnskogscentrum, en filial till Värmlands museum, med både utställning och arkiv. Många besökare släktforskar och besöker centret under flera dagar. Kring Lekvattnet finns även många besöksmål med koppling till finnskogskulturen. Även möjligheten till aktiviteter så som paddling, fiske, jakt, skogsvandring och längdskidåkning är stora i närområdet. I Lekvattnet finns också en livsmedelsbutik som är viktig för orten, både som samlingspunkt och för den service som erbjuds. Butiken är känd för sin egentillverkade ost.

Lekvattnet ses som en av de orter i Torsby kommun där turism, bland annat förknippad med finnskogskulturen, skulle kunna vidareutvecklas. Idag är det dock dåligt med övernattningsmöjligheter i närområdet. I anslutning till finnskogscentret fanns under 1900-talets första hälft ett turisthotell, Lillhem. Hotellet revs strax efter andra världskriget. Platsen är naturskönt belägen och bedöms vara lämplig att utveckla, t.ex. med någon typ av boende för besökare till området.

Torsby Finnskogscentrum

Med bakgrund av detta har området kring det tidigare hotellet och livsmedelsbutikens fastighet pekats ut som LIS-område.

Området avgränsas av angränsande fastigheter i väster och öster samt mot norr av väg E16, en mindre körväg och en mosse.

Området omfattas delvis av områdesbestämmelser. Områdesbestämmelserna syftar till att bevara kulturmiljön och kulturvärdena kring Lekvattnets kyrka.

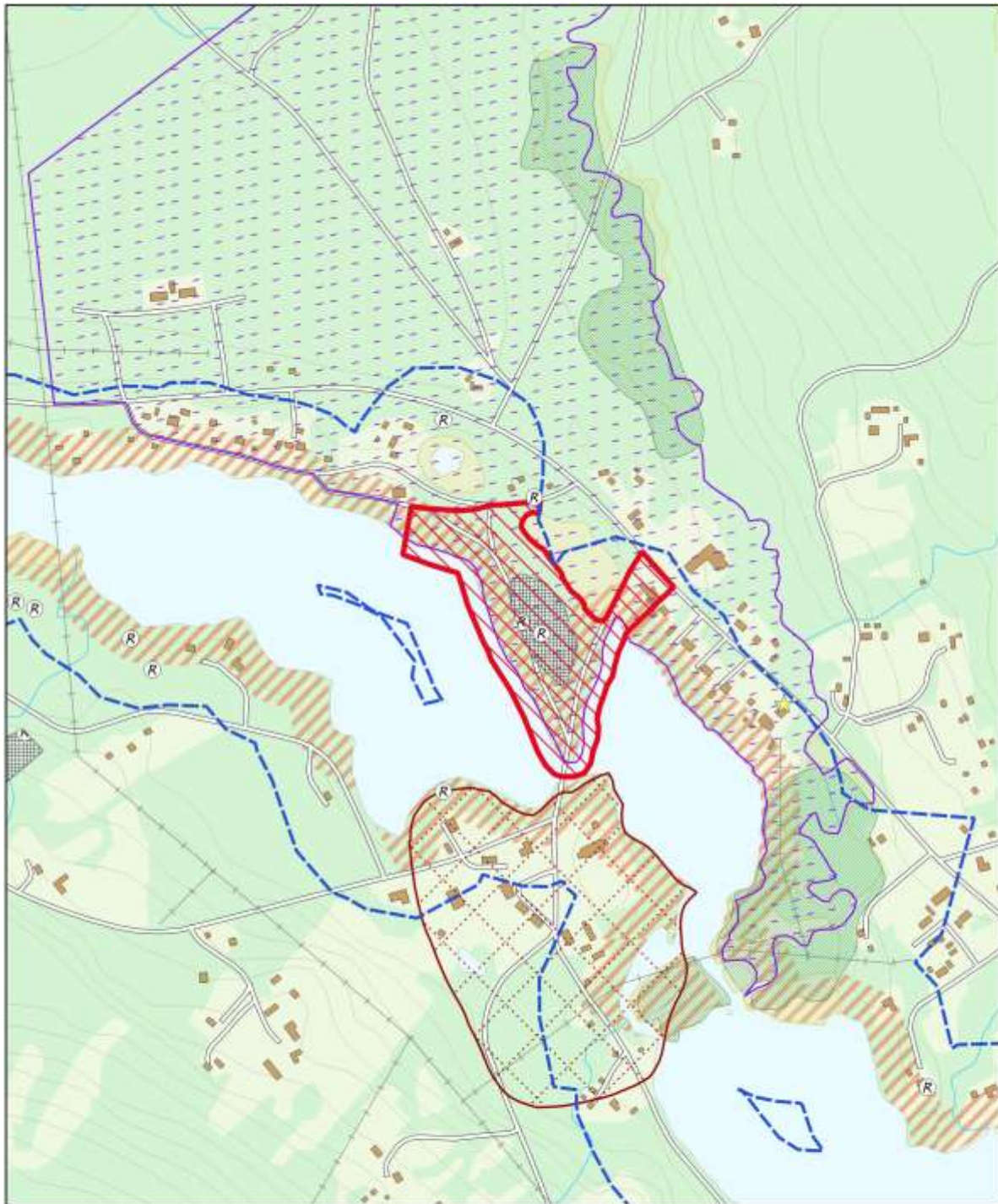
Områdets syfte

Syftet med det föreslagna LIS-området är att möjliggöra för någon typ av besöksverksamhet att etablera sig på platsen. Läget bedöms vara gott i anslutning till finnskogscentret och vattnet och med närhet till ett flertal bevarade rökstugor och andra finnkulturlämningar. Området syftar även till att möjliggöra en utveckling av livsmedelsbutikens verksamhet.

Riksintressen

Väg E16 är klassad som riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap.8 § MB. Vägen bedöms vara av särskild betydelse för regional och interregional trafik. En utveckling inom LIS-området bedöms inte medföra åtgärder som kan

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Sumpskog
Gräns för strandskydd	Fornlämning, yta
Sankmark	Fornlämning
Kulturmiljöprogram Ditt Värmland	Aktsamhetsområde skred (strandnära)
Vattenskyddsområde	

0 100 200 300 400 m

Sundet mellan Näverbodsjön och Kyrksjön

påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksvägen.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-10-04) har Rottnan uppströms Lekvattnet god ekologisk status men uppnår inte god kemisk status. Dock uppnås god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter.

Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk och kemisk status med undantag för halterna kvicksilver, kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter.

Området ligger inom grundvattenförekomsten Lekvattnet-Rottneomon. Magasinet har god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status vilket även är beslutad miljö kvalitetsnorm.

Hela LIS-området ligger inom Lekvattnets vattenskyddsområde, som utgör en kommunal grundvattentäkt. Hänsyn behöver tas till vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifter följas.

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka förutsättningarna för att uppfylla gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

Huvuddelen av området består av en skogsklädd ås, ändmorän, med Rottnan (Näverbodsjön) på västra sidan och en öppen mosse på den andra. På åsen växer barrskog med inslag av löv.

I norr mot väg E16 ligger en mindre tjärn, Kattjärn. Runt Näverbodsjön gäller det generella strandskyddet på 100 meter. Strandskydd gäller även runt Kattjärn.

Enligt den översiktliga naturvärdesbedömningen finns inga naturvärden inom LIS-området som är så höga att de har naturvärdesklassats.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett stort antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har nio rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Fjällvråk	Nära hotad	1
Gråtrut	Sårbar	1
Härfågel	Nationellt utdöd	1
Kungsfågel	Sårbar	1
Kungsörn	Nära hotad	1
Pilgrimsfalk	Nära hotad	1
Spillkråka	Nära hotad	2
Tornseglare	Sårbar	2
Utter	Nära hotad	1

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Lekvattnet omges av stora skogsområden av vildmarks karaktär med gynnsamma livsvillkor de rödlistade arterna varför ett ianspråktagande av LIS-områdets oexploaterade delar inte bedöms påverka arternas möjlighet till överlevnad.

Kulturmiljö

I norr, strax öster om Kattjärn finns en milsten (RAÄ Lekvattnet 5:1) och strax norr tjärnen en fångstgrop (RAÄ Lekvattnet 150:1). Båda dessa är kulturhistoriska lämningar. Platsen för det tidigare turishotellet är utpekad som övrig kulturhistorisk lämning (RAÄ Lekvattnet 38:1). Miljön kring Lekvattnets kyrka är utpekad i Värmlands kulturmiljöprogram *Ditt Värmland* (miljö 352). Finnskogscentret utgör centrum för finnskogskulturen i västra Värmland med både arkiv och utställningslokaler.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Rekreation och friluftsliv

Rottnan är ett populärt kanotvatten och de omgivande skogarna ger stora möjligheter till naturnära rekreation.

Allmänhetens tillgång till stränderna är god inom LIS-området. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. En utveckling med besöksverksamhet bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

Kommunalt ledningsnät finns inom området. Kommunen undersöker möjligheterna att öppna en ny vattentäkt. Spillvatten renas i infiltrationsbädd. För att en större verksamhet ska kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten inom LIS-området behöver förbättringar göras av ledningsnätet.

Fiber finns i anslutning till området.

Service och kommunikationer

Området ligger i anslutning till väg E16. Närmaste busshållplats, Lekvattnet, ligger cirka 100 meter öster om området och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 205, Torsby-Lekvattnet-Vittjärn med cirka tre avgångar per dag i var riktning.

Livsmedelsbutik finns i Lekvattnet. Närmaste drivmedelsstation ligger i Östmark en dryg mil norr om Lekvattnet.

Övrig service och närmaste sjukhus finns i Torsby tätort cirka 25 kilometer från LIS-området.

Miljö, hälsa och säkerhet

Större delen av marken inom området består av isälvsediment och räknas som fastmark enligt SGU. Strandlinjen är klassificerad som strandnära aktsamhetsområde med risk för skred. Förväntade klimatförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utflackning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

Rottnan är inte karterad vad gäller översvämning och höga flöden. En översvämningsskartering bör tas fram.

Rottnans strand i anslutning till området

Rekommendationer

Dispens från strandskyddet lämnas för åtgärder som syftar till att utveckla verksamheten vid livsmedelsbutiken.

Området väster om vägen till kyrkan planläggs för tillfällig vistelse, eventuellt i kombination med annan användning anpassad till den planerade verksamheten. I planarbetet tas särskild hänsyn till:

- väg E16 som är av riksintresse för anläggningar för kommunikationer,
- kulturmiljön kring Lekvattnets kyrka,
- fornlämningar,
- vatten- och spillvattenlösningar,
- vattenskyddsområdet,
- närheten till väg E16 vad gäller buller, samt
- en risk för skred/stranderosion som finns längs älven.

Röjdan - Björkängen, Torsby

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i Torsby tätort. Området nås enklast med bil eller buss via Östmarksvägen, norr om området. Från Östmarksvägen finns anslutningsväg till LIS-området.

Björkängen är ett öppet område mellan Östmarksvägen och Herrgårdsdammen i västra delen av Torsby tätort. Det har tidigare varit en del av ett större sammanhängande jordbruksområde väster om Torsby tätort. Idag bedrivs inget jordbruk men marken hålls fortfarande öppen för att området ska se välvårdat ut.

Då efterfrågan på bostäder i centrala Torsby är stor avser Torsby Bostäder AB att bebygga området med mindre flerfamiljshus. Området bedöms lämpligt med tanke på att det ligger inom gångavstånd till såväl butikerna i Torsby centrum som till skola och sjukhus. Med närhet till väg E16/E45 och resecentrum bedöms området även ligga fördelaktigt till för de som pendlar till arbeten utanför Torsby.

Områdets syfte

Syftet med det föreslagna LIS-området är att underlätta en omvandling av området till ett centrumnära bostadsområde med ett åttiototal nya lägenheter i mindre flerfamiljshus.

Riksintressen

LIS-området omfattas inte av några områden av riksintresse enligt 3 eller 4 kap. MB.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-19) har Röjdan i anslutning till LIS-området måttlig ekologisk status. Dock uppnås god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnen kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter.

Anledningen till att god ekologisk status inte uppnås kan främst kopplas till vattenkraftsutbyggnaden och den tidigare flottningen. Röjdan är även påverkad av försurning.

Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status år 2027 och god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena. Det föreslagna LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer.

Området ligger även över grundvattenförekomsten Torsby-Rådom. Magasinet har god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status vilket även är beslutad miljö kvalitetsnorm.

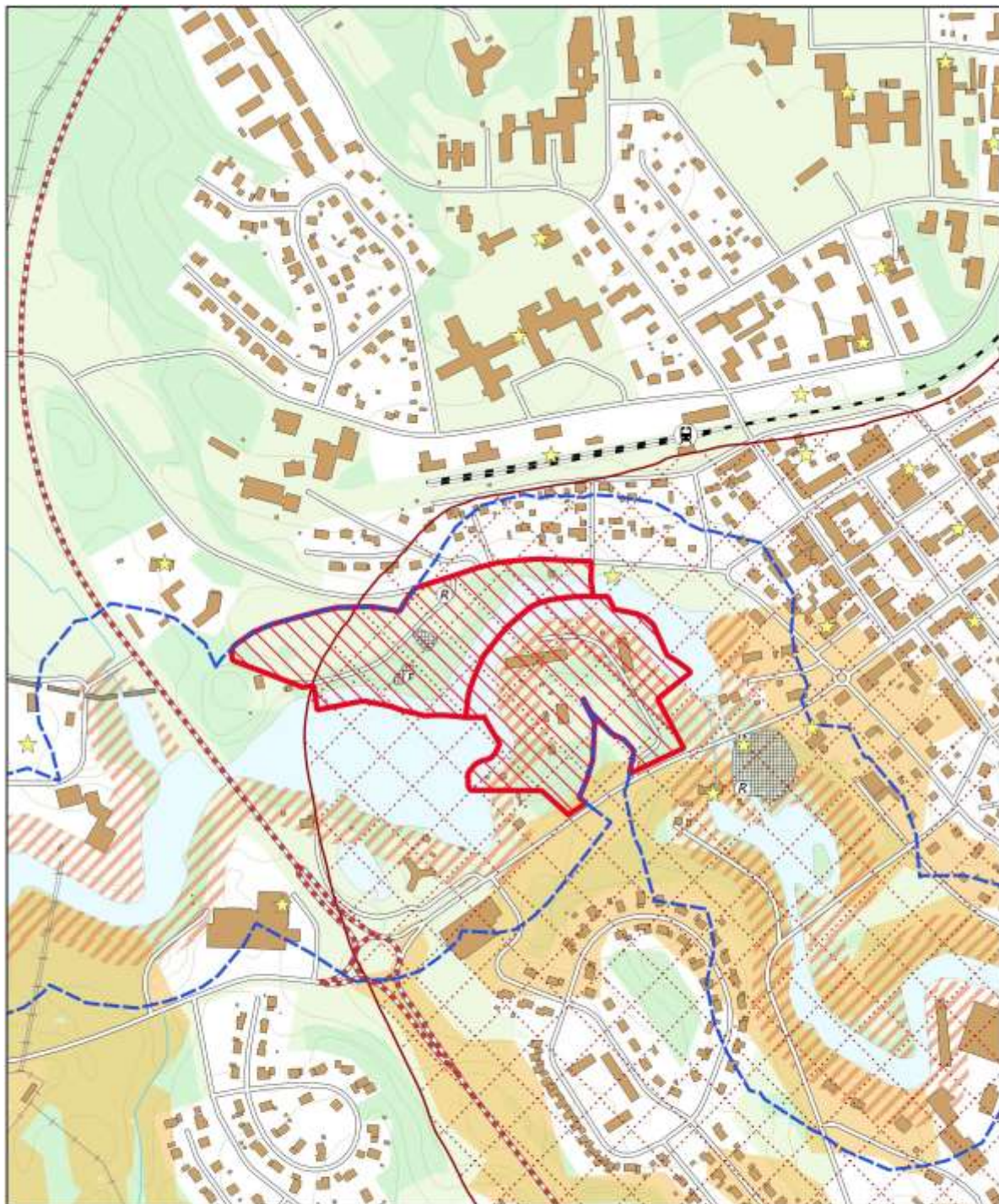
En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

Det föreslagna LIS-området består i huvudsak av ett område med gammal åker- och ängsmark. Området är inte utpekad som jordbruksblock enligt länsstyrelsen i Värmland. Området genomkorsas av ett öppet dike. I västra delen av åkermarken finns en dunge med större lövträd, främst björk. Även i den före detta hagmarken, söder om Svartmogatan, finns stora inslag

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Fornlämning
Gräns för strandskydd	Fornlämning, yta
Kulturmiljöprogram Ditt Värmland	Potentiellt förorenat område
Primär transportväg för farligt gods	Aktsamhetsområde skred (strandnära)
Kulturväg	Aktsamhetsområde skred

0 100 200 300 400 m

NORR
↑

av björk. Bland de större lövträden finns kraftiga uppslag av sly samt ett buskskikt som domineras av gullris, skogshallon och jättebalsamin. Mot stranden har även ett område med mattlumner hittats. Längs vattenlinjen finns partier med blottad jord och över strandkanten hänger ställvis träd och vegetation ut.

Vid naturvärdesinventeringen identifierades två biotopskyddsobjekt (1 och 2) samt två värdeelement (V och VL), se nedanstående karta.

Både det öppna diket och allén längs Svartmogatan omfattas av det generella biotopskyddet. Värdeelementen utgörs av områden med mattlumner (V), som är skyddad i artskyddsförordningen, samt strandlinjen med den branta strandbrinken. Strandlinjen bedöms ha visst naturvärde, främst i svallzonen där vattnet tidvis fuktar stranden.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har en rödlistad art observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Utter	Nära hotad	4

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Hänsyn ska dock tas till det öppna diket, allén, områden med mattlumner, strandlinjen med den branta strandbrinken samt rödlistad art.

Kulturmiljö

Öster om Svartmogatan ligger två fornlämningar; en lämning efter en smedja och en gårdstomt. I norr vid utfarten mot Östmarksvägen finns en milsten, även den fornlämning. Östra delen av området ingår i kulturmiljön Torsby (355) som uppmärksammas i kulturmiljöprogrammet *Ditt Värmland*. En viktig del av denna miljö är det angränsande herrgårdsområdet på andra sidan Herrgårdsdammen.

Utsikt över Herrgårdsdammen

Ny bebyggelse inom LIS-området bör utformas på ett sådant sätt att kulturmiljövärdena inom herrgårdsområdet inte skadas.

Rekreation och friluftsliv

LIS-området ligger cirka en och en halv kilometer söder om Valbergets friluftsområde och cirka en kilometer sydväst om Björnevi idrottsplats och Torsbybadet. I närområdet finns fina promenadvägar kring herrgårdsdammen.

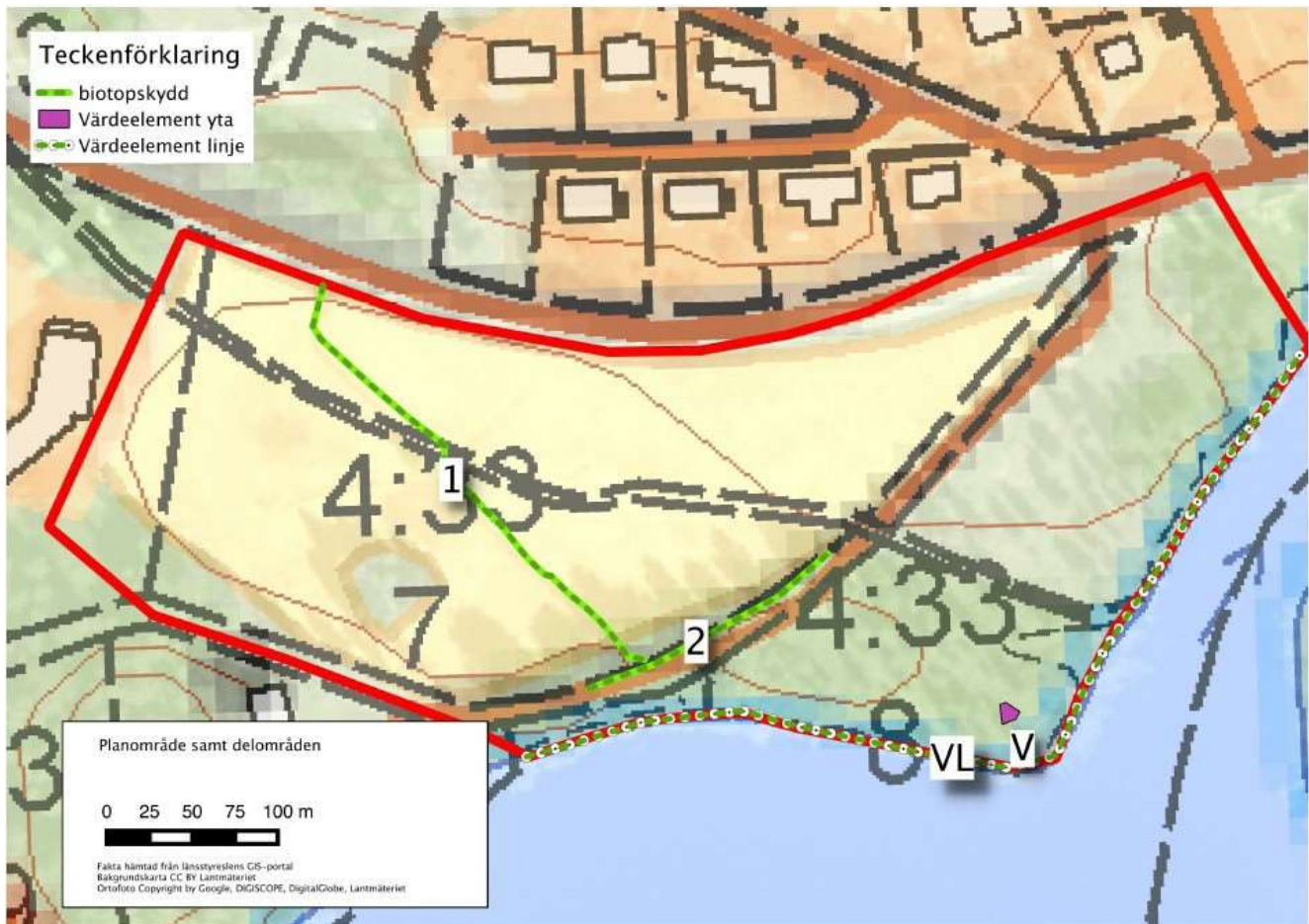
Allmänhetens tillgång till stränderna är god inom LIS-området. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. Nya bostäder med tillhörande kommunikationer och eventuell anordning av bryggor bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

LIS-området är anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger inom kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten.

Fiber finns i anslutning till området.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Karta: naturvärdesobjekt inom LIS-området (utdrag ur naturvärdesinventeringen)

Service och kommunikationer

Anslutning till tåg och buss finns vid Torsby resecentrum cirka 400 meter öster om planområdet. Från resecentrum går tåg till Karlstad via Sunne och Kil samt buss till bland annat till Karlstad, Sunne, Ekshärad/Hagfors, Malung och Syslebäck.

Björkängsområdet mot väster

Sjukhus och vårdcentral finns vid Torsby sjukhus, cirka 300 meter norr om området.

Förskolor, skolor, äldreboenden, räddningstjänst och annan samhällsservice finns i Torsby tätort.

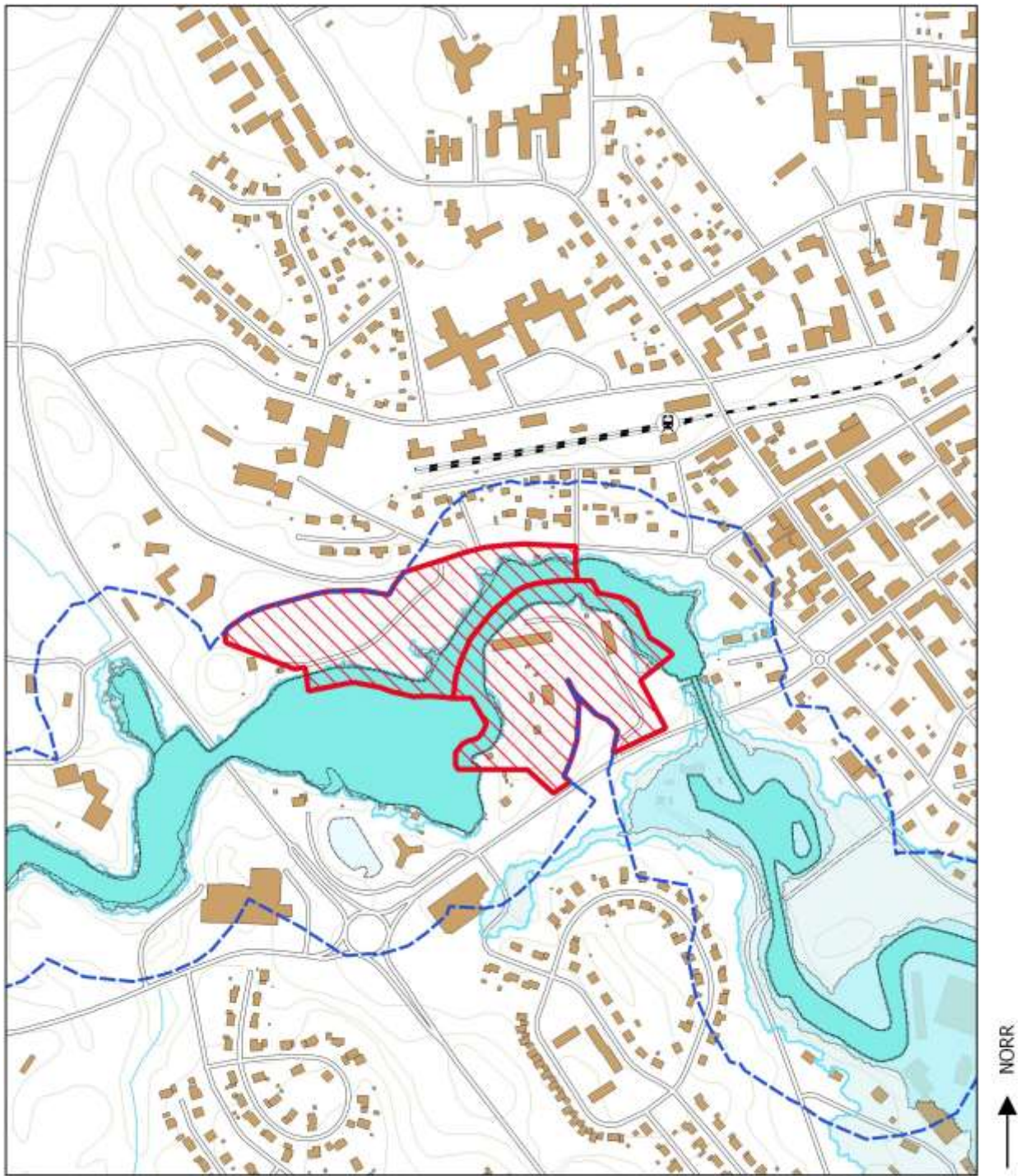
Området ligger ungefär 500 meter från Torsby centrum där det finns stort utbud av butiker och annan kommersiell service. Viss kommersiell service finns även på ungefär samma avstånd, längs väg E16/E45 väster om planområdet, både vid Toriarondellen och på Kajsheden.

Miljö, hälsa och säkerhet

Större delen av marken inom området består av morän eller berg och räknas som fastmark enligt SGU.

Strax väster om området ligger en bilverkstad/åkeri som är utpekad som ett potentiellt förorenat område i länsstyrelsens MIFO-arbete. Objektet är inte riskklassificerat.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIS-område	100-årsflöde
Strandskyddslinje	200-årsflöde
Normalt vattenstånd	Beräknat högsta flöde

0 100 200 300 400 m

På andra sidan, öster om området, utpekas ett område där det ska ha funnits en livsmedelsindustri/förekomst betning av säd. Objektet har klassats som riskklass fyra, liten risk.

Väg E16/E45 väster om planområdet är rekommenderad transportväg för farligt gods. Avståndet till vägen är som närmast cirka 100 meter. Länsstyrelsen i Värmland tillämpar vägledningen *Farligt gods – riskhantering i fysisk planering*, utgiven av länsstyrelsen i Dalarna. I denna anges att över 150 meter från en rekommenderad transportled för farligt gods går att lokalisera praktiskt taget alla former av bebyggelse utan riskreducerande åtgärder. Då LIS-området ligger närmare kan riskreducerande åtgärder krävas.

Då marken närmast Herrgårdsdammen sluttar ganska brant ner mot vattnet kommer bara den närmaste stranden av översvämmas vid höga flöden i Rördan enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Den delen av området som är aktuell för bebyggelse påverkas inte.

Rekommendationer

Större delen av området planläggs för bostäder. I planarbetet tas särskild hänsyn till:

- allmänhetens tillgång till stranden,
- naturvärdena längs stranden,
- kulturmiljön kring herrgården på andra sidan dammen,
- fornlämningar,
- grundvattenförekomsten,
- vatten- och spillvattenlösningar,
- områdets närhet till väg E16/E45, vad gäller farligt gods, samt
- närheten till Östmarksvägen vad gäller trafikbuller.

Röjdan - Torsby herrgård

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i Torsby tätort. Området nås enklast med bil eller buss via Gräsmarksvägen, söder om området. Från Gräsmarksvägen finns anslutningsväg till LIS-området.

På en udde i Herrgårdsdammen ligger Torsby herrgård. Själva herrgården används som kontor av Torsby kommun. På området finns också Torsby fordonsmuseum som är inrymt i en före detta ladugårdsbyggnad.

Torsby kommun vill kunna utveckla och göra området kring herrgården mer tillgängligt med bland annat strandpromenader, lekplats och områden för aktiviteter.

Områdets syfte

Syftet med det föreslagna LIS-området är att underlätta en utveckling av området med mer aktiviteter samt att kunna göra det mer tillgängligt för allmänheten.

Riksintressen

LIS-området gränsar i söder till riksintresseområde för det rörliga friluftslivet enligt MB 4 kap. 2 § för Fryksdalen. En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintressets natur- och kulturvärden, då de endast omfattar en mycket begränsad del av riksintresset.

Torsby herrgård

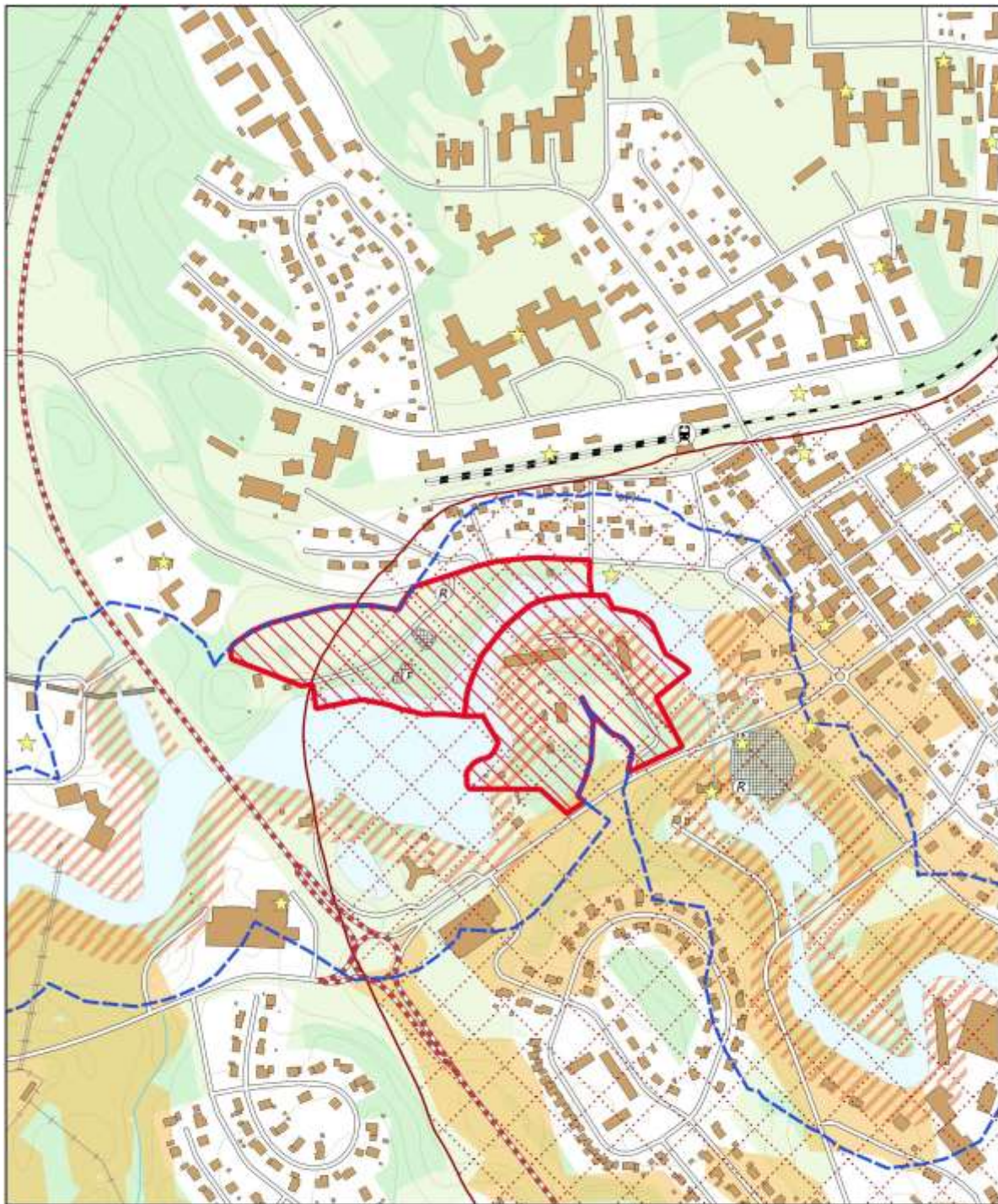
Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-11-19) har Röjdan i anslutning till LIS-området måttlig ekologisk status. Dock uppnås god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Anledningen till att god ekologisk status inte uppnås kan främst kopplas till vattenkraftsutbyggnaden och den tidigare flottningen. Röjdan är även påverkad av förorening.

Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status år 2027 och god kemisk ytvattenstatus med undantag för de överallt överskridande ämnena. Det föreslagna LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer.

Området ligger även över grundvattenförekomsten Torsby-Rådom. Magasinet har god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status vilket även är beslutad miljö kvalitetsnorm.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Fornlämning
Gräns för strandskydd	Fornlämning, yta
Kulturmiljöprogram Ditt Värmland	Potentiellt förorenat område
Primär transportväg för farligt gods	Aktsamhetsområde skred (strandnära)
Kulturväg	Aktsamhetsområde skred

0 100 200 300 400 m

NORR
↑

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnormer.

Naturmiljö

Herrgården ligger mitt i ett parkområde med välskötta gräsmattor, större lövträd, fruktträd och prydnadsbuskar. Parkområdet inkluderar även norra delen av udden med de två större ekonomibyggnaderna. I söder finns en höjd med ett skogsparti som skärmar av parkområdet mot Gräsmarksvägen.

Enligt den översiktliga naturvärdesbedömningen finns inga naturvärden inom LIS-området som är så höga att de har naturvärdesklassats.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har tre rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Nötkråka	Nära hotad	1
Rosenfink	Sårbar	3
Pilblad	Nära hotad	1

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Hänsyn ska dock tas till rödlistade arter.

Kulturmiljö

Hela området ligger inom Torsby (miljö 355) som är beskrivet länsstyrelsens kulturmiljöprogram *Ditt Värmland*. Herrgårdsområdet beskrivs som en del av tätorten som särskilt väl uttrycker den kulturhistoriska utvecklingen i Torsby.

Rekreation och friluftsliv

En utveckling av herrgårdsområdet med strandnära promenadstråk bedöms öka möjligheten till centrumnära rekreation.

Allmänhetens tillgång till stränderna är god inom LIS-området. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. En utveckling med lekplats,

gångstråk med mera bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

LIS-området är anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger inom kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten.

Fiber finns inom området.

Ekonomibyggnaderna i norra delen av området

Service och kommunikationer

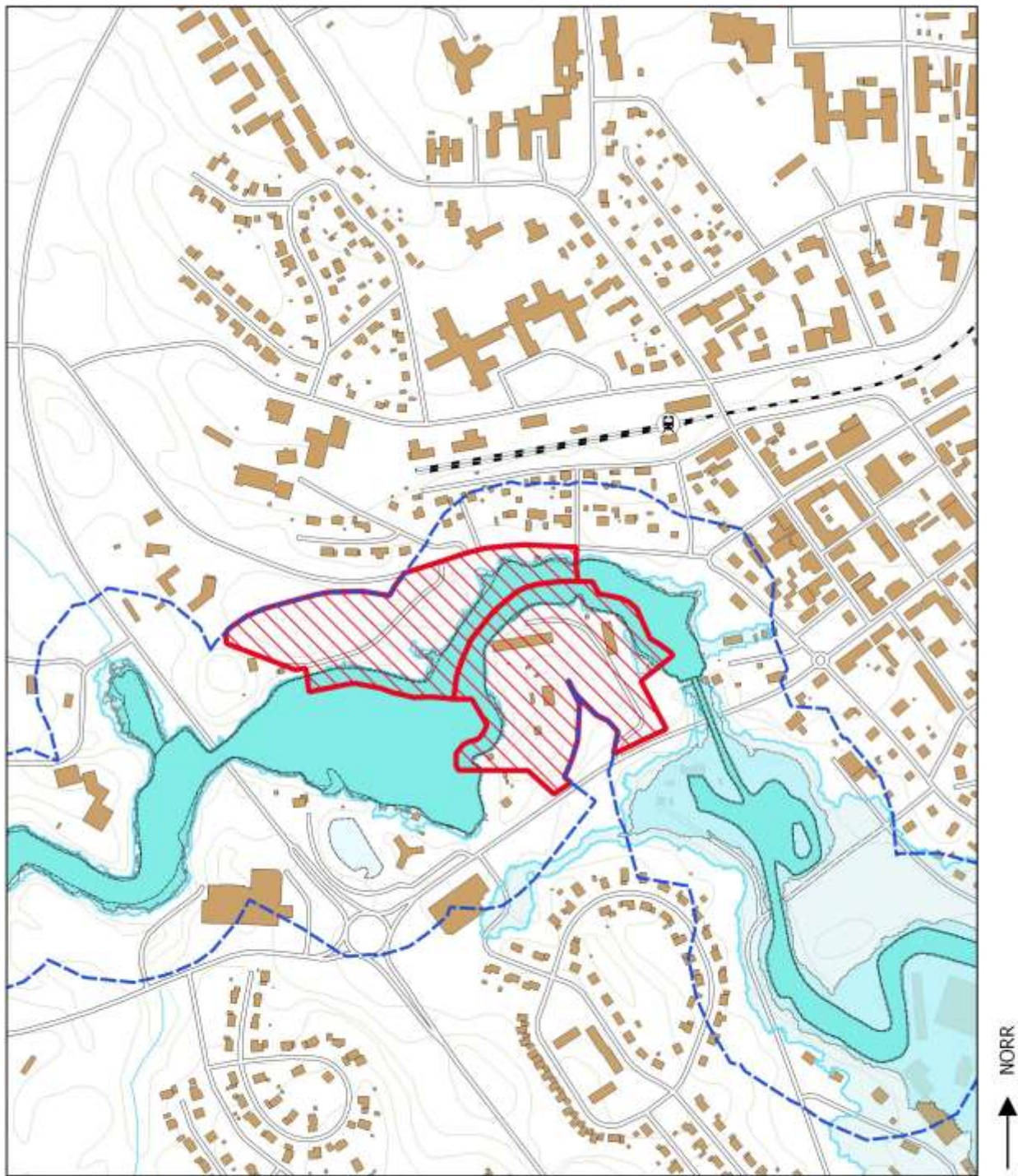
Anslutning till tåg och buss finns vid Torsby resecentrum cirka 400 meter öster om planområdet. Från resecentrum går tåg till Karlstad via Sunne och Kil samt buss till bland annat till Karlstad, Sunne, Ekshärad/Hagfors, Malung och Sysseleback.

Sjukhus och vårdcentral finns vid Torsby sjukhus, cirka 300 meter norr om området. Förskolor, skolor, äldreboenden, räddningstjänst och annan samhällsservice finns i Torsby tätort.

Området ligger ungefär 500 meter från Torsby centrum där det finns stort utbud av butiker och annan kommersiell service. Viss kommersiell service finns även på ungefär samma avstånd längs väg E16/E45 väster om planområdet, både vid Toriarondellen och på Kajsheden.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIS-område	100-årsflöde
Strandskyddslinje	200-årsflöde
Normalt vattenstånd	Beräknat högsta flöde

0 100 200 300 400 m

Miljö, hälsa och säkerhet

Enligt SGU:s översiktliga jordartkartor utgörs jorden inom LIS-området av isälvssediment men det finns även inslag av berg och lera i söder. All mark utom lerområdet i söder räknas som fastmark. Ett cirka 50 meter brett område längs stranden runt hela udden klassas som strandnära aktsamhetsområde med förutsättningar för skred. Förväntade klimatförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

Vy från Herrådsområdet mot öster

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utfläckning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

I anslutning till forsen, söder om Gräsmarksvägen, ligger två misstänkt förorenade områden.

På västra sidan forsen markeras en före detta massa- och pappersindustri i riskklass 2, stor risk, och på den östra en före detta järn-, stål- och manufakturverksamhet, även denna i riskklass 2.

Området ligger förhållandevis högt och strandkanten sluttar relativt brant ner mot Herrgårdsdammen.

Enligt Myndigheten för samhällsnytt och beredskap riskerar bara de närmaste metrarna vid stranden att översvämmas vid höga flöden i Rördan.

Rekommendationer

Större delen av området planläggs. I planarbetet tas särskild hänsyn till:

- områdets kulturmiljövärden inklusive parkmiljön,
- allmänhetens tillgång till stranden,
- grundvattenförekomsten,
- vatten- och spillvattenlösningar, samt
- skredrisk.

Övre Fryken - Torsby camping

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i södra delen av kommunen vid Övre Fryken, ca fem kilometer från Torsby. Området nås enklast med bil eller buss via E45, väster om området. Från E45 finns anslutningsväg till LIS-området.

Torsby Camping är en väletablerad camping med ambition och vilja att utveckla verksamheten. Planstöd finns för befintlig verksamhet medan det saknas stöd för en fortsatt utveckling mot norr inom strandskyddat område.

Husvagnar vid Torsby camping

Norr om campingen äger kommunen en lägergård och även här saknas planstöd för att på sikt kunna möjliggöra en utveckling av området.

Att peka ut området kring campingen som ett LIS-område bedöms underlätta en strandnära utveckling av såväl campingen som lägergården. Det föreslagna LIS-området avgränsas i norr av lägergårdens norra fastighetsgräns och i söder av Åshagsbäcken. I väster avgränsas det av gränsen för strandskyddsområdet.

Som nämnts ovan omfattas befintlig campingplats av detaljplan. Planen anger i huvudsak camping och bostäder för kvartersmarken inom den strandskyddade delen av området.

Områdets syfte

Syftet med LIS-området är att underlätta en expansion av Torsby Camping mot norr samt att möjliggöra en utveckling av lägergårdens verksamhet i anslutning till vattnet.

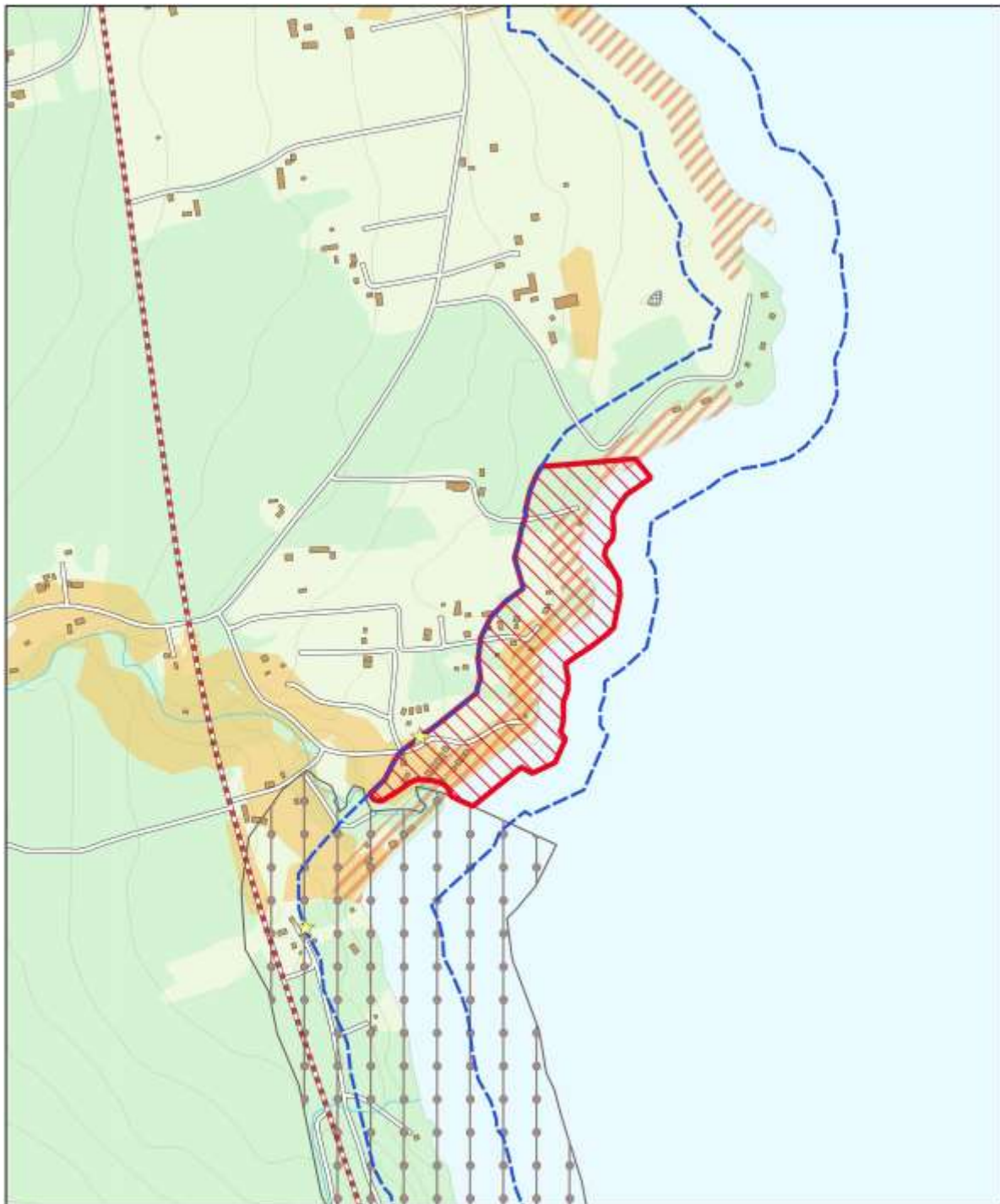
Riksintressen

Väg E45 är av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB. Hänsyn behöver tas till riksintresset. En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av E45.

Hela Fryksdalen från Kil till Torsby betraktas som område där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön enligt MB 4 kap. 2 §. En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintressets natur- och kulturvärden, då de endast omfattar en mycket begränsad del av riksintresset.

Hela området ligger inom område av riksintresse för Försvarmakten "Område med särskilt behov av hinderfrihet; lågflygningsområde". För att kunna bevaka lågflygningsområdet och för att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och som inte kan redovisas öppet på karta, behöver

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

- LIS-område
- Gräns för strandskydd
- Primär transportväg för farligt gods
- Potentiellt förorenat område
- Landskapsbildskydd
- Aktsamhetsområde skred (strandnära)
- Aktsamhetsområde skred

Hela LIS-området ingår i område av riksintresse för det rörliga friluftslivet.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Försvarsmakten får in remisser som gäller objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort. LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintresset då inga höga byggnader eller anläggningar medges.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-10-03) har Övre Fryken otillfredsställande ekologisk status och uppnår inte heller god kemisk status, inte ens med undantag för överallt överskridande ämnen. Förutom överallt överskridande ämnen överskrids även halten av Di(2 ethylhexyl) ftalat. Anledningen till att den otillfredsställande ekologiska statusen främst påverkas från vattenkraftsutbyggnaden.

Övre Fryken är även påverkad av försurning.

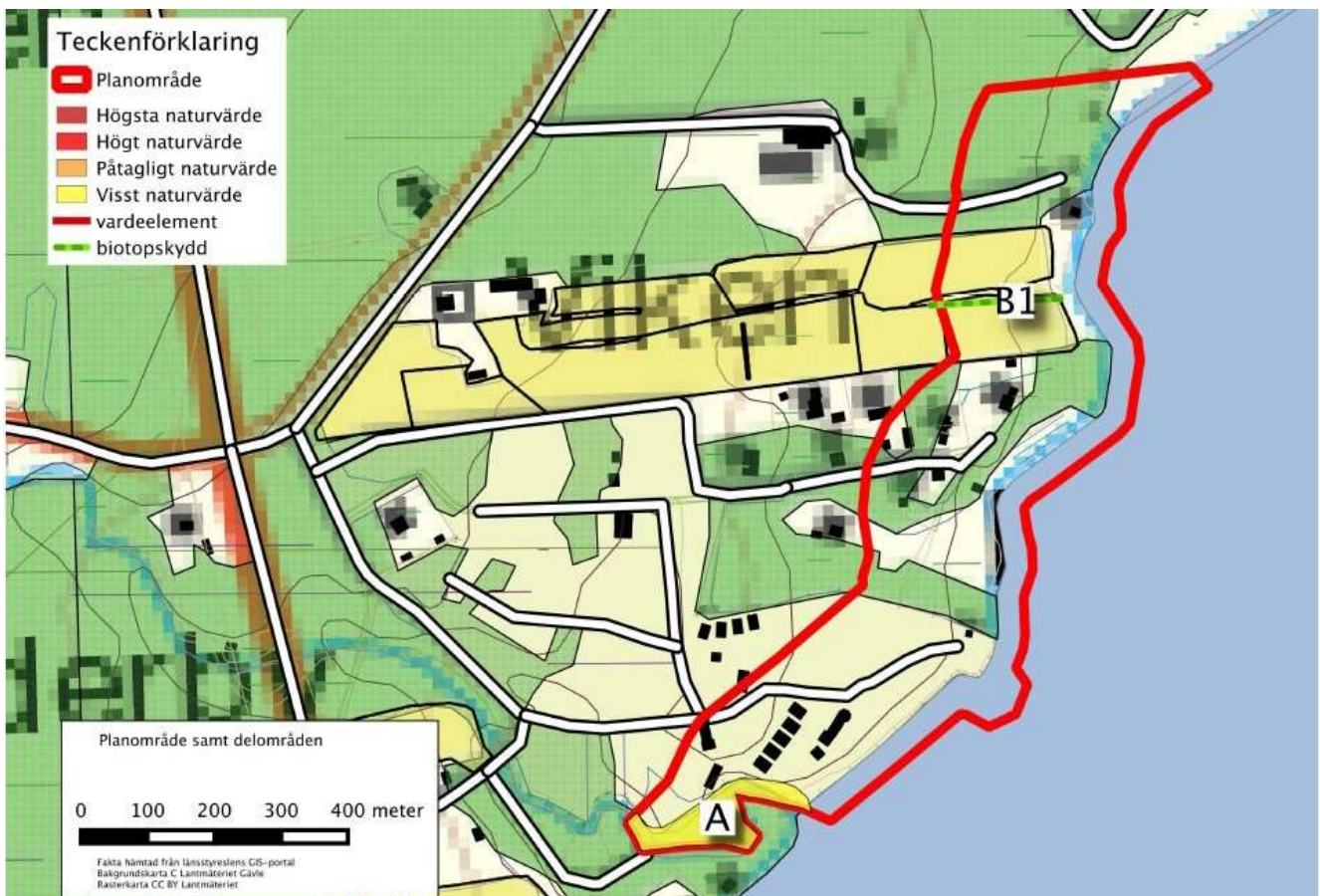
Beslutad miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status 2027 och god kemisk status med undantag för de överallt överskridande ämnena samt för Di(2-ethylhexyl)ftalat.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Naturmiljö

Campingplatsens strandområde består huvudsakligen av gräsytor och en smal sandstrand. I övrigt består marken mot stranden av mindre skogspartier och sommarstugetomter med stora inslag av naturmark. Mot norr går ett parti jordbruksmark ända ner till strandkanten.

Runt Övre Fryken gäller det generella strandskyddet på 100 meter.

Karta: naturvärdesobjekt inom LIS-området (utdrag ur naturvärdesinventeringen)

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Söder om LIS-området finns ett landskapsbilds- skydd för Övre Fryken för att skydda värdet av framförallt den visuella upplevelsen av landska- pet. Vid en utveckling av LIS-området behöver hänsyn tas till landskapsbilden.

Vid naturvärdesinventeringen identifierades ett landskapsobjekt (B1), se nedanstående karta.

Landskapselementet B1 karaktäriseras som småvatten i jordbruksmark och omfattas därmed av det generella biotopskyddet.

Övre Fryken är utpekade som värdefullt vatten för fiske enligt Havs- och vattenmyndigheten.

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har fyra rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödliste- kategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Duvhök	Nära hotad	1
Guldsandbi	Nära hotad	1
Kungsfågel	Sårbar	1
Spillkråka	Nära hotad	1

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Hänsyn ska dock tas till landskapsbilden, småvatten samt rödlistade arter. Jordbruksmark föreslås även tas i anspråk.

För att jordbruksmark ska kunna tas i anspråk ska det utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Syftet med LIS-området är främst att utveckla befintlig verksamhet. En utveckling av befintlig verksamhet bedöms bidra till landsbygdutvecklingen i kommunen genom att skapa fler arbetstillfällen och generera fler besökare. För utvecklingen av befintlig verksamhet är tillgången till stränder och vattenområden en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Utifrån ovanstående bedöms planläggningen tillgodose ett väsentligt samhällsintresse som inte bedöms

kunna tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Kulturmiljö

Det finns inga kända fornlämningar eller andra kulturvärden inom det föreslagna LIS-området eller i dess omedelbara närhet.

Rekreation och friluftsliv

Hela Fryksdalen från Kil till Torsby betraktas som område där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön enligt MB 4 kap. 2 §.

Inom campingens område finns en badplats. Här erbjuds även andra aktiviteter kopplade till vattnet. I övrigt finns goda möjligheter till rekreation och friluftsliv både i den omgivande naturen och vid de anläggningar som erbjuds i Torsby i övrigt.

Campingens badplats

Allmänhetens tillgång till stränderna är god. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. En utveckling av campingen med fler övernattningsmöjligheter bedöms kunna öka tillgången.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Teknisk försörjning

LIS-området är inte anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger heller inte i närheten av kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms inte kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten. Campingen har egna anläggningar för vatten och avlopp.

Fiber finns i anslutning till området.

Service och kommunikationer

Området ligger öster om väg E45. Närmaste busshållplats, Bredvikskorset, om ligger i anslutning till campingen och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 200, Torsby-Sunne-Karlstad med cirka sex avgångar per dag i var riktning.

En mindre livsmedelsbutik finns på campingen.

Övrig service och närmaste sjukhus finns i Torsby tätort cirka fem kilometer norr om campingen.

Miljö, hälsa och säkerhet

Väg E45 i väster är rekommenderad transportväg för farligt gods. Avståndet från vägen till det föreslagna LIS-området är som närmast cirka 400 meter. Länsstyrelsen i Värmland tillämpar vägledningen *Farligt gods – riskhantering i fysisk planering*, utgiven av länsstyrelsen i Dalarna.

I denna anges att över 150 meter från en rekommenderad transportled för farligt gods går att lokalisera praktiskt taget alla former av bebyggelse utan riskreducerande åtgärder.

Av SGU:s karteringar framgår att marken inom området främst består av postglacial sand. Längst i norr och i väster finns inslag av morän. Moränpartierna räknas som fastmark enligt SGU. Större delen av strandkanten är också utpekad som strandnära aktsamhetsområde med förutsättningar för skred i finkornig jordart. Förväntade klimatförändringar, med bl.a. ökad nederbörd och förändrade flöden, ökar skredrisken.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder som krävs för att undvika ras och skred.

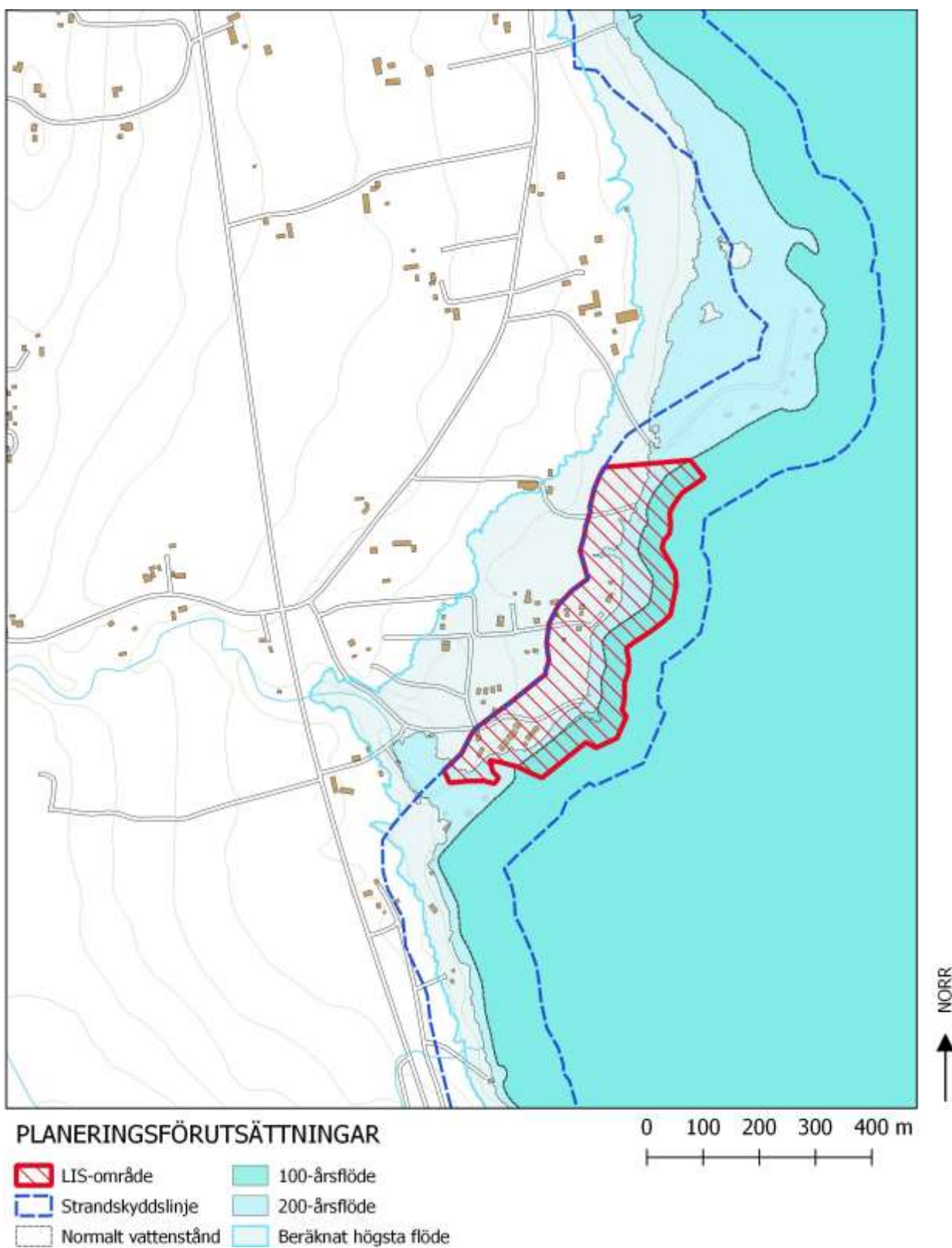
Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utflackning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

I gränsen av LIS-området finns ett avloppsreningsverk som är utpekad som ett potentiellt förorenat område i länsstyrelsens MIFO-arbete. Objektet är inte riskklassificerat. Kring ett avloppsreningsverk gäller också ett skyddsavstånd.

Befintlig bebyggelse i norra delen av området

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Hela det föreslagna området kommer att hamna under vatten vid ett beräknat högsta flöde enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps översvämningsskartering från år 2015. Vid ett 200-årsflöde översvämmas ungefär 40 meter av marken närmast stranden enligt skarteringen. Kompletterande bebyggelse bör placeras över nivån för ett uppskattat 200-årsflöde. Enstaka enklare byggnader och säsongscamping ska kunna tillåtas på nivåer ner till ett uppskattat 100-årsflöde.

Rekommendationer

Dispens från strandskyddet lämnas för åtgärder som syftar till att utveckla befintlig verksamhet kring lägergården och campingen. Särskild hänsyn tas till:

- riksintresset för kommunikationer för väg E45
- riksintresse för försvarsmakten för område med särskilt behov av hinderfrihet lågflygningsområde,
- allmänhetens tillgång till stranden,
- landskapsbilden,
- avloppsreningsverket, samt
- risker förknippade med översvämning i Övre Fryken

Vid utvidgning av campingen eller större förändring av verksamheten kring lägergården planläggs berörda delar. Särskild hänsyn tas till:

- riksintresset för kommunikation för väg E45,
- riksintresse för försvarsmakten för område med särskilt behov av hinderfrihet, lågflygningsområde,
- allmänhetens tillgång till stranden,
- landskapsbild,
- avloppsreningsverket, samt
- risker förknippade med översvämning i Övre Fryken

Övre Fryken - Badabruk

Allmän beskrivning

LIS-området ligger i södra delen av kommunen vid Övre Fryken, ca fem kilometer från Lysvik. Området nås enklast med bil eller buss via väg 908, öster om området. Från länsvägen finns anslutningsväg till LIS-området.

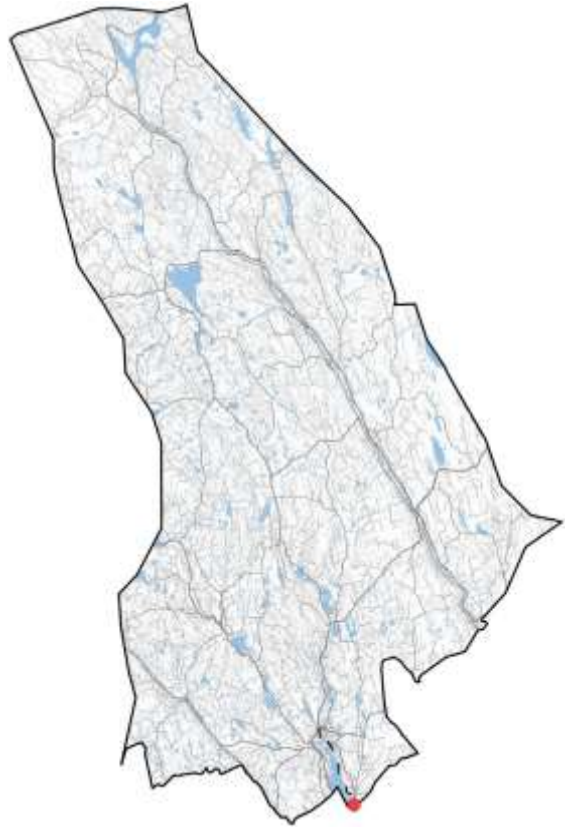
I Badabruk vid gränsen mot Sunne kommun finns sedan ett tag tillbaka förfrågan om att få upprätta detaljplan för ett område med fritids-/ bostadshus. Större delen av bostäderna planeras att uppföras utanför idag strandskyddat område. LIS-området underlättar möjligheten att upphäva av strandskyddet för att t.ex. uppföra sjöbodar och bryggor vid vattnet. Strax norr om det föreslagna LIS-området ligger en grupp av fem bronsåldersrösen. Dessa berörs inte av LIS-området.

Runt Övre Fryken gäller det generella strandskyddet på 100 meter. Innan beslutet om utökad strandskydd upphävdes berördes LIS-området av utökad strandskydd på 300 meter. Då det utökade strandskyddet eventuellt kan komma att återinföras tas höjd för detta genom att LIS-området också omfattar området som kan komma att beröras av det utökade strandskyddet.

Badabruks herrgård strax norr om området

Området begränsas i väster av Övre Fryken och i söder av kommungränsen mot Sunne. I öster begränsas området av 300-metersgränsen från strandkanten. Mot rösena i norr finns en 50 meter bred buffertzoon och skogsmark.

Området är inte planlagt.

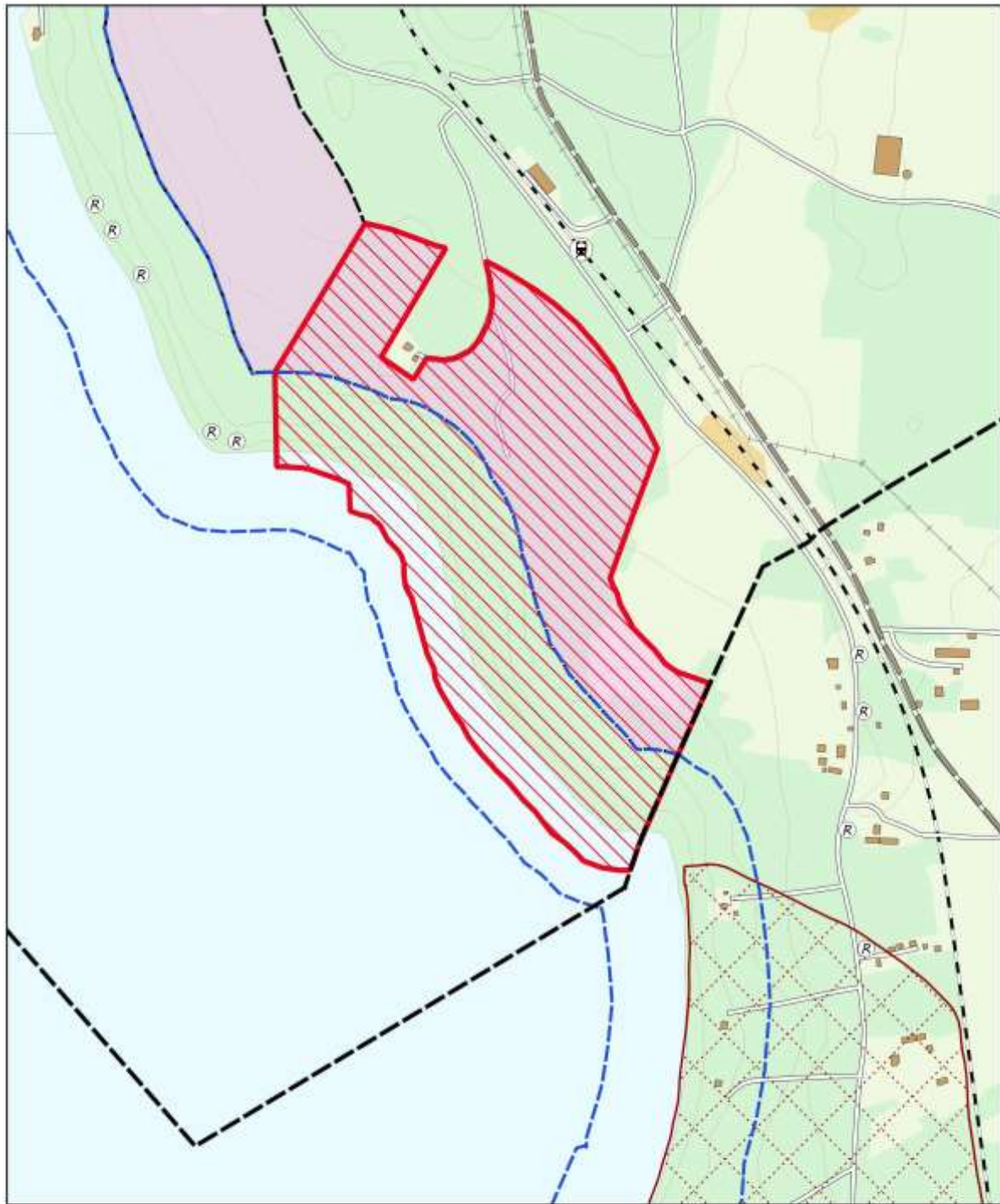
Områdets syfte

Det primära syftet med LIS-området är att kunna bygga cirka 25 bostadshus i och i anslutning till området. Större delen av bebyggelsen kommer att placeras utanför idag strandskyddat område. Dock kan delar av bostadsbebyggelsen, bryggor och andra anläggningar kopplade till bostäderna komma att behöva placeras inom strandskyddat område.

Riksintressen

Fryksdalsbanan som av är riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB ligger öster om planområdet. Fryksdalsbanan är av särskild regional betydelse. Banan går från Kil till Torsby och trafikeras av person- och godstrafik. Hånsyn behöver tas till riksintresset. En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av Fryksdalsbanan.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

LIS-område	Fornlämning
Gräns för strandskydd	Kulturmiljöprogram Ditt Värmland
Upphävt utvidgat strandskydd	Kulturväg
Kommungräns	Aksamhetsområde skred

Hela LIS-området ingår i område av riksintresse för det rörliga friluftslivet samt område med särskilt behov av hinderfrihet.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

Övre Fryken

Hela Fryksdalen från Kil till Torsby betraktas som område där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön enligt MB 4 kap. 2 §. En utveckling inom LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintressets natur- och kulturvärden, då de endast omfattar en mycket begränsad del av riksintresset.

Hela området ligger inom område av riksintresse för Försvarsmakten "Område med särskilt behov av hinderfrihet; lågflygningsområde". För att kunna bevaka lågflygningsområdet och för att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och som inte kan redovisas öppet på karta, behöver Försvarsmakten få in remisser som gäller objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort. LIS-området bedöms dock inte medföra åtgärder som kan påtagligt skada riksintresset då inga höga byggnader eller anläggningar medges.

Miljökvalitetsnormer

Enligt VISS (registerutdrag 2018-10-03) har Övre Fryken otillfredsställande ekologisk status och uppnår inte heller god kemisk status, inte ens med undantag för överallt överskridande ämnen. Förutom överallt överskridande ämnen överskrids även halten av Di(2-ethylhexyl)ftalat. Anledningen till att den otillfredsställande ekologiska statusen är främst påverkan från vattenkraftsutbyggnaden. Övre Fryken är även påverkad av försurning.

Beslutad miljökvalitetsnorm är god ekologisk status år 2027 och god kemisk status med undantag för de överallt överskridande ämnena samt för Di(2-ethylhexyl)ftalat.

En utveckling av LIS-området bedöms inte påverka möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnormer.

Naturmiljö

Området ligger i en relativt brant sluttning ner mot Övre Fryken. Vegetationen består i huvudsak av yngre planterad barrskog. Strandlinjen utgörs av ett klapperstensfält och längs stranden finns inslag av lövträd. I sydöst gränsar det föreslagna LIS-området till en äldre åkermark.

Enligt den översiktliga naturvärdesbedömningen finns inga naturvärden inom LIS-området som är så höga att de har naturvärdesklassats.

Övre Fryken är utpekad som värdefullt vatten för fiske enligt Havs- och vattenmyndigheten.

Yngre barrskog i östra delen av området

I Artportalen finns (registerutdrag 2018-11-19) ett antal observationer registrerade i anslutning till det föreslagna LIS-området. Under de senaste tio åren har två rödlistade arter observerats, se tabellen nedan.

Artnamn	Rödlistekategori	Antal observationer (senaste 10 åren)
Lappuggla	Nära hotad	1
Skogsklocka	Nära hotad	1

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBY KOMMUN

En utveckling inom LIS-området bedöms inte påverka utpekade naturmiljöer negativt. Hänsyn ska dock tas till de rödlistade arterna.

Kulturmiljö

Väg 908 öster om det föreslagna LIS-området är utpekad som kulturväg i rapporten *Vägar till historien: Allmänna vägar med kulturhistoriska värden* utgiven av länsstyrelsen i Värmland.

Nere vid strandkanten strax norr om området ligger fem stenrösen från bronsåldern. Avståndet från LIS-områdesgränsen till det närmaste röset är cirka 50 meter. Ytterligare skyddsområde kan införas i det kommande planarbetet om det bedöms nödvändigt. LIS-området i sig bedöms inte påverka upplevelsen av bronsåldersrösen.

Odlingslandskap vid Badabruks herrgård strax norr om området

Rekreation och friluftsliv

De rekreations- och friluftslivsvärden som finns inom LIS-områdena är främst kopplade till Övre Fryken.

Allmänhetens tillgång till stränderna är god. En utveckling inom LIS-områdena bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränderna negativt. Nya bostäder med tillhörande kommunikationer och eventuell anordning av bryggor bedöms snarare kunna öka tillgången.

Teknisk försörjning

LIS-området är inte anslutet till de kommunala ledningsnäten och ligger heller inte i närheten av kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning samt spillvatten. Dagvatten inom LIS-området omhändertas idag främst lokalt genom markinfiltration. Ny bebyggelse inom LIS-området bedöms inte kunna anslutas till de kommunala ledningsnäten. Här bör istället främst gemensamma lösningar eftersträvas.

Fiber finns i anslutning till området.

Service och kommunikationer

Området ligger strax väster om väg 908. Närmaste busshållplats, Kärrviken, finns cirka 300 meter öster om området och trafikeras av Värmlandstrafiks linje 202, Torsby-Lysvik-Sunne med cirka fem avgångar per dag i var riktning.

Cirka 65 meter öster om LIS-området ligger Fryksdalsbanan. För att ta sig till LIS-området från väg 908 behöver man korsa järnvägen i plankorsning med halvboomsanläggning. Behov av helbommar vid en exploatering ska ses över då trafiken kommer att öka till området.

Närmaste livsmedelsaffär finns i Lysvik cirka fem kilometer söder om området. Här finns också förskola samt skola årskurs F-6. I Oleby, cirka tio kilometer mot norr, finns förskola samt skola årskurs F-3. Högstadi- och gymnasieskolor finns både i Torsby och Sunne tätorter.

Övrig service, så som handel, sjukhus med mera finns i Torsby tätort drygt tio kilometer norr om LIS-området.

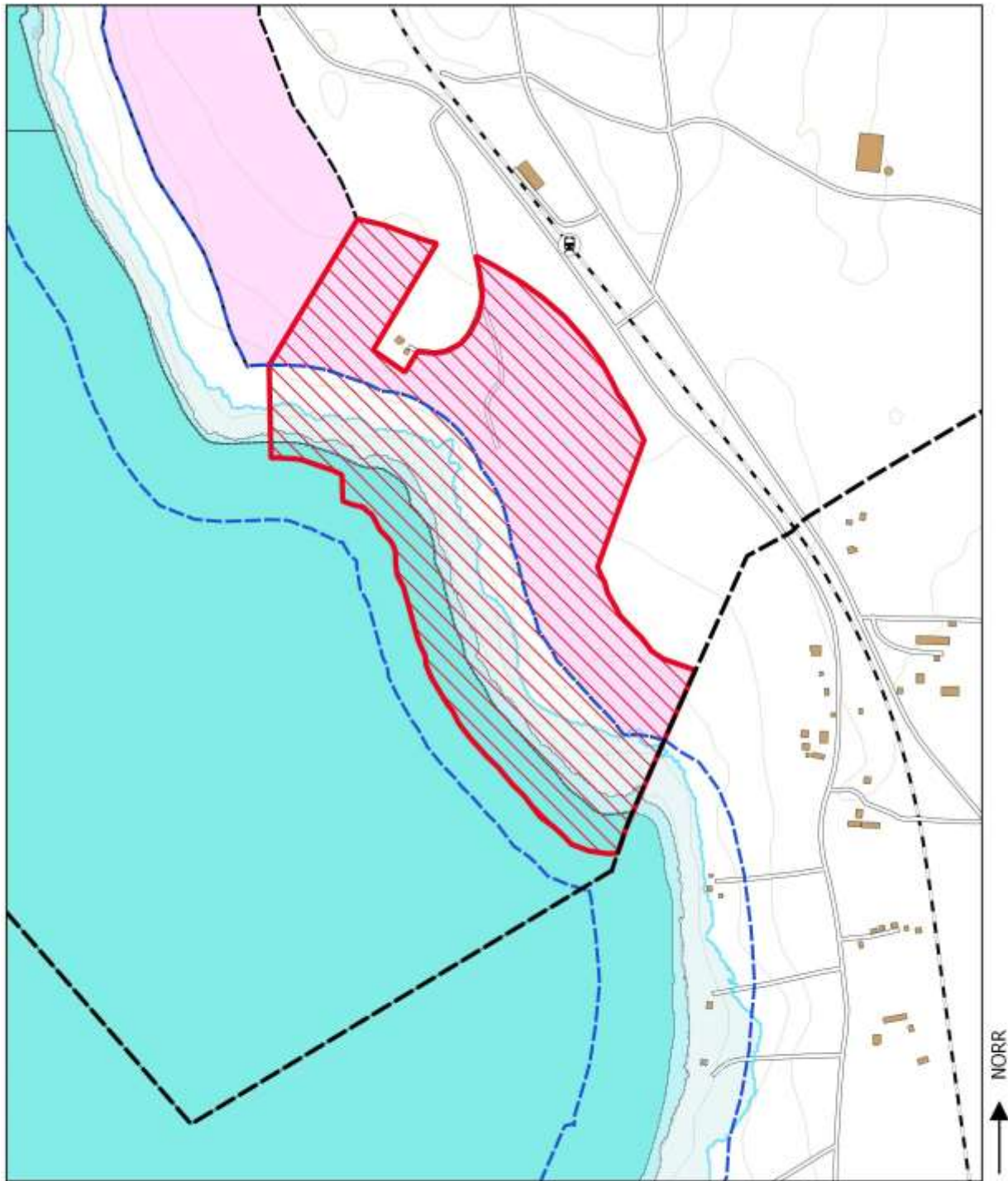
Miljö, hälsa och säkerhet

Av SGU:s karteringar framgår att marken större delen av marken består av morän. På ängsmarken i öster finns dock inslag av lera-silt. Stabilitetsmässigt räknas moränmarken som fastmark.

Farligt gods transporteras på Fryksdalsbanan.

Det finns ingen känd risk för skred inom området.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR TORSBYKOMMUN

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIS-område	Normalt vattenstånd
Strandskyddslinje	100-årsflöde
Upphävt utvidgat strandskydd	200-årsflöde
Kommungräns	Beräknat högsta flöde

0 100 200 300 400 m

NORR
↑

Trots att marken sluttar ganska brant ner mot Övre Fryken kommer stora delar av området att hamna under vatten vid ett beräknat högsta flöde enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps kartering, från år 2015. Vid 100- och 200-årsflödena är påverkan mycket liten enligt karteringen. Ny bebyggelse bör placeras över nivån för ett uppskattat 200-årsflöde.

Rekommendationer

Området planläggs för bostäder. I planarbetet tas särskild hänsyn till:

- Fryksdalsbanan som är av riksintresse för anläggningar för kommunikationer,
- riksintresset för det rörliga friluftslivet för Fryksdalen,
- riksintresse för försvarsmakten för område med särskilt behov av hinderfrihet, lågflygningsområde,
- allmänhetens tillgång till stranden,
- fornlämningsmiljön kring bronsåldersrösena,
- vatten- och spillvattenlösningar,
- närheten till Fryksdalsbanan vad gäller buller och transporter av farligt gods, samt
- risker förknippade med höga vattenstånd i Övre Fryken.

